

Årsredovisning 2022

KPA Tjänstepension AB (publ)

Innehåll

	Sidan
2022 i siffror	6
Tjänstepensionsbolaget för kommuner och regioner	8
Förvaltningsberättelse	17
Finansiella rapporter.....	26
Noter	31
Underskrifter	83
Definitioner och begrepp	84
Revisionsberättelse	87

Informationen på följande sidorna 4–16 gäller för samtliga bolag inom KPA Pension.

**Mycket har förändrats
sedan 1922.**

**Men vi har fortfarande
en bit kvar innan vi har
jämställda pensioner.**

Vd har ordet

100 år, det är så länge KPA Pension har funnits till. Tänk, hur Sverige såg ut för 100 år sedan. Då fanns inga kollektivavtal och kvinnor hade nyligen fått rösta för första gången. KPA Pension startade som en pensionskassa för några få kommuner. Vårt uppdrag har vuxit genom åren och idag hjälper vi majoriteten av landets kommuner och regioner med pensionsadministration och tar hand om tjänstepensionen för drygt två miljoner pensionssparare.

Mycket har förändrats sedan 1922. Men vi har fortfarande en bit kvar innan vi har jämställda pensioner. En viktig pusselbit kom på plats under året med det nya pensionsavtalet AKAP-KR som ger närmare en miljon anställda i kommuner och regioner högre pensionsavsättningar.

2022 började dystert med Rysslands invasion av Ukraina. Det är en stor humanitär katastrof som också bidragit till finansiell oro med stigande inflation och räntor och ökade energi- och matpriser. Detta får även konsekvenser för pensionerna. De allra flesta av våra kunder har en traditionell försäkring med en garanterad del. Det är ett sparande som är uppbyggt för att dämpa effekterna vid den här typen av svängningar vi ser nu. Den stigande inflationen påverkar även kommuner och regioners pensionskostnader som nu ökar kraftigt. Under året har vi haft stort fokus på att stödja kommuner och regioner med prognoser av framtida kostnader.

Trots oroliga tider har KPA Pension starka finansiella nyckeltal vilket bidrar till att vi kan leverera trygga och hållbara pensioner samt hålla låga avgifter till våra kunder. Under året har vi gjort förändringar i vår traditionella försäkring för att öka möjligheterna till en god avkastning, bland annat förbättrat erbjudandet genom att sparandet anpassas efter åldern på spararen. På så sätt får kunderna bättre möjlighet till avkastning under den tid de sparar och en större trygghet när de gått i pension. Vi har också justerat vår tillgångsportfölj under året och ökat vår andel fastigheter och alternativa investeringar för att skapa en högre förväntad avkastning framåt.

KPA Pension är en del av Nettonollalliansen som består av världens största kapitalägare och vars syfte är att investeringsportföljerna ska visa nettonollutsläpp av växthusgaser år 2050. Under året har vi genomfört 30 påverkansdialoger med företag i vår portfölj som genererar större utsläpp. Kommuner och regioner har också en nyckelroll för klimatomställningen. Under året har jag träffat representanter för en rad kommuner och regioner för att diskutera deras behov av finansiering. Syftet är att främja tillgången på hållbara investeringar som exempelvis kommunobligationer. Men för att Sverige ska nå klimatmålen behöver vi en kraftfull och långsiktig klimatpolitik som skapar förutsättningar för omställning. För viljan finns i kommuner, regioner och hos investerarna.

Camilla Larsson, vd KPA Pension

2022 i siffror

19,8
miljarder kronor

i premieinkomst
för KPA Pension.

22,9
miljarder kronor

har KPA Pension betalat ut
i pensioner under året.

234
procent

solvensgrad i KPA
Tjänstepensionsförsäkring.

4,2
procent

i genomsnittlig
femårsavkastning
för KPA Tjänste-
pensionsförsäkring.

258
miljarder kronor

i förvaltad kapital
för KPA Pension.

2050

är året

då vi ska ha nettonollutsläpp från våra investeringsportföljer.

11

året i rad

som KPA Pension rankas som Sveriges mest hållbara varumärke.

29

procent

ska utsläppen från våra investeringsportföljer minska till år 2024.

0,02

procent

har den rörliga avgiften i den premiebestämda traditionella försäkringen sänkts.

880 000

pensionsutbetalningar

gör KPA Pensionservice i genomsnitt varje månad.

0,08

procent

i förvaltningskostnadsprocent, premiebestämd försäkring för KPA Tjänstepensionsförsäkring.

91

procent

nöjda kommuner och regioner.

5,2

är RKK-kvoten

i KPA Tjänstepension.

74

procent

nöjda pensionsparare.

Tjänstepensions- bolaget för kommuner och regioner

KPA Pension är pensionsbolaget för kommuner, regioner och deras anställda. Så har det varit i hundra år. Det som en gång startade som en pensionskassa för elva städer är idag ett modernt pensionsbolag som ger kunderna trygga och hållbara tjänstepensioner till låga avgifter.

Vår vision

Våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld.

Vår affärsidé

KPA Pension erbjuder pension, försäkring, administration och tjänster till kommunsektorn. Våra affärsförutsättningar skapas genom kollektivavtal och kombinerar trygga pensioner med hållbara placeringar.

Vårt övergripande mål

KPA Pension är det självklara och hållbara valet för tjänstepension i kommuner och regioner.

Så skapar vi värde för:

Pensionsspararna

KPA Pensions uppgift är att se till att de som arbetar i kommuner, regioner och kommunala bolag får trygga och bra pensioner.

Arbetsmarknadens parter har KPA Pension som förvalsbolag för de kunder som inte själva gör ett val för sin tjänstepension. Deras pengar förvaltas i en traditionell försäkring med en garanterad del. För de kunder som istället vill ha ett fondsparande erbjuder vi externt förvaltade fonder som lever upp till högt ställda hållbarhetskrav. Genom kollektivavtal har dessutom ungefär en miljon anställda en tjänstegrupplivförsäkring hos oss.

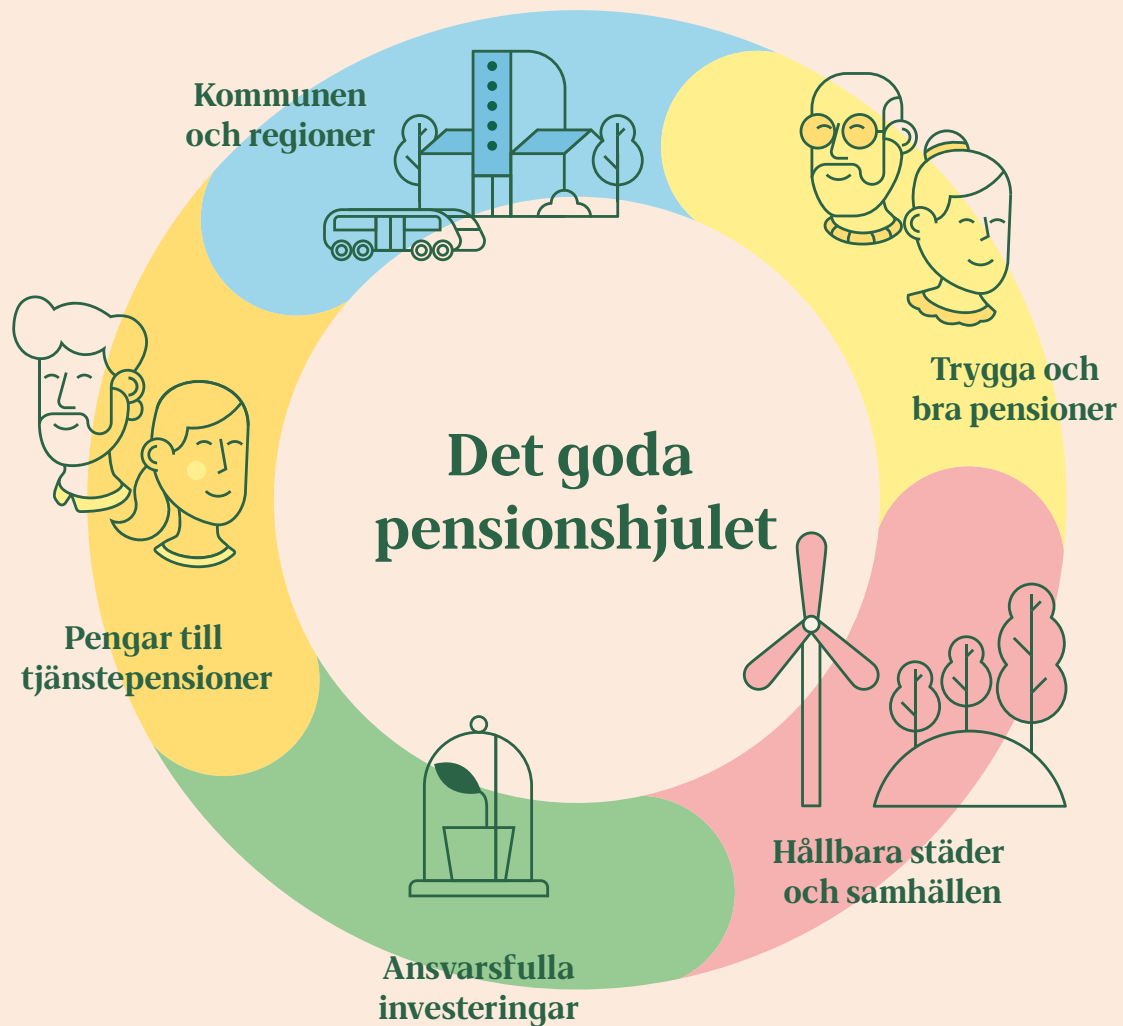
Kommuner, regioner och kommunala bolag

Kommuner, regioner och kommunala bolag vänder sig till KPA Pension för pensionsadministration, försäkring och stöd i pensionsfrågor. I vårt utbud finns val- och förmedlingstjänst, beräkning och utbetalning av olika pensionsförmåner, förmånsbestämd försäkring samt beräkning och prognos av pensionsskuld. Vi erbjuder även konsulttjänster och utbildning. Bland kunderna finns majoriteten av landets kommuner och regioner samt ett stort antal kommunala bolag.

Tillsammans med kommuner och regioner vill vi vara med att skapa förutsättningar för en grön omställning och bidra i deras arbete med att bygga hållbara städer och samhällen. Bland annat genom satsningar på infrastruktur eller projekt för att motverka eller förbereda för klimatförändringarna. Vi vill även bidra till social hållbarhet där jämställda pensioner och arbetsliv är viktiga frågor där vi kan bidra med ökad kunskap. Vi vill också medverka till att öka utbudet av sociala investeringar.

Klimat och samhället

KPA Pension har en samhällsbärande roll. Vår viktigaste uppgift är att förvalta och betala ut pensioner. Detta uppdrag ger oss både möjlighet och skyldighet att bidra till ett hållbart samhälle där klimatomställningen är en av de mest akuta utmaningarna. Vår största påverkan får vi genom att välja investeringar som är hållbara, välja bort investeringar som på olika sätt skadar människor eller klimat och att vara aktiva ägare genom att ställa krav och påverka i frågor som rör miljö, klimat eller mänskliga rättigheter. Jämställdhet och mångfald är också viktiga samhällsfrågor som vi arbetar med på olika sätt, både i vår egen verksamhet, i våra investeringar och genom att lyfta frågorna i olika forum.

Vår uppgift är att se till att våra kunder ska få en trygg och bra tjänstepension. Arbetsgivarerna, alltså kommunerna och regionerna, betalar premier till oss. Dessa pengar investerar vi i olika tillgångar som till exempel aktier eller fastigheter. De kan också vara med att finansiera lokala projekt som bidrar till den gröna omställningen. Till exempel nya cykelvägar i Göteborg, en simhall i Linköping och hållbara hyresrätter i Skåne. Det är investeringar som kunderna har nytta av redan idag, samtidigt som de bidrar till trygga pensioner längre fram. Vi kallar det "Det goda pensionshjulet".

Det här är KPA Pension

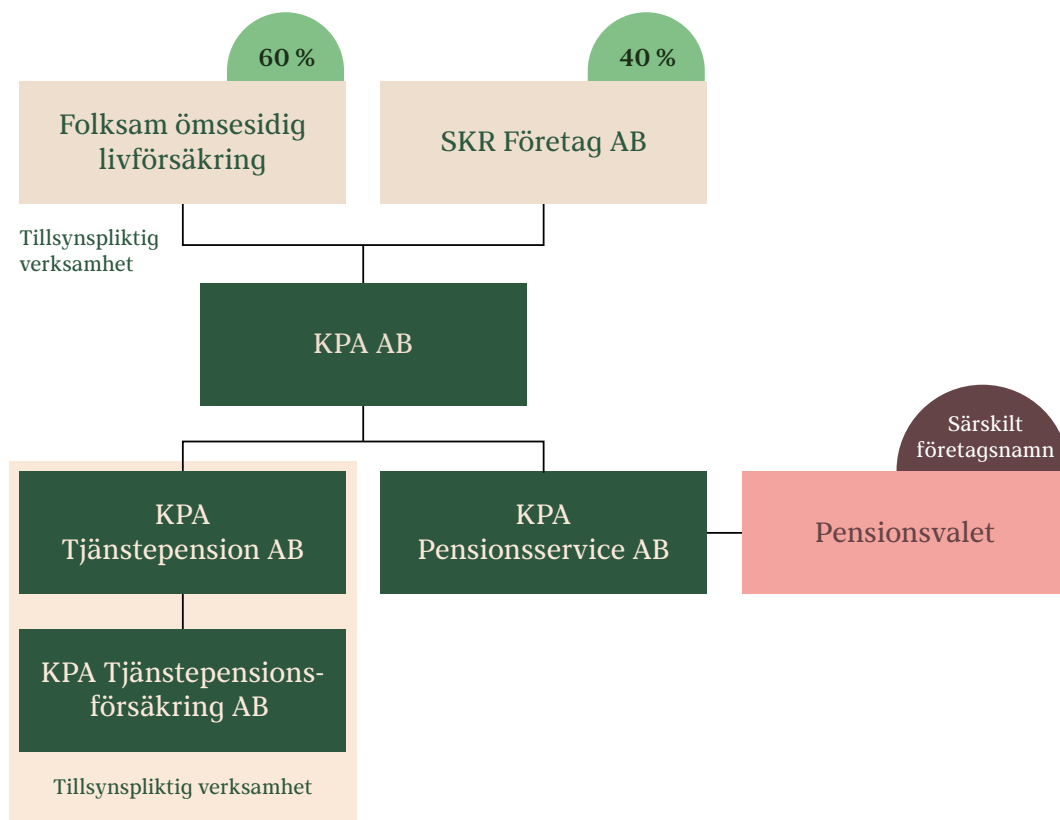
KPA Pension består av följande bolag:

- KPA AB
- KPA Tjänstepension AB
- KPA Tjänstepensionsförsäkring AB
- KPA Pensionservice AB

Samtliga företag bedriver verksamhet under det gemensamma varumärket KPA Pension som erbjuder traditionell pensionsförsäkring, fondförsäkring, livförsäkring, pensionsadministration, utbildning, konsulttjänster, valcentral och kapitalförvaltning med hållbar inriktning.

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB och KPA Tjänstepension AB bedriver verksamhet enligt ömsesidiga principer. Bolagen får inte dela ut vinst och konsolideras inte. Allt överskott återförs till försäkringstagarna.

KPA Pension ägs till 60 procent av Folksam och till 40 procent av SKR (Sveriges kommuner och regioner). Verksamheten bedrivs i Stockholm och Sundsvall. På båda orterna delar vi kontorsyta med Folksam. KPA Pension har ingen verksamhet utanför Sverige.

Arbetsmarknadens parter

Det är fack och arbetsgivare som förhandlar fram kollektivavtalade tjänstepensioner och försäkringar. KPA Pension är parternas utvalda förvalsbolag och försäkringsgivare för försäkringarna TGL och familjeskydd för anställda i kommun och region. Därför utgör parterna KPA Pensions viktigaste intressenter och samarbetspartners.

De parter som förhandlar fram pensionsavtalen är Kommunal, AkademikerAlliansen, OFR (Offentliganställdas Förhandlingsråd) och SKR (Sveriges kommuner och regioner). Inom den kooperativa sektorn har parterna utsett Pensionsvalet till valcentral för sammanlagt nio olika tjänstepensionsavtal.

Genom den särställning KPA Pension har genom förvalet behöver bolaget leva upp till högt ställda krav. KPA Pension behöver leverera låga avgifter och samtidigt prestera en marknadsmässig avkastning. Även samverkan sker med arbetsmarknadens parter i en rad andra frågor som till exempel arbetsvillkor, jämställdhet och mångfald, hälsa och aktiviteter för att öka kunskaperna om pensionssystemet. Både fack och arbetsgivare efterfrågar enkel och tydlig information till medlemmarna och tillsammans har KPA Pension lyckats möta denna efterfrågan med nya digitala lösningar.

Viktiga frågor för arbetsmarknadens parter

- Låga avgifter och god avkastning
- Goda arbetsförhållanden
- Fler ska jobba heltid
- Jämställdhet och mångfald
- Förutsättningar för ett långt arbetsliv
- Öka kunskaperna om pensionssystemet för att skapa förutsättningar för informerade och medvetna val

Ett hållbarhetsarbete som tål att granskas

För att vårt hållbarhetsarbete ska leda till fler och nöjdare kunder samt öka vår attraktivitet som arbetsplats är det viktigt att hållbarhetsarbetet är känt och uppskattas av våra målgrupper. Det försöker vi uppnå genom att berätta om det i vår kommunikation. För att följa resultatet genomför vi löpande undersökningar hos de aktuella målgrupperna samt tar del och lär av externa granskningar.

Sveriges mest hållbara pensionsbolag, enligt konsumenterna

För elfte året i rad har vi utsetts till Sveriges mest hållbara pensionsbolag av svenska konsumenter i Sustainable Brand Index årliga mätning. Resultatet bekräftas även i vår egen varumärkestracking som visar att varumärket står sig starkt i jämförelse med andra aktörer på marknaden.

Olika sätt att bedöma pensionsbolagens hållbarhetsarbete

Branschens bedömningar av pensionsbolagens hållbarhetsarbete är viktiga för oss. Pensionsförmedlare Söderberg & Partners publicerar årligen en hållbarhetsrapport där de utvärderar olika aktörers hållbarhetsarbete och ger betyg enligt trafikljusfärger. KPA Pension fick återigen gult ljus. Max Matthiessen gör i sin rapport för 2022 inte någon helhetsbedömning utan utvärderar hållbarhetsarbetet för varje tillgångsslag separat. Resultatet av de båda bolagens bedömningar visar på svårigheterna att utvärdera hållbarhetsarbete och hur bedömningen av olika parametrar kan skilja.

Sustainable Finance

Sustainable Finance är EU-kommissionens handlingsplan för hållbara finanser. Ska vi kunna begränsa den globala uppvärmningen till max två grader, helst en och en halv grad behöver vi ställa om finansiella flöden i en mer hållbar riktning. Sustainable Finance är till stora delar ett lagstiftningspaket som syftar till att tydliggöra vad som är en hållbar investering och ställer ytterligare informationskrav på finansiella aktörer som tillhandahåller hållbara produkter att tydligt informera om det på ett enhetligt sätt.

Under 2022 har KPA Pension fortsatt att arbeta med att implementera de nya regleringarna. Bland annat har produktutvecklingsprocessen utvecklats där hållbarhetsfaktorer integrerats som en del av målmarknad, tester och övervakning.

A portrait of Emilie Westholm, a woman with short blonde hair, wearing a black top with a yellow and green floral pattern. She is sitting in a red armchair and looking directly at the camera with a slight smile.

”Vi arbetar aktivt för att de största utsläpparna i portföljen ska anta vetenskapligt förankrade klimatmål.”

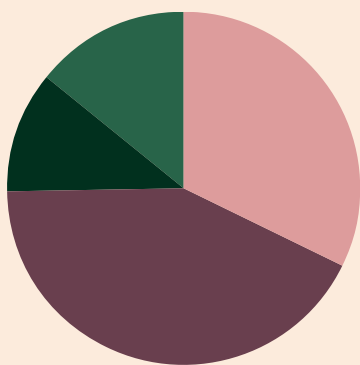
Emilie Westholm,
chef för Ansvarsfullt ägande

Ansvarsfulla placeringar

KPA Pension investerar och förvaltar kundernas pengar med målet att främja långsiktig trygghet utifrån avkastning och hållbar utveckling. Den totala portföljen innefattar olika tillgångsslag placerade på olika marknader för god riskspridning.

Traditionell förvaltning

Förvaltad kapital i KPA Tjänstepensionsförsäkring AB: 253 miljarder kronor.

KPA Pension investerar och förvaltar:

- Räntebärande instrument 32 %
- Aktier 43 %
- Fastigheter 11 %
- Alternativa placeringar 14 %

Fondförvaltning

Om kunden väljer att placera pengarna i en fondförsäkring placeras pensionspengarna automatiskt i KPA Pensions entrélösning. Vill kunden välja fonder själv erbjuds också möjligheten att göra ett personligt val av fonder.

Fondutbud

KPA Pension har inget eget fondbolag utan erbjuder i stället särskilt utvalda externt förvaltade fonder. I utvärderingsprocessen finns tydliga hållbarhetskrav som alla externa fonder ska leva upp till. KPA Pension för regelbundna dialoger i syfte att engagera och påverka fondbolagen att arbeta med hållbarhet. Fondbolagen ska vara engagerade i de företag de investerar i genom att ställa krav i frågor som rör miljö och klimat, arbetsrättsliga villkor, barnarbete, mutor och korrup-tion. Andra viktiga kriterier är låga avgifter samt att tillhandahålla ett fondutbud som möjliggör en geografisk diversifiering.

Läs mer om våra tillgångsslag på nästa sida

Olika tillgångsslag ger tryggare pensioner

KPA Pensions viktigaste uppgift är att kunderna ska få trygga och bra pensioner. Genom att sprida riskerna ökar möjligheterna till bra och mer stabil avkastning i investeringarna. KPA Pension jobbar med hållbarhet i alla tillgångsslag men arbetet kan se lite olika ut då förutsättningarna skiljer sig åt. Fördelningen i tillgångsslag avser KPA Tjänstepensionsförsäkring AB per 31 december 2022.

Aktier

KPA Pension ska ha en väldiversifierad aktieportfölj uppdelad i svenska och utländska utvecklade aktiemarknader samt tillväxtmarknader.

43
procent

Räntebärande instrument

Räntebärande tillgångar utgör basen i KPA Pensions totala tillgångs-
portföljer. De kännetecknas av hög kvalitet och låg risk. Ränteportföljerna består av räntebärande värdepapper utgivna av stater, kommuner och bostadsinstitut eller motsvarande.

32
procent

Alternativa placeringar

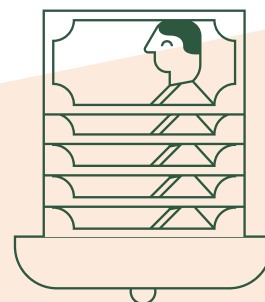
Alternativa placeringar är ett komplement i KPA Pensions portföljer. Det är investeringar med lång placeringshorisont i onoterade tillgångar. Här har investeringar i infrastruktur identifierats som särskilt intressant.

14
procent

Fastigheter

KPA Pension ska vara en långsiktig och ansvarstagande fastighetsägare. Satsning sker fortsatt på expansion av fastighetsportföljen med fokus på kontorsfastigheter i attraktiva lägen.

11
procent

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören (vd) för KPA Tjänstepension AB (publ), med organisationsnummer 502010-3502, avger härmed årsredovisning för 2022 vilket är företagets 60:e verksamhetsår. Styrelsen har sitt säte i Stockholm.

Ägarförhållanden och koncernstruktur

KPA Tjänstepension är ett helägt dotterföretag till KPA AB med organisationsnummer 556527-7182. KPA AB ägs till 60 procent av Folksam ömsesidig livförsäkring med organisationsnummer 502006-1585, nedan kallat Folksam Liv, och till 40 procent av Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, genom SKR Företag AB med organisationsnummer 556117-7535. KPA AB äger förutom KPA Tjänstepension även KPA Pensionservice AB med organisationsnummer 556569-1077 med det särskilda företagsnamnet Pensionsvalet PV. KPA Tjänstepension äger KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) med organisationsnummer 516401-6544. Samtliga KPA-företag har säte i Stockholm och benämns nedan KPA Pension.

KPA Tjänstepension drivs, liksom sitt dotterföretag KPA Tjänstepensionsförsäkring AB, enligt ömsesidiga principer. Företagen får inte dela ut vinst och konsolideras inte. Allt överskott återförs till försäkringstagarna. Samverkan med Folksamgruppen sker inom bland annat IT, administration och kapitalförvaltning för att nå stordriftsfördelar till nytta för kunderna. För information om företagets dotterföretag hänvisas till not 14 Aktier och andelar i koncernföretag. Ytterligare upplysningar om närstående och deras relationer finns i not 32.

Verksamhet

KPA Tjänstepension är försäkringsgivare och leverantör av kommunal tjänstegrupplivförsäkring (TGL-KL). Tjänstegrupplivförsäkringen är en avtalsförsäkring grundad på det centrala kollektivavtalet mellan den kommunala arbetsmarknadens parter. Företaget hanterar tjänstegrupplivförsäkring åt hela kollektivet inom det kommunala området och har 1,2 miljoner kunder fördelade på cirka 2 000 arbetsgivare. Årligen hanteras drygt 2 000 TGL-ärenden.

Företaget tillhandahåller även en fortsättningsförsäkring (TGL-FO) som komplement. Kommuner och regioner har dessutom möjlighet att teckna en grupplivförsäkring för förtroendevalda (GL-F) i KPA Tjänstepension.

KPA Tjänstepensionsförsäkring är ett helägt dotterföretag till KPA Tjänstepension som tillhandahåller traditionell försäkring och fondförsäkring för anställda i kommunal sektor (KAP-KL, AKAP-KL), där företaget är förvalsalternativ. Även för anställda inom avtalsområdet PA-KFS är KPA Tjänstepensionsförsäkring sedan 2013 förvalsalternativ. Företaget förvaltar även kollektivavtalad förmånsbestämd försäkring inom avtalsområdena KAP-KL, AKAP-KL och PA-KFS och tillhandahåller kompletta försäkringslösningar för arbetsgivarnas pensionsåtaganden.

Väsentliga händelser under året

Verksamhet och affär

För elfte året i rad rankas KPA Pension som Sveriges mest hållbara varumärke i kategorin pension av Nordens största oberoende varumärkesstudie med fokus på hållbarhet, Sustainable Brand Index.

Företaget har beslutat att premien för tjänstegrupplivförsäkringen (TGL-KL) för 2023 kommer vara 0,017 procent av årslönesumman. Därmed hålls premien på en fortsatt låg nivå nästa år och är oförändrad jämfört med 2022.

KPA Tjänstepensions dotterföretag KPA Tjänstepensionsförsäkring har, precis som KPA Tjänstepension, omvandlats från ett försäkringsföretag till ett tjänstepensionsföretag. Omvandlingen skedde per den 1 januari 2022 och från det datumet följer företaget den nya rörelseregleringen för tjänstepensionsföretag, inklusive solvensreglering. I samband med omvandlingen bytte företaget namn från KPA Pensionsförsäkring AB (publ) till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ).

De kommunala parterna har i december 2021 kommit överens om ett nytt pensionsavtal för kommunsektorn. Det nya avtalet AKAP-KR kommer börja gälla från och med den 1 januari 2023. Avtalet kan komma att påverka företaget, men eventuell påverkan är i dagsläget inte känt. Företaget kommer att bevaka den fortsatta utvecklingen med avseende på det nya avtalet.

Med anledning av kriget i Ukraina

År 2022 har präglats stort av Rysslands invasion av Ukraina och de oroligheter samt geopolitiska spänningar som detta gett upphov till. KPA Pension följer löpande utvecklingen och den effekt det rådande läget har på internationella relationer och de finansiella marknaderna. KPA Tjänstepension står fortsatt finansiellt starkt med starka nyckeltal. Företagets finansiella styrka möjliggör, även vid turbulens på finansmarknaderna, att med ett långsiktigt perspektiv fortsätta skapa värden för kunderna.

KPA Pension har vidtagit åtgärder för att säkerställa att kris- och kontinuitetsplaner är aktuella och anpassade för en situation med ökad säkerhetspolitisk oro i närområdet.

Förändring styrelse och ledande befattningshavare

På årets ordinarie årsstämma utsågs Jeanette Hedberg till ordinarie styrelseledamot.

Ekonomisk översikt

Resultat

Premienivån grundar sig på pensionsgrundande lön och är för året 0,13 procent. KPA Tjänstepensions starka finansiella ställning gör att en stor del av premien kan finansieras med egna medel (fond för tilldelad återbäring, FTÅ). För 2022, finansierades 87 procent av premien genom uttag ur fond för tilldelad återbäring, vilket medförde att kundernas faktiska premiebetalning var 0,017 procent av pensionsgrundande lön (0,017 procent för 2021). Företagets totala premieinkomst uppgick under året till 363 (340) miljoner kronor.

Kapitalavkastningen i KPA Tjänstepension var negativ under året, se mer under avsnittet Kapitalförvaltning och kapitalavkastning. Fonden för tilldelad återbäring uppgick till 769 (1 085) miljoner kronor vid årets slut.

Förändringen av livförsäkringsavsättningar och oregrerade skador under året var 83 (58) miljoner kronor, förändringen mot föregående år är en effekt av ränteförändringar under året.

Företagets verksamhet är stabil med jämna volymer mellan åren. Utbetalda försäkringsersättningar, inklusive skaderegleringskostnader, har ökat jämfört med motsvarande period föregående år till 313 (283) miljoner kronor. Det beror i huvudsak på dödsfallsärenden från tidigare år.

Företagets driftskostnader, exklusive skaderegleringskostnader, var högre jämfört med motsvarande period föregående år och uppgick till 38 (29) miljoner kronor. Förändringen mot föregående år berodde främst på kostnadsökningar kopplade till IT-utveckling och förvaltning.

Det tekniska resultatet uppgick till -357 (574) miljoner kronor. Det lägre resultatet jämfört med 2021 beror på negativ avkastning under året. Årets resultat efter skatt blev -318 (302) miljoner kronor.

Ekonomisk ställning

KPA Tjänstepension är välkonsoliderat utifrån de legala kapitalkraven. RKK-Kvoten (riskkänsligt kapitalkrav) uppgick per 31 december 2022 till 5,2 (5,7).

Den kollektiva konsolideringsgraden, som visar förhållandet mellan tillgångar som företaget förvaltar och de försäkrades samlade försäkringskapital, uppgick per den 31 december 2022 till 368 (316). En kollektiv konsolidering över 100 innebär att det finns en buffert för att klara svängningarna på finansmarknaden.

Kapitalförvaltning och kapitalavkastning

Marknadskommentarer

KPA Tjänstepensions investeringar fördelas på olika tillgångslag och marknader för att nå en god riskspridning och en god avkastning. Investeringar görs främst i räntebärande värdepapper och aktier. Dessutom finns ett bolagsstrategiskt innehav, dotterföretaget KPA Tjänstepensionsförsäkring.

KPA Tjänstepension tillämpar ansvarsfull kapitalförvaltning. Detta innebär att samtliga tillgångar förvaltas utifrån ett långsiktigt ansvarsfullt perspektiv, avseende såväl etik som miljömässiga hänsyn, utan att göra avkall på avkastningskrav och lämplig risknivå.

År 2022 blev väldigt annorlunda än vad som var förväntat. Det viktigaste och mest problematiska var Rysslands invasion av Ukraina i slutet av februari 2022, vilket först och främst resulterade i ett mycket stort mänskligt lidande. Kriget påverkade även den underliggande europeiska säkerhetsordningen som bland annat resulterade i att Sverige och Finland ansökte om medlemskap i NATO. Den globala ekonomin påverkades genom högre energi- och matpriser samt ökad osäkerhet. Inflationstrycket var starkt redan i början av året och blev högre än förväntat, i princip hela året, delvis som en följd av kriget, vilket fick centralbankerna att tidigare lägga och snabba på räntehöjningarna. Tillväxten visade sig dock vara förvånansvärt robust, inte minst tack vare en mycket stark arbetsmarknad, men förväntan om en stundande lågkonjunktur växte sig stark under året.

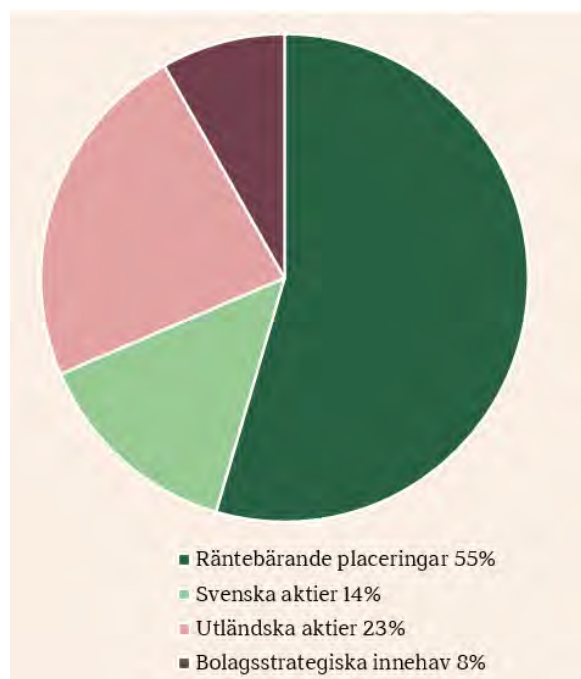
I skuggan av de stora ekonomiska och geopolitiska utmaningarna skedde förändringar både i den nationella och internationella politiken. Sverige fick en ny högerkoalitionsregering ledd av Moderaterna. Mellanårsvalet i USA ledde till en delad kongress och president Xi omvaldes till en tredje mandatperiod i Kina.

Den omtumlande geopolitiska och makroekonomiska utvecklingen ledde till att finansiella marknader utvecklades svagt. Inflationen och uppgången i räntor var det huvudsakliga problemet, vilket fick obligationsmarknaden att backa ordentligt, samtidigt som förväntan om lågkonjunktur påverkade aktie-marknaden negativt. Dålig likviditet på flera marknader i kombination med stor osäkerhet gjorde dessutom att volatiliteten var ovanligt stor. Den amerikanska korträntan steg från 0,7 procent till 4,4 procent under året medan den långa räntan steg från 1,5 procent till knappt 4 procent, samtidigt som börsen i USA föll med cirka 20 procent. I Sverige steg den korta räntan från -0,2 procent till 2,8 procent och den långa räntan från 0,3 procent till 2,4 procent medan Stockholmsbörsen föll drygt 20 procent.

KPA Pension har under 2022 fortsatt arbetet med att försöka påverka tillgångsportföljen i en mer hållbar riktning. Under året träffade KPA Pension ett stort antal representanter från innehaven för att diskutera frågor rörande klimat och miljö, mänskliga rättigheter och antikorrupktion.

Under 2022 fortsatte KPA Pensions påverkansarbetet av portföljens största utsläppare av växthusgaser, i linje med delklimatmålen till 2025. Målen innebär att klimatavtrycket från aktier, företagsobligationer och fastigheter ska minska med 29 procent under de kommande åren, samtidigt som fler av KPA Pensions portföljers största utsläppare ska anta vetenskapligt förankrade klimatmål. Allt fler företag ökar sitt klimatengagemang.

Placeringsstillgångarnas fördelning, marknadsvärde

Under året röstade KPA Pension vid 46 svenska årsstämmor. Stämмосäsongen präglades fortfarande av Coronapandemin och en stor andel stämmor arrangerades med poströstning eller digitalt. KPA Pension ställde frågor vid samtliga fysiska stämmor, kring mänskliga rättigheter, och skickade en fråga per mejl till de bolag som inte arrangerat en fysisk stämma. Vidare röstade KPA Pension även vid 485 utländska årsstämmor, via elektronisk röstning och ombud.

KPA Pension fortsatte under 2022 det pågående påverkansarbete samtidigt som nya initiativ lanserades. KPA Pension har bland annat fortsatt klimatarbetet i internationella storbanker, med dialoger med HSBC och Barclays. Vidare har KPA Pension samarbetat inom Investor Integrity Forum kring utmaningen i bygg- och fastighetssektorn med korrupktion och dåliga arbetsvillkor. Andra frågor som varit i fokus har varit exempelvis korrupktionsanklagelserna mot Ericsson samt antibiotikaanvändning vid djurhållning som bidrar till antibiotikaresistens i samhället

KPA Tjänstepensions kapitalavkastning

Företagets förvaldade kapital uppgick vid årsskiftet 2022 till totalt 4 153 (4 933) miljoner kronor, varav cirka 55 (57) procent utgjordes av räntebärande värdepapper utgivna av stater och kommuner och bostadsinstitut, eller motsvarande. Aktieportföljen, bestående av noterade svenska och utländska aktier, stod för cirka 37 (36) procent av det förvaldade kapitalet. Innehavet i dotterföretaget KPA Tjänstepensionsförsäkring motsvarande cirka 8 (7) procent av kapitalet. Valutaexponeringen var vid utgången av året cirka 11 (16) procent.

Totalavkastningen 2022 på företagets tillgångar var -9,2 (10,6) procent, motsvarande -448 (492) miljoner kronor. Det som i huvudsak förklarar totalavkastningen är företagets strategiska tillgångsfördelning, vilken bland annat styrs av försäkringsåtagandenas art och företagets risktolerans. Mot bakgrund av vald tillgångsfördelning förklaras avkastningen främst av en negativ utveckling för aktier i kombination med ett negativt bidrag från räntebärande placeringar.

Totalavkastningstabell

Mkr	Ingående marknads-värde 2022-01-01	Utgående marknads-värde 2022-12-31	Total-avkastning 2022	Total-avkastning 2022 %	Total-avkastning 2021 %	Total-avkastning 2020 %	Total-avkastning 2019 %	Total-avkastning 2018 %
Räntebärande placeringar	2 792	2 263	-205	-7,6	-0,5	1,5	0,3	0,5
Aktier	1 797	1 549	-241	-13,3	34,6	8,0	32,4	-2,1
Alternativa placeringar	0	0	0	15,9	10,3	-12,1	6,6	5,2
Bolagsstrategiska innehav	344	341	-2	-0,7	-	-	-	-
Summa	4 933	4 153	-448	-9,2	10,6	3,3	7,8	0,0

Totalavkastningstabellen är uppställd enligt rekommendation från Svensk Försäkring och företagets riktlinjer för mätning och rapportering av totalavkastning. I not 34 redovisas hur totalavkastningstabellen är kopplad till resultat- och balansräkningen.

Hållbarhet

KPA Pension har en lång tradition av att arbeta hållbart. Visionen är att kunderna ska känna sig trygga i en hållbar värld. Därför är hållbarhetsarbetet väl förankrat hos kunder och övriga intressenter och utformas i enlighet med internationella ramverk.

KPA Pension ska vara branschledande på hållbarhetsområdet. Hållbarhetsarbetet ska bidra till att skapa värden för intressenterna som utgörs av arbetsmarknadens parter, pensionsspararna, kommuner och regioner, medarbetare, ägare och samarbetspartners. Hållbarhet ska integreras i verksamhetens alla delar, även samarbetspartners och leverantörer.

Hållbarhet i den egna verksamheten

Det är viktigt att avtrycken från den egna verksamheten blir så små som möjligt. Framför allt ökar det trovärdigheten när företaget ställer krav och påverkar tillgångarna. Därför arbetar företaget med en effektiv och tydlig hållbarhetsstyrning som omfattar alla delar av verksamheten och där ett av de viktigaste målen är nettonollutsläpp av växthusgaser från den egna verksamheten år 2030. Detta mål är gemensamt inom hela Folksamkoncernen. KPA Pension klimatkompenserar utsläpp från den egna verksamheten med det dubbla genom Vi-skogen. Utsläppen från egen verksamhet redovisas kvartalsvis på www.kpa.se.

För att vara en attraktiv och modern arbetsplats vill företaget ha en framskjutande position i frågor som rör jämställdhet och inkludering. KPA Pension var först i finans- och försäkringsbranschen att bli hbtqi-certifierade vilket företaget blev 2019. Målet med certifieringen är att skapa en gemensam värdegrund där kunder och medarbetare bemöts med respekt utifrån sina egna villkor. Under årets pridevecka i Stockholm deltog medarbetare i både tåget och i prideparken där KPA Pension hade en egen välbesökt yta.

Hållbarhetsstyrning

Styrelserna för företagen inom KPA Pension har det yttersta ansvaret för företagets hållbarhetsarbete och beslutar den policy som anger vad som ska gälla för företagets arbete för en hållbar utveckling. Policyn ses över en gång per år och styrelserna får kontinuerlig avrapportering om hållbarhetsarbetet.

De etiska reglerna är ett av KPA Pensions viktigaste interna regelverk. Reglerna omfattar hela verksamheten och anger vilka rättigheter och skyldigheter medarbetarna har att förhålla sig till i olika situationer, inte minst i samspel med företagets omvärld.

Några av de andra interna styrdokument som är relaterade till hållbarhetsarbetet är hållbarhetspolicy, klagomålspolicy, inköpsriktlinjer, uppförandekod för leverantörer (med krav gällande mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, antikorruption och miljö), åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och visseblåsning, resor och möten, arbetsmiljö och diskriminering och trakasserier.

Den koncerngemensamma funktionen Kapitalförvaltning och hållbarhet ansvarar tillsammans med KPA Pensions vd för att det operativa arbetet bedrivs inom de ramar styrelserna beslutat. KPA Pension finns också representerade i Folksamgruppens koncerngemensamma forum som arbetar tvärfunktionellt med hållbarhetsfrågor bland annat i syfte att ta fram beslutsunderlag till styrelser och ledningsgrupp.

KPA Pension står bakom flera internationella överenskommelser och ramverk som påverkar hållbarhetsarbetet. Några av dessa är:

- FN:s Global Compact
- FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (PRI)
- UN-Convended Net-Zero Asset Owner Alliance
- FN:s Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen
- FN:s miljöprogram för den finansiella sektorn (UNEP FI)
- Global Reporting Initiative (GRI)
- Montreal Carbon Pledge

- Green Bond Principles
- Task Force on Climate Related Financial Disclosures (TCFD)
- Naturskyddsföreningens Bra Miljöval-certifiering för villa-, fritidshus- och bilförsäkring
- ICC:s regler för reklam och marknadskommunikation
- EU kommissionens handlingsplan för hållbara finanser (Sustainable Finance)

Risker och riskhantering

Risk och riskhantering är en central del av verksamheten.

Förmågan att uppfylla åtaganden mot kunderna, efterleva legala krav och nå målen för verksamheten påverkas av hur företaget styr, hanterar och följer upp risker. Det finns därför interna regelverk som reglerar och stödjer en strukturerad och enhetlig riskhantering.

Inom KPA Pension kategoriseras risker i tre övergripande kategorier som ingår i företagets riskhanteringssystem. Försäkringsrisker är den första och utgör själva kärnan i ett tjänstepensionsföretag. Den andra kategorin är finansiella risker. Finansiella risker handlar om den ständiga balansgången mellan trygghet och möjlighet till avkastning. Den tredje riskkategorin är verksamhetsrisker som kan uppstå i försäkrings- och finansieringsverksamheten på grund av olika brister i affärs-processer, informationssystem eller medarbetares förmågor och kompetens.

Samhällets utmaningar i förhållande till hållbar utveckling har en tydlig påverkan på riskbedömningen. Hållbarhetsrisker ingår i alla ovannämnda riskkategorier. Ett exempel är klimatförändringarna som kan ses som vår tids ödesfråga. Vi måste begränsa uppvärmningen till under 1,5 grad för att inte konsekvenserna ska bli alltför svåra för människor, biologiska system och företag. De kommande åren kommer KPA Pension därför att arbeta för att portföljbolagen ska minska sina utsläpp samt att de antar vetenskapligt förankrade klimatmål. KPA Pension kommer också att arbeta med olika insatser för att främja utbudet av gröna investeringar.

Väsentliga frågor och målområden

Verksamhetens hållbarhetsarbete är organiserat i två övergripande målområden, *människa och samhälle* samt *klimat och miljö*. Inom dessa målområden har KPA Pension prioriterat sex mål inom Agenda 2030 utifrån KPA Pensions affär och påverkan på miljö och samhälle. Vad som är viktigast för kunder och intressenter har också bidragit till urvalet. De utvalda målen ligger till grund för såväl det strategiska utvecklingsarbetet som för det operativa arbetet med att integrera hållbarhet i hela verksamheten.

KPA Pension är certifierade enligt ISO 14001 sedan 1998. Det är ett miljöledningssystem som syftar till ständig förbättring. Företagets hållbarhetsmål är centrala och följs upp vid de årliga revisionerna. Målen omfattar målområdet miljö och klimat och följs upp årligen i en extern revision.

Människa och Samhälle

God hälsa och välbefinnande: En viktig fråga för KPA Pension som arbetsgivare men också för våra kunder. Hälsa är en förutsättning för ett hållbart arbetsliv (FN:s mål 3).

Jämställdhet och mångfald: KPA Pension motverkar diskriminering och främjar lika rättigheter och möjligheter. KPA Pension lyfter frågan om jämställda pensioner och arbetar aktivt med inkludering inom KPA Pensions hbtqi-certifiering (FN:s mål 5).

Främja god arbetsmiljö och mänskliga rättigheter: KPA Pension arbetar för anständiga arbetsvillkor och möjligheten att hålla ett helt arbetsliv. Det är också helt centralt för arbetsmarknadens parter (FN:s mål 8).

Miljö och klimat

Hållbara städer och samhällen: De pågående klimatförändringarna får konsekvenser i alla delar av samhället. KPA Pension vill bidra till en hållbar utveckling, bland annat genom att välja investeringar som syftar till klimatomställning (FN:s mål 11).

Hållbar produktion och konsumtion: En hållbar konsumtion och produktion innebär en effektiv användning av resurser. KPA Pension kan bidra genom investeringar men också genom den egna verksamheten (FN:s mål 12).

Bromsa klimatförändringarna: KPA Pension verkar för att begränsa den globala uppvärmningen till 1,5-grad i linje med Parisavtalet (FN:s mål 13).

Påverkan genom investeringar

KPA Pension investerar i gröna obligationer kopplade till effektiv resursanvändning och screenar även innehaven utifrån miljö- och klimatkriterier. Vi strävar efter att verksamhetens processer ska bli mer cirkulära. Genom investeringar har vi möjlighet att både bidra till minskade klimatavtryck och att driva på omställningen till ett fossilfritt samhälle.

För närmare upplysningar om KPA Pensions hållbarhetsarbete hänvisas till KPA Pensions Hållbarhetsredovisning 2022 som även inkluderar klimatrapport samt bolagsstämmorapport 2022. Rapporterna finns på www.kpa.se.

Medarbetare

KPA Pension ingår i Folksamgruppen som tillämpar tillika-anställning, vilket innebär att medarbetarna är anställda i flera företag inom gruppen. I Folksamgruppen arbetar cirka 3 800 medarbetare på olika företag och orter i Sverige. Varje medarbetare är organisatoriskt placerad på ett kostnadsställe. På kostnadsställen som tillhör KPA Pension finns det cirka 200 medarbetare. Det är dock flera medarbetare som arbetar med KPA-affären genom gemensamma funktioner. Folksamgruppen har exempelvis en gemensam HR-funktion som ger stöd i kompetensförsörjningen för samtliga företag inom gruppen.

KPA Pension ska vara en hållbar och attraktiv arbetsplats med goda utvecklingsmöjligheter och konkurrenskraftiga erbjudanden. I 2022 års medarbetarundersökning låg resultatet på en fortsatt hög nivå med 82 (81) procent positiva svar i genomsnitt.

Arbetsmiljö och arbetssätt

KPA Pensions sjuktal för helåret 2022 uppgår till 5,4 procent, vilket är högre än föregående års utfall på 4,4 procent. Ökningen beror främst på en kraftigt ökad smittspridning av Covid-19 i början av året. När smittspridningen minskade under våren genomförde KPA Pension en stegvis återgång till arbete på kontoren, som fullföljdes i april. För att skapa flexibilitet för medarbetarna infördes därefter möjligheten att arbeta hemifrån ett par dagar i veckan, utifrån verksamhetens behov.

Under året har KPA Pension fortsatt arbetet för ökad hälsa, sänkta sjuktal och ett gemensamt lärande inom området. Förstärkande insatser kring belastningsergonomi har gjorts för att förebygga risker för ohälsa, exempelvis genom ett nytt e-lärande för samtliga medarbetare. Syftet är att öka kunskapen om riskerna för ohälsa vid långvarigt stillasittande samt hur rörelse, ett aktivitetsbaserat arbetssätt och olika arbetsmiljöer kan förebygga dessa risker. Utöver det har KPA Pension även infört ett obligatoriskt e-lärande för chefer om systematiskt arbetsmiljöarbete.

Uppföljning på individnivå avseende prestation, arbetsbelastning och välmående genomförs löpande inom ramen för processen Prestera och utveckla.

KPA Pensions mötesplatser, arbetssätt och teknik ska främja effektivitet i vardagen. Som ett led i detta har KPA Pension fortsatt stärka det agila arbetssättet inom IT-utveckling och livscykelhantering för att snabbare kunna möta kundernas behov. Dessutom har förflyttningen mot digitala arbetssätt stärkt ytterligare. Under året genomfördes mätningar av medarbetarnas upplevelse av den digitala arbetsplatsen på KPA Pension. Syftet är att kunna följa förflyttningen av den digitala upplevelsen och kontinuerligt genomföra förbättringar. Resultatet låg i genomsnitt på 3,8 på en 5-gradig skala.

Lärande och utveckling

Under 2022 har fördjupning i KPA Pensions medarbetarskap och ledarskap erbjudits för att skapa engagemang och kraft framåt, så att KPA Pension kan nå uppsatta mål. Under våren arrangerades en chefsdag för att stärka Folksamgruppen som lag och möta de möjligheter och utmaningar som den gemensamma riktningen mot 2026 innebär.

KPA Pension arbetar löpande med kompetensutveckling för att säkerställa regulatoriska kunskaps- och kompetenskrav, samt för att ge medarbetarna rätt förutsättningar i arbetet. Under 2022 har berörda medarbetare genomgått kompetensutveckling inom bland annat GDPR, arbetsmiljö, ömsesidighet och tillståndspliktig verksamhet, kommunikation och kundbemötande samt agila arbetssätt. De har även fått inspiration och kunskap om ständigt lärande som ett verktyg för att hantera hög förändringstakt. Introduktionsdagen för nya medarbetare har under året återgått till att ske på plats i Stockholm efter att ha genomförts digitalt under pandemin.

Medarbetare och chefer som berörs av Försäkringsdistributionslagen samt lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism har genomgått utbildningar, kunskapstest samt kontinuerlig fortbildning.

KPA Pensions chefs- och ledarprogram har vidareutvecklats utifrån nya behov där utvalda avsnitt genomförs digitalt. Programmet för nya ledare har utökats med ytterligare kursstarter för att tillgängliggöras för fler.

Löner, ersättningar och övriga villkor

KPA Pension är genom medlemskapet i arbetsgivarorganisationen Fremia bundet av kollektivavtal om löner och allmänna anställningsvillkor. Enligt KPA Pensions ersättningspolicy ska lönerna vara individuella och differentierade, motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med kundernas förväntningar. För att minimera överdrivet risktagande, samt undvika intressekonflikter där kundernas intressen inte tas tillvara med tillbörlig omsorg, utgår inga rörliga ersättningar inom KPA Pension, med undantag för Folksamgruppens gemensamma belöningsprogram.

Det gemensamma belöningsprogrammet syftar till att synliggöra och sätta fokus på Folksamgruppens övergripande affärsstrategier och målet att ha branschens mest nöjda kunder. Belöningsprogrammet omfattar samtliga medarbetare inom Folksamgruppens verksamhet förutom Folksams vd och koncernledning, vd i dotterföretagen samt cheferna för internrevision i Folksam Sak respektive Folksam Liv. Utfall från belöningsprogrammet betalas inte ut som kontant ersättning utan avsätts i en pensionsförsäkring. Belöningsprogrammet kan falla ut med 0 kronor upp till maximalt 20 000 kronor per medarbetare och år, beroende på grad av måluppfyllelse.

Medelantal anställda samt löner och ersättningar, med särskild specifikation på ersättningar till ledande befattningshavare, redovisas i not 33.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Resultatutvecklingen påverkas i hög grad av aktie- och valutakursers utveckling liksom av förändringar i det allmänna ränteläget som i sin tur styrs av inflationen. Redan under pandemin började inflationen stiga. Rysslands krig i Ukraina har ytterligare förstärkt uppgången i inflation, framför allt i och med högre priser på energi och spannmål. Detta har sammantaget lett till snabbt stigande styrräntor. Riskerna och de beslut som fattas för att hantera dessa påverkar företagets ekonomiska ställning och förmåga att nå dess mål. Genom aktiva, kontrollerade och affärsmässiga beslut med beaktande av risker skapas förutsättningar att erbjuda kunderna trygga försäkringslösningar. Därför är det viktigt att risker hanteras och kontrolleras på ett strukturerat sätt, både i ett kort och ett långt tidsperspektiv. En beskrivning av KPA Tjänstepensions samlade risker och hur de styrs samt hanteras återfinns i not 2 Upplysningar om risker.

Bolagsstyrning

God bolagsstyrning handlar om att säkerställa att företag sköts på ett hållbart, ansvarsfullt och så effektivt sätt som möjligt. En övergripande målsättning med företagets bolagsstyrning, förutom att den ska överensstämma med övergripande vision, mål om nöjda kunder och etiska principer, är att säkerställa en god avkastning för ägarna.

Bolagsstyrningen av KPA Tjänstepension AB följer de regelverk som gäller inom moderföretaget och utgår från svensk lagstiftning och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd. KPA Pension tillämpar också Svensk kod för bolagsstyrning, bolagsstyrningsrapport upprättas av KPA AB och KPA Tjänstepensionsförsäkring AB. Utöver de externa styrande regelverken finns interna regelverk, klassificerade som övergripande, som fastställts av stämman, styrelse eller vd. Instruktioner och regelverk som har fastställts i moderföretagets styrelse och som har bäring på KPA Tjänstepension AB tas därefter, efter anpassning till företagets verksamhet, i KPA Tjänstepension ABs styrelse. Vissa av regelverken fastställs årligen, oavsett om de förändras eller inte.

Varje kvartal redovisas den ekonomiska ställningen, i form av de kvartalsbokslut som upprättas för styrelsen. Samtliga företag inom KPA Pension har en gemensam företagsledning

Företagsledning

Camilla Larsson, vd KPA AB och KPA Tjänstepensionsförsäkring AB, född 1971.

Daniel Larsson, verksamhetsområde Chefsaktuarie och analys, född 1982.

Fredrik Eklöf, affärsområde Parter och utbildning, född 1978.

Johan Sjöström, affärsområde Individ och ledningsstöd samt vd i KPA Tjänstepension AB, född 1968.

Ninni Wibeck, affärsområde Arbetsgivare samt vd KPA Pensionservice AB, född 1973.

Robin Paulsson, verksamhetsområde Ekonomi och verksamhetsutveckling, född 1975.

Åsa Lindborg, biträdande sektionschef IT Liv och Pension, född 1963.

Karolina Håkansson, biträdande chef Kapitalförvaltning och hållbarhet, född 1976.

Framtida utveckling

Verksamhet

KPA Tjänstepension verkar i en bransch under förändring där utvecklingen går mot mer digitaliserade tjänster och där hållbarhetsfrågor får allt större fokus.

KPA Tjänstepension fusioneras med KPA Tjänstepensionsförsäkring

I slutet av 2023 föreslås en fusion att genomföras av de två tillståndspliktiga företagen KPA Tjänstepension AB och KPA Tjänstepensionsförsäkring AB. En utveckling mot färre och större enheter anses vara av värde för försäkringstagarna på grund av de rationaliserings- och besparingsmöjligheter som uppkommer. Kostnadsbesparingar som uppstår när tjänstepensionsföretagen inte bedrivs i separata legala enheter avser centrala funktioner, redovisning och revision samt myndighetsrapportering. En minskning av antalet rörelsedrivande företag leder också till en mer överblickbar, ändamålsenlig och effektiv juridisk och operativ organisation. För mer information hänvisas till not 37 Händelser efter balansdagen.

Finansmarknaderna

Folksamgruppens grundscenario är att ekonomin går in i en lågkonjunktur men att den blir förhållandevis grund och kortvarig. Inflationen faller från en hög nivå och tillväxten blir negativ samtidigt som arbetslösheten stiger. De geopolitiska och energirelaterade problemen är långt ifrån lösta men får mindre fokus. Det är med andra ord en fortsatt komplicerad makromiljö men inte nödvändigtvis dålig marknadsmiljö. Marknaden i allmänhet och obligationsmarknaden i synnerhet lär ha stort

fokus på centralbankernas bantning av balansräkningarna. På den politiska arenan lär demokratifrågan få stort fokus givet utvecklingen i USA och i tillväxtekonomier som Brasilien. Indien tar över ordförandeskapet för G20 och Sverige är ordförande för Ministerrådet i EU under första halvåret.

I ett negativt alternativt scenario sjunker inte inflationen lika snabbt och mycket varpå räntorna blir högre. Tillväxten faller mer och lågkonjunkturen blir djupare och eventuellt långvarig. I ett alternativt positivt scenario faller inflationen ännu snabbare och räntorna kan sänkas varpå tillväxten hålls uppe och en lågkonjunktur kan undvikas. I skrivandets stund dominerar dock risken på nedsidan.

Digitalisering

Företagets digitala utvecklingsarbete fortsätter med fokus på att genom användarvänlighet, tillgänglighet och effektivare processer underlätta för kunderna.

Hållbarhet

Som investerare kommer pensionsbolagen att få en allt viktigare roll för klimatomställning och samhällsutveckling vilket påskyndas av nya lagar och regelverk.

KPA Pension ska fortsatt vara en ledande aktör inom hållbarhet med fokus på klimat men också social hållbarhet. Hållbarhetsarbetet ska utformas utifrån intressenternas drivkrafter men också utifrån bolagets möjlighet att påverka till en positiv samhällsutveckling.

Kommande regelverksförändringar

Inom regelverksområdet pågår ett antal större förändringar som kommer att ha en stor inverkan på KPA Tjänstepensions verksamhet. Kommande regelverksförändringar kan också komma att påverka företagets risker och riskhantering. KPA Tjänstepension bevakar löpande utvecklingen och analyserar eventuella konsekvenser av förändrade regelverk. De mest aktuella regelverksförändringarna för företaget framgår i nedan. För regelverksförändringar gällande för räkenskapsår 2023 eller senare som ger påverkan på KPA Tjänstepensions redovisning, hänvisas till avsnitt 2.5 i not 1 Redovisningsprinciper.

Sustainable Finance

EU är fast beslutet att nå Parisavtalet och begränsa den globala uppvärmningen till en nivå max 2 grader och helst max 1,5 grader. Det ställer krav på stora investeringar i hållbara verksamheter och branscher, som främjar omställningen mot en mer hållbar värld. Finansbranschen har en nyckelroll i att skapa en hållbar ekonomi och nu kommer krav på ökat ansvar. Ambitionen är att det finansiella systemet ska bli en del av lösningen för att skapa en grönare och mer hållbar ekonomi.

KPA Tjänstepension har en helhetssyn för implementering av EU-kommissionens handlingsplan och följer aktivt kommissionens och de europeiska tillsynsmyndigheternas arbete. Implementeringen av regelverken drivs koncerngemensamt inom Folksamgruppen. Eftersom ambitionen med regelverken till stora delar handlar om att göra det lättare för kunderna att fatta mer välinformerade beslut kopplat till hållbara investeringar ska regelverken implementeras på ett så kundvänligt sätt som möjligt.

Under 2022 har KPA Tjänstepension anpassat sig till de nya regleringarna inom EU:s förordning om hållbarhetsupplysningar (SFDR) och Product Oversight and Governance (POG). Samt genomfört en beredskapsanalys för att förbereda gruppen inför hållbarhetsrapportering enligt CSRD-direktivet samt redovisat taxonominyckeltal enligt de så kallade övergångsreglerna.

Femårsöversikt

Mkr	2022	2021	2020	2019	2018
Resultat					
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	363	340	323	311	294
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	-452	487	147	371	1
Försäkringsersättningar	-273	-251	-304	-292	-298
Återbäring och rabatter	-	-	-	-380	0
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	-357	574	181	25	17
Årets resultat	-318	302	115	99	-6
Ekonomisk ställning					
Placeringstillgångar till verkligt värde	4 136	4 850	4 694	4 877	4 757
Försäkringstekniska avsättningar	1 130	1 530	1 883	2 289	2 228
Konsolideringskapital	3 091	3 474	2 925	2 708	2 682
varav uppskjuten skatt	61	170	116	106	80
Kollektiv konsolideringsgrad	368	316	249	214	217
Solvens II (Försäkring)					
Kapitalbas	-	-	2 721	2 589	2 467
varav primärkapital	-	-	2 721	2 589	2 467
varav tilläggskapital	-	-	-	-	-
Minimikapitalkrav	-	-	236	239	226
Solvenskapitalkrav	-	-	898	835	725
Kapitalbas för gruppen ¹⁾	-	-	87 545	84 470	74 071
Solvenskapitalkrav för gruppen ¹⁾	-	-	27 398	26 214	22 649
IORP II (Tjänstepension)					
Kapitalbas	3 021	3 298			
Minimikapitalkrav	392	391			
Risikänsligt kapitalkrav	585	581			
Gruppbaserad kapitalbas ¹⁾	94 774	112 937			
Gruppbaserad kapitalkrav ¹⁾	73 185	34 257			

¹⁾ I och med att KPA Tjänstepension omvandlats till tjänstepensionsföretag lämnas solvensrelaterade uppgifter fr.o.m. 2021 förenligt i femårsöversikten med den uppställning som gäller för tjänstepensionsföretag. Givet utformning i gruppregleringen, gäller även efter omvandling att KPA Tjänstepension ingår i Folksam Liv-gruppen. Denna försäkringsgrupps uppgifter om gruppens solvens beräknas enligt Solvens II-regleringen. För verksamhet som drivs i tjänstepensionsföretag, såsom KPA Tjänstepension, gäller dock att solvensuppgifter ingående i gruppens solvensberäkningar beräknas enligt tjänstepensionsregleringen (IORP II).

Nyckeltal, procent ¹⁾	2022	2021	2020	2019	2018
Livförsäkringsrörelsen					
Förvaltningskostnadsprocent	1,1	0,9	0,8	0,8	0,8
Kapitalförvaltning					
Direktavkastning	1,8	1,0	0,7	1,0	1,1
Totalavkastning	-9,2	10,6	3,3	7,8	0,0

¹⁾ Beräkning av nyckeltalen framgår i Definitioner och begrepp

Förslag till vinstdisposition

Till årsstämman förfogande står enligt balansräkningen	
Konsolideringsfond	3 065 909 371
Årets resultat	-318 195 781
Totalt, kronor	2 747 713 590

Styrelsen och vd föreslår stämman att den för år 2022 redovisade förlusten 318 195 780,98 kronor förs över till konsolideringsfonden. En överföring har gjorts under året av aktiverade utvecklingskostnader om 2 940 038 kronor från konsolideringsfonden till fond för utvecklingsutgifter. Fonden får inte användas för förlusttäckning.

Finansiella rapporter

Resultaträkning	27
Rapport över totalresultat	27
Balansräkning	28
Rapport över förändringar i eget kapital	30
Årsredovisningens undertecknande	83

Noter

Not 1	Redovisningsprinciper	31	Not 19	Upplysningar om kvittning	63
Not 2	Upplysningar om risker	39	Not 20	Övriga fordringar	63
Not 3	Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	53	Not 21	Finansiella tillgångar och skulder	64
Not 4	Kapitalavkastning, intäkter	53	Not 22	Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder	68
Not 5	Orealiserade vinster på placeringstillgångar	53	Not 23	Aktiekapital	68
Not 6	Utbetalda försäkringsersättningar	53	Not 24	Obeskattade reserver	68
Not 7	Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar	53	Not 25	Livförsäkringsavsättning	69
Not 8	Driftskostnader	54	Not 26	Oreglerade skador	69
Not 9	Kapitalavkastning, kostnader	54	Not 27	Återbäring och rabatter	69
Not 10	Orealiserade förluster på placeringstillgångar	54	Not 28	Skulder till kreditinstitut	70
Not 11	Nettoresultat per kategori av finansiella instrument	55	Not 29	Övriga skulder	70
Not 12	Skatter	57	Not 30	Ställda säkerheter	70
Not 13	Andra immateriella tillgångar	58	Not 31	Eventualförpliktelser	70
Not 14	Aktier och andelar i koncernföretag	59	Not 32	Upplysningar om närstående	71
Not 15	Aktier och andelar	61	Not 33	Medelantal anställda samt löner och ersättningar	75
Not 16	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	61	Not 34	Avstämning av totalavkastningstabell	81
Not 17	Utlåning kreditinstitut	61	Not 35	Tvister	82
Not 18	Derivat	62	Not 36	Disposition av företagets vinst eller förlust	82
			Not 37	Väsentliga händelser efter balansdagen	82

Resultaträkning

Mkr	Not	2022	2021
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelsen			
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	3		
Premieinkomst		363	341
Premier för avgiven återförsäkring		0	0
Summa		363	340
Kapitalavkastning, intäkter	4	203	281
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	5	-	226
Försäkringsersättningar			
Utbetalda försäkringsersättningar	6	-313	-283
Förändring i Avsättning för oreglerade skador	26	40	32
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar			
Livförsäkringsavsättning	7	43	26
Driftskostnader	8	-38	-29
Kapitalavkastning, kostnader	9	-46	-8
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	10	-609	-12
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-357	574
Icke-teknisk redovisning			
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-357	574
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		-357	574
Bokslutsdispositioner	24	-44	-194
Resultat före skatt		-401	380
Skatt på årets resultat	12	83	-78
Årets resultat		-318	302

Rapport över totalresultat

	2022	2021
Årets resultat	-318	302
Årets totalresultat	-318	302

Balansräkning

Tillgångar	Not	2022-12-31	2021-12-31
Mkr			
Immateriella tillgångar			
Andra immateriella tillgångar	13	8	6
Summa		8	6
Placeringstillgångar			
Placeringar i koncernföretag			
Aktier och andelar i koncernföretag	14	341	344
Summa		341	344
Andra finansiella placeringstillgångar			
Aktier och andelar	15	1 530	1 785
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	16	2 122	2 706
Utlåning till kreditinstitut	17	115	14
Derivat	18	28	1
Summa		3 795	4 506
Summa placeringstillgångar		4 136	4 850
Fordringar			
Fordringar avseende direkt försäkring		0	1
Aktuell skattefordran		6	1
Övriga fordringar	20	4	5
Summa		10	7
Andra tillgångar			
Kassa och bank		201	159
Summa		201	159
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränteintäkter		9	9
Summa		9	9
Summa tillgångar		4 365	5 031

Balansräkning

Eget kapital, avsättningar och skulder			
Mkr	Not	2022-12-31	2021-12-31
Eget kapital			
Aktiekapital	23	1	1
Konsolideringsfond		3 066	2 766
Andra fonder		8	6
Årets resultat		-318	302
Summa		2 757	3 075
Obeskattade reserver			
	24	272	229
Försäkringstekniska avsättningar			
Livförsäkringsavsättning	25	277	320
Oreglerade skador	26	84	125
Återbäring och rabatter	27	769	1 085
Summa		1 130	1 529
Andra avsättningar			
Aktuell skatteskuld		-	4
Uppskjuten skatteskuld	12	61	170
Summa		61	174
Skulder			
Skulder till kreditinstitut	28	123	0
Derivat	18	16	17
Övriga skulder	29	5	5
Summa		144	23
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		1	1
Summa		1	1
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		4 365	5 031

Rapport över förändringar i eget kapital

Mkr	Bundet eget kapital				Totalt eget kapital
	Aktie-kapital	Konsolide-ringsfond	Fond för utvecklings-utgifter	Årets resultat*	
Ingående balans 2021-01-01	1	2 655	2	115	2 773
Föregående års vinstdisposition	-	115	-	-115	-
Förändring av fond för utvecklingsutgifter	-	-5	5	-	-
Årets resultat, tillika årets totalresultat	-	-	-	302	302
Utgående balans 2021-12-31	1	2 766	6	302	3 075
Ingående balans 2022-01-01	1	2 766	6	302	3 075
Föregående års vinstdisposition	-	302	-	-302	-
Förändring av fond för utvecklingsutgifter	-	-2	2	-	-
Årets resultat, tillika årets totalresultat	-	-	-	-318	-318
Utgående balans 2022-12-31	1	3 066	8	-318	2 757

* Då KPA Tjänstepension har vinstutdelningsförbud förs årets resultat till konsolideringsfonden och kan därmed ses som bundet kapital.

KPA Tjänstepension är ett icke vinstutdelande tjänstepensionsföretag och en konsolideringsfond har inrättats under eget kapital där årsvinsten skall avsättas. Det primära syftet med konsolideringsfonden är att ligga till grund för förlusttäckning i företaget samt att i olika grader finansiera framtida försäkringspremier i form av premierabatt och förändringar av försäkringsvillkoren. De samlade medlen i konsolideringsfonden tjänar således både som riskkapital i företaget och som återbäringskapital till försäkringstagarna.

Noter

Not 1. Redovisningsprinciper

Innehållsförteckning

- 1 Allmän information
- 2 Grunder för upprättande av de finansiella rapporterna
  - 2.1 Överensstämmelse med normgivning och lag
  - 2.2 Förutsättningar vid upprättande av KPA Tjänstepensions finansiella rapporter
  - 2.3 Uppskattningar och bedömningar i de finansiella rapporterna
  - 2.4 Ändrade redovisningsprinciper
  - 2.5 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB samt andra regelverk för räkenskapsår 2023 eller senare
  - 2.6 Utländsk valuta
  - 2.7 Försäkringsavtal
- 3 Principer för poster i resultaträkningen
  - 3.1 Premieinkomst
  - 3.2 Kapitalavkastning
  - 3.3 Utbetalda försäkringsersättningar
  - 3.4 Driftskostnader
  - 3.5 Leasing
  - 3.6 Skatter
- 4 Principer för poster i balansräkningen
  - 4.1 Immateriella tillgångar
  - 4.2 Finansiella tillgångar och skulder
  - 4.3 Försäkringstekniska avsättningar
  - 4.4 Andra avsättningar
  - 4.5 Eventualförpliktelser
  - 4.6 Koncernbidrag

1 Allmän information

Årsredovisningen avges per den 31 december 2022 och avser räkenskapsåret 2022 för KPA Tjänstepension med organisationsnummer 502010-3502 med säte i Stockholm. KPA Tjänstepension ägs till 100 procent av KPA AB med organisationsnummer 556527-7182 med säte i Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Bohusgatan 14, 106 85 Stockholm. KPA Tjänstepension och KPA Tjänstepensionsförsäkring är tjänstepensionsaktiebolag som drivs enligt ömsesidiga principer. Koncernredovisning upprättas inte på grund av att moderföretaget, KPA Tjänstepension, inte kan disponera någon del av överskottet i KPA Tjänstepensionsförsäkring. Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen i KPA Tjänstepension den 16 mars 2023. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställande på stämman den 23 maj 2023.

2 Grunder för upprättande av de finansiella rapporterna

2.1 Överensstämmelse med normgivning och lag

KPA Tjänstepensions årsredovisning har upprättats i enlighet med Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:23) om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag och dess ändringsföreskrifter samt Rådet för finansiell rapportering (RFR) rekommendation RFR 2, Redovisning för juridiska personer. KPA Tjänstepension tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av ÅRFL, RFR 2 och Finansinspektionens föreskrifter. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

2.2 Förutsättningar vid upprättande av KPA Tjänstepensions finansiella rapporter

KPA Tjänstepensions funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste miljon. Till följd av detta kan avrundningsdifferenser förekomma. Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna om inte annat framgår under avsnitt 2.4 Ändrade redovisningsprinciper.

2.3 Uppskattningar och bedömningar i de finansiella rapporterna

Vid upprättande av de finansiella rapporterna i enlighet med lagbegränsad IFRS görs uppskattningar och bedömningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. De områden som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse på de finansiella rapporterna anges nedan.

2.3.1 Uppskattningar

2.3.1.1 Försäkringstekniska avsättningar

Redovisningsprinciper för försäkringsavtal återfinns i avsnitt 2.7 i not 1 Redovisningsprinciper. Redovisningsprinciper för värdering av försäkringstekniska avsättningar beskrivs i avsnitt 4.3 i not 1 Redovisningsprinciper. Nuvarande metoder och antaganden som ligger till grund för värderingen av avsättningarna beskrivs även i not 25 Livförsäkringsavsättningar och not 26 Oreglerade skador. Känsligheten i de antaganden som ligger till grund för värderingen av avsättningarna beskrivs i not 2 Upplysningar om risker.

2.3.1.2 Finansiella instrument

Värdering av finansiella tillgångar och skulder återfinns i avsnitt 4.2 i not 1 Redovisningsprinciper. Fastställande av verkligt värde på finansiella instrument beskrivs i not 21 Finansiella tillgångar och skulder. Känslighetsanalyser för de olika risktyperna finns i not 2 Upplysningar om risker.

2.3.1.3 Pensioner och liknande förpliktelser

Redovisningsprinciperna för pensioner och liknande förpliktelser återfinns i avsnitt 4.4.1 i not 1 Redovisningsprinciper.

2.3.1.4 Andra immateriella tillgångar

Redovisningsprinciperna för immateriella tillgångar återfinns i avsnitt 4.1 i not 1 Redovisningsprinciper, vilket omfattar de principer som tillämpas vid identifiering samt värdering av dessa tillgångar. Andra immateriella tillgångar skrivs av över deras förväntade nyttjandeperiod, därutöver sker minst årligen en nedskrivningsprövning, som beskrivs i 4.1.1 i not 1 Redovisningsprinciper.

2.3.2 Bedömningar

2.3.2.1 Försäkringsavtal

Klassificering av avtal återfinns i avsnitt 2.7 i not 1 Redovisningsprinciper.

2.3.2.2 Finansiella tillgångar och skulder

Klassificering av finansiella tillgångar och skulder i olika kategorier återfinns i avsnitt 4.2 i not 1 Redovisningsprinciper. Information om redovisade värden per kategori av finansiella tillgångar och skulder finns i not 21 Finansiella tillgångar och skulder.

2.3.2.3 Andra immateriella tillgångar

Bedömningar som används för att bestämma andra immateriella tillgångars ekonomiska värde samt tillgångarnas avskrivningstid, återfinns i avsnitt 4.1 i not 1 Redovisningsprinciper.

2.4 Ändrade redovisningsprinciper årsredovisning 2022

2.4.1 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB

KPA Tjänstepension har bedömt att nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB för räkenskapsåret 2022 inte har haft någon väsentlig inverkan på företagets finansiella rapportering.

2.4.2 Nya och ändrade föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen

KPA Tjänstepension har bedömt att nya och ändrade föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen för räkenskapsåret 2022 inte har haft någon väsentlig inverkan på företagets finansiella rapportering.

2.4.3 Ändringar i övriga regelverk

KPA Tjänstepension har bedömt att ändringar i övriga regelverk för räkenskapsåret 2022 inte har haft någon väsentlig inverkan på företagets finansiella rapportering.

2.5 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB samt andra regelverk för räkenskapsår 2023 eller senare

Nedanstående nya eller ändrade standarder och tolkningsuttalanden träder ikraft för räkenskapsår som börjar efter den 1 januari 2023 eller senare och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nedan beskrivs förväntade effekter som tillämpningen förväntas få på den finansiella rapporteringen.

2.5.1 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB

Företagsledningens bedömning är att de nya och ändrade standarder och tolkningar som har godkänts av EU inte kommer att få någon väsentlig påverkan på KPA Tjänstepensions finansiella rapportering den period de tillämpas för första gången.

2.5.2 Ändrade redovisningsföreskrifter från Finansinspektionen

I maj 2017 publicerade IASB standarden IFRS 17 Försäkringsavtal som trädde ikraft den 1 januari 2023. Standarden är antagen i EU. Den nya standardens ikraftträdande innebär att tidigare standard, IFRS 4, har fasats ut vid samma tidpunkt. Med anledning av att IFRS 4 nu har fasats ut har Finansinspektionen genom ändringsföreskrifterna FFFS 2022:7 uppdaterat sina redovisningsföreskrifter. Enligt de uppdaterade föreskrifterna bör företagen inte tillämpa IFRS 17 i juridisk person. Finansinspektionen har därför tagit bort hänvisningarna till IFRS 4 och ger samtidigt förtydliganden avseende hur företagen ska redovisa försäkringsavtal när IFRS 4 inte längre är gällande.

KPA Tjänstepension har analyserat förändringarna ovan och kunnat konstatera att dessa inte innebär någon förändring i sak jämfört med nuvarande regelverk. KPA Tjänstepensions bedömning är därför att de ändrade bestämmelserna inte får någon påverkan på de finansiella rapporterna.

2.5.3 Övriga ändringar

Företagsledningens bedömning är att övriga nya och ändrade standarder och tolkningar inte kommer att få någon väsentlig påverkan på KPA Tjänstepensions finansiella rapportering den period de tillämpas för första gången.

2.6 Utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Vid värdering av tillgångar och skulder i utländsk valuta används balansdagens stängningskurser. Valutakursförändringar redovisas i resultaträkningen netto på raden Kapitalavkastning, intäkter respektive Kapitalavkastning, kostnader. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till historiska anskaffningsvärden omräknas till valutakurs vid transaktionstillfället. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till verkliga värden omräknas till den funktionella valutan till den kurs som råder vid tidpunkten för värdering till verkligt värde.

2.7 Försäkringsavtal

KPA Tjänstepension har genomfört en klassificering av alla avtal utifrån den försäkringsrisk de innehåller och därmed den ekonomiska påverkan som en försäkringshändelse har för företaget. För att räknas som ett försäkringsavtal ska den ekonomiska påverkan vara betydande. KPA Tjänstepension har bedömt att den ekonomiska påverkan är betydande om försäkringsrisken motsvarar minst fem procents påslag på eller reduktion av aktuellt försäkringsvärde före försäkringshändelse. Även för pensionsförsäkringsavtal med försäkringsrisk mindre än fem procent som tecknas utan personlig rådgivare bedöms den ekonomiska påverkan vara betydande. Är ekonomisk påverkan försumbar räknas avtalet som ett investeringsavtal. Samtliga avtal har klassificerats som försäkringsavtal.

3 Principer för poster i resultaträkningen

3.1 Premieinkomst

För premiebetalningar tillämpas kontantprincipen vilken innebär att inbetalda premier intäktsförs när de inkommer oavsett vilken period de avser enligt försäkringsavtal för direkt försäkring.

3.2 Kapitalavkastning

3.2.1 Kapitalavkastning i teknisk och icke-teknisk redovisning

Resultaträkningens avsnitt för teknisk redovisning av livförsäkringsrörelse omfattar kapitalavkastning hänförlig till traditionell livförsäkringsrörelse, belopp presenteras på rader för Kapitalavkastning, intäkter respektive kostnader.

3.2.2 Värdeförändringar på tillgångar och skulder i utländsk valuta

Värdeförändringar på tillgångar och skulder i utländsk valuta presenteras brutto, det innebär att värdeförändringar hänförliga till valutakursförändringar presenteras åtskilt från förändringar i verkligt värde exklusive valutaeffekter.

3.2.3 Kapitalavkastning, intäkter

Kapitalavkastning, intäkter omfattar avkastning på placeringstillgångar och består av utdelning på aktier och andelar, ränteutgifter, valutakursvinster såväl realiserade som orealiserade (netto), återförda nedskrivningar och realisationsvinster (netto) per tillgångsslag.

3.2.4 Kapitalavkastning, kostnader

Kapitalavkastning, kostnader omfattar kostnader för placeringstillgångar och består av kapitalförvaltningskostnader, räntekostnader, valutakursförluster såväl realiserade som orealiserade (netto), av- och nedskrivningar samt realisationsförluster (netto) per tillgångsslag.

3.2.5 Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar

Orealiserat resultat består av årets förändring av skillnaden mellan anskaffningsvärde och verkligt värde. Orealiserade vinster och förluster redovisas netto per tillgångsslag, exklusive orealiserade valutakursförändringar vilka redovisas i post Kapitalavkastning.

3.2.6 Realiserade och orealiserade värdeförändringar på placeringstillgångar

För placeringstillgångar värderade till anskaffningsvärde utgör realisationsresultatet skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde. För placeringstillgångar som värderas till verkligt värde motsvaras realisationsresultatet av skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga placeringstillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Vid försäljning av placeringstillgångar redovisas tidigare orealiserade värdeförändringar som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Årets värdeförändringar, såväl realiserade som orealiserade redovisas över resultaträkningen i den period de uppstår.

3.3 Utbetalda försäkringsersättningar

Som utbetalda försäkringsersättningar redovisas utbetalningar till försäkringstagare under räkenskapsåret på grund av försäkringsavtal eller inträffade försäkringsskador, oberoende av när skadan inträffat. I posten utbetalda försäkringsersättningar redovisas också skaderegleringskostnader.

3.4 Driftskostnader

Med driftskostnader avses verksamhetsrelaterade kostnader, exempelvis kostnader för anställd eller inhyrd personal, lokaler, IT-kostnader, planenliga avskrivningar på materiella och immateriella tillgångar. Driftskostnaderna delas in i följande funktioner; anskaffning, administration, skadereglering och kapitalförvaltning. Anskaffnings- och administrationskostnader redovisas i posten Driftskostnader. Skaderegleringskostnader redovisas i posten Utbetalda försäkringsersättningar.

Kapitalförvaltningskostnader redovisas i posten Kapitalavkastning, kostnader. Kostnader som är hänförliga till räkenskapsåret tas med oavsett tidpunkten för betalningen.

3.5 Leasing

Samtliga leasingavtal har klassificerats som operationella och redovisas enligt reglerna för operationell leasing. Kostnaderna avseende operationella leasingavtal redovisas i årets resultat linjärt över leasingperioden.

3.6 Skatter

3.6.1 Inkomstskatt

Med inkomstskatter avses aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i årets resultat utom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital.

3.6.1.1 Aktuell skatt

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

3.6.1.2 Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur underliggande tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas. I juridisk person redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld.

4 Principer för poster i balansräkningen

4.1 Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar är identifierbara ickemonetära tillgångar utan fysisk form. För att redovisa en immateriell tillgång ska kontroll över tillgången kunna påvisas, vilket innebär att man har förmågan att säkerställa att framtida ekonomiska fördelar från den kommer företaget till del. De immateriella tillgångar som är upptagna i KPA Tjänstepension består av internt upparbetade immateriella tillgångar som bedöms ha ett ekonomiskt värde under kommande år. De internt upparbetade immateriella tillgångarna som avser egenutvecklade programvaror redovisas endast om samtliga följande kriterier uppfylls; att det finns en identifierbar tillgång, att det är troligt att den tillgång som upparbetas kommer att generera framtida ekonomiska fördelar, att företaget har kontroll över tillgången och att tillgångens anskaffningsvärde kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Tillgångarna redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerad avskrivning och ackumulerade nedskrivningar. Avskrivningstiden bedöms utifrån förväntad nyttjandeperiod. Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga för användning. Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över den immateriella tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Nyttjandeperioderna omprövas årligen. Värdet på tillgångarna ska vid varje bokslutstillfälle prövas för att se om det finns nedskrivningsbehov. Det belopp som aktiveras avseende internt upparbetade utvecklingsutgifter ska föras om från fritt eget kapital till fond för utvecklingsutgifter i bundet eget kapital. Fonden ska minskas i takt med att de aktiverade utvecklingsutgifterna skrivs av eller ned, alternativt avyttras. Fonden får inte användas till förlusttäckning.

4.1.1 Nedskrivning av immateriella tillgångar

De redovisade värdena för tillgångarna prövas vid varje balansdag. Om indikation på nedskrivningsbehov finns, beräknas tillgångens återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde minus försäljningskostnader och nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med den specifika tillgången. En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets (grupp av enheters) redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. En nedskrivning reverseras om det både finns indikation på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som ligger till grund för beräkningen av återvinningsvärdet. En reversering görs endast i den utsträckning som tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning där så är aktuellt, om ingen nedskrivning gjorts. En nedskrivning belastar resultaträkningen.

4.2 Finansiella tillgångar och skulder

Ett finansiellt instrument är varje form av avtal som ger upphov till en finansiell tillgång i ett företag och en finansiell skuld i ett annat företag. Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan främst aktier och andra egetkapitalinstrument, obligationer och andra räntebärande värdepapper, utlåning kreditinstitut, kassa och bank samt derivat. Bland finansiella skulder återfinns t ex skulder kreditinstitut, leverantörsskulder och derivat.

4.2.1 Tidpunkt för redovisning, bortbokning och kvittning

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar och skulder på aktiemarknaden, penning- och obligationsmarknaden och valutamarknaden, redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då företaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången eller skulden. Andra finansiella tillgångar och skulder redovisas på likviddagen.

En finansiell tillgång tas bort från rapporten över finansiell ställning när de avtalsenliga rättigheterna till kassaflödena från den finansiella tillgången upphört eller när i väsentlighet alla risker och fördelar med ägarskapet har överförts till annan part. En finansiell skuld tas bort från rapport över finansiell ställning när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i rapport över finansiell ställning endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen i löpande verksamhet och vid konkurs, samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

4.2.2 Klassificering och värdering

4.2.2.1 Värderingskategorier

Vid klassificering och värdering föreligger ett tydligt samband med företagets affärsmodeller för förvaltning av finansiella tillgångar, följande värderingskategorier tillämpas av företaget:

- Upplupet anskaffningsvärde
- Verkligt värde via resultaträkningen
  - Obligatoriskt verkligt värde
    - Innehav för handelsändamål
    - Andra affärsmodeller

Tillämpade värderingskategorier för finansiella skulder:

- Upplupet anskaffningsvärde, huvudregel med undantag för:
- Verkligt värde via resultaträkningen
  - Obligatoriskt verkligt värde
    - Innehav för handelsändamål
    - Andra innehav obligatoriskt verkligt värde

4.2.2.2 Värdering vid första redovisningstillfället

Finansiella tillgångar och skulder redovisas initialt till verkligt värde. För finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde via resultaträkningen redovisas transaktionskostnader vid anskaffningstillfället via resultaträkningen. För finansiella tillgångar och skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde inkluderas transaktionskostnader i anskaffningsvärdet.

4.2.2.3 Affärsmodell

De affärsmodeller som tillämpas för finansiella tillgångar har betydelse för klassificering och värdering. Affärsmodeller identifieras och fastställs på portföljnivå. Vid bedömning av affärsmodell beaktas hur verksamheten förvaltar och utvärderar finansiella tillgångar, i det omfattas bedömning av hur kassaflöden erhålls, rapportering till ledning, utvärdering av avkastning, styrdokument, risker och beaktande av orsak till köp- och försäljningar samt omfattning av försäljningar.

För skuldinstrument görs bedömning utifrån avtalsvillkor om tillgångarnas kontraktuella kassaflöden enbart avser kapitalbelopp och ränta. Kapitalbelopp definieras som det verkliga värdet på den finansiella tillgången vid första redovisningstillfället. Ränta definieras som ersättning för tidsvärdet på pengar, kreditrisk och andra utlåningsrisker som likviditetsrisker och vinstmarginal. Om den finansiella tillgången har avtalsvillkor som inte uppfyller definition på kapitalbelopp och ränta, utan villkoren innebär att andra risker eller volatilitet ska beaktas, medför det att kriterier inte är uppfyllda för att kassaflödena enbart ska anses bestå av kapitalbelopp och ränta.

Skuldinstrument klassificeras som värderade till upplupet anskaffningsvärde om affärsmodellen syftar till att inkassera kontraktuella kassaflöden och kassaflödena avser kapitalbelopp och ränta. Om affärsmodellen innebär att tillgången även kan säljas värderas innehavet till verkligt värde via övrigt totalresultat, den sistnämnda kategorin är inte aktuell för företaget.

Om ingen av dessa affärsmodeller tillämpas värderas innehaven obligatoriskt till verkligt värde baserat på en affärsmodell som innebär att de förvaltas och utvärderas på verkliga värden eller att de innehas för handel, denna värderingskategori kan avse både skuld- och egetkapitalinstrument.

Oavsett affärsmodell hänförs alltid derivat och repor till kategori innehav för handel. Oberoende av affärsmodell kan företaget vid första redovisningstillfället identifiera en finansiell tillgång till verkligt värde, det avser egetkapitalinstrument och kan även tillämpas för skuldinstrument i de fall syftet är att eliminera inkonsekvenser i värdering mellan tillgångar och skulder, denna kategori tillämpas inte av företaget.

Efter att affärsmodeller har fastställts på portföljnivå görs gruppering på typ av tillgång: skuldinstrument som utgörs av obligationer, lånefordringar och bankkonton, egetkapitalinstrument som avser aktier och andra egetkapitalinstrument samt derivatinstrument.

4.2.2.4 Finansiella tillgångar till upplupet anskaffningsvärde och kreditförlustreserveringar

Skuldinstrument klassificeras som värderade till upplupet anskaffningsvärde om affärsmodellen syftar till att inkassera kontraktuella kassaflöden och kassaflödena avser kapitalbelopp och ränta. Finansiella tillgångar som klassificeras till värderade till upplupet anskaffningsvärde består huvudsakligen av mindre belopp hänförliga till balansräkningens rad Övriga fordringar och delar av belopp hänförliga till rad Kassa och bank som inte ingår i förvaltning och utvärdering till verkligt värde.

Finansiella tillgångar klassificerade i värderingskategorin upplupet anskaffningsvärde, redovisas vid första redovisningstillfället till verkligt värde inklusive transaktionskostnader. Efterföljande värdering till upplupet anskaffningsvärdet utgörs av nuvärdet av framtida betalningar, diskonterade med avtalets effektivränta, värdet motsvarar det belopp till vilket den finansiella tillgången värderas vid första redovisningstillfället minus återbetalningar, plus eller minus ackumulerade periodiseringar vid användning av effektivräntemetoden på eventuell skillnad mellan det ursprungliga beloppet och beloppet på förfallodagen och justerat med hänsyn till en eventuell förlustreserv. Effektivräntemetoden är den metod som används för att beräkna det upplupna anskaffningsvärdet för en finansiell tillgång och för fördelning och redovisning av ränteutäkt eller räntekostnader i resultatet under den relevanta perioden. Ränteutäkt redovisas i resultaträkningen på rad Kapitalavkastning, intäkter.

Reserv för förväntade kreditförluster ska redovisas för tillgångens återstående löptid. Företaget utför inte beräkning av förväntade kreditförluster, posterna avser mindre belopp hänförliga till balansräkningens rad Övriga fordringar och delar av belopp hänförliga till rad Kassa och bank som inte ingår i förvaltning och utvärdering till verkligt värde, samtliga fordringar har kort löptid alternativt är betalbara vid anfordran

4.2.2.5 Finansiella tillgångar till verkligt värde via resultaträkningen

Skuldinstrument som inte uppfyller kraven för att klassificeras till värderade till upplupet anskaffningsvärde, eller till verkligt värde via övrigt totalresultat, ska värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Skuldinstrument och egetkapitalinstrument klassificeras till obligatoriskt verkligt värde via resultaträkningen om affärsmodellen innebär att tillgångarna förvaltas och utvärderas baserat på verkliga värden, vilket avser den huvudsakliga delen av företagets placeringstillgångar eftersom företaget löpande

utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden. Oavsett affärsmodell hänförs alltid derivat och repor till kategori innehav för handel.

Vid första redovisningstillfället och för efterföljande värderingar, redovisas innehaven till verkligt värde med transaktionskostnader redovisade i resultaträkningen. Redogörelse för metoder vid värdering till verkligt värde lämnas i not 21 Finansiella tillgångar och skulder.

Finansiella tillgångar som klassificeras till obligatoriskt verkligt värde avser i huvudsak skuld- och egetkapitalinstrument hänförliga till balansräkningens rad aktier och andelar samt obligationer och andra räntebärande värdepapper. Utdelningar, ränteutäkt och realiserade och realiserade valutakurseffekter redovisas i resultaträkningen på rad Kapitalavkastning, intäkter. Orealiserade värdeförändringar, exklusive valutaeffekter, presenteras på separata rader i resultaträkningen.

4.2.2.6 Finansiella skulder till upplupet anskaffningsvärde

Finansiella skulder värderas som huvudregel till upplupet anskaffningsvärde, enligt motsvarande metod beskriven ovan för Finansiella tillgångar till upplupet anskaffningsvärde, dock beaktas inte affärsmodell eller eventuell förlustreserv. Finansiella skulder till upplupet anskaffningsvärde består huvudsakligen av mindre belopp hänförliga till balansräkningens rad Skulder kreditinstitut och Övriga skulder som t ex leverantörsskulder. Räntekostnader redovisas i resultaträkningen på rad Kapitalavkastning, kostnader.

4.2.2.7 Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet omfattar för företaget finansiella skulder som innehas för handelsändamål, vilket alltid inkluderar derivat.

4.2.2.8 Omklassificering av finansiella tillgångar och skulder

Omklassificering av finansiella tillgångar kan göras i undantagsfall om företaget skulle byta affärsmodell, finansiella skulder kan inte omklassificeras.

4.2.3 Referensräntereform

Avseende IFRS 9 Finansiella instrument innebär referensräntereformen att en praktisk lösning kan tillämpas, ändrade räntor redovisas på motsvarande sätt som rörliga räntor vilket innebär en ändring av effektivräntan. Huvudsakliga poster för företaget avser derivatinstrument och FRN-obligationer med referensräntor SEK Stibor och USD Libor.

IBOR-räntor ersätts med nya alternativa referensräntor. Med IBOR-räntor avses nuvarande internbanksräntor som beräknas utifrån förväntningar, t.ex. SEK Stibor avser de räntesatser som bankerna är villiga att låna ut till varandra utan säkerhet, de nya

alternativa referensräntorna är transaktionsbaserade räntesatser. Internationellt bedrivs arbete med att ta fram alternativa referensräntor, genom samarbete mellan branschorganisationer och myndigheter. Folksam följer den internationella utvecklingen och arbete pågår fortlöpande med motparter och centrala motparter (clearinghus), för att genomföra och dokumentera förändringar i övergång av referensräntor. Byte av referensräntor bedöms endast innebära minimal eller ingen effekt på resultatet.

Finansiella instrument för vilka det ännu inte har skett någon övergång till en alternativ referensräntesats per slutet av rapportperioden:

- Stibor (SEK) kommer att finnas kvar 31 dec 2022 och slutdatum finns inte för när den referensräntan inte kommer att finnas kvar, alternativ referensränta finns benämnd Swestr.
- USD Libor kommer att finnas kvar 31 dec 2022 och slutdatum är angivet till 30 juni 2023, ny ränta benämns Sofr.

4.3 Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar består av Livförsäkrings-avsättningar, Oreglerade skador samt Återbäring och rabatter (tilldelad återbäring). Förändring av försäkringstekniska avsättningar för försäkringsavtal redovisas över resultaträkningen under respektive rubrik. Se även not 25 Livförsäkringsavsättning, not 26 Oreglerade skador, samt not 27 Återbäring och rabatter.

4.3.1 Livförsäkringsavsättningar

Företagets balans- och resultaträkning är helt knutna till försäkringsgrenen Tjänstegrupplivförsäkring. KPA Tjänstepensions livförsäkringsavsättningar och avsättning för oreglerade skador är avsedda att täcka de framtida kostnaderna för riskskyddet som de försäkrade åtnjuter enligt 9§ i KPA Tjänstepensions försäkringsvillkor. Riskskyddet utgör det efterskydd som ges vid avgång ur tjänst vid arbetsoförmåga, arbetslöshet, ny anställning utan jämförbar försäkring och ålderspensionering. Företagets aktuarie beräknar avsättningarna med hjälp av statistiska och aktuariella metoder som anpassats till företagets historiska erfarenheter och observationer i försäkringsbeståndet. Livförsäkringsavsättningarna avser framtida dödsfall för de försäkrade med efterskydd. Vid beräkning tillämpas aktsamma antaganden.

4.3.2 Oreglerade skador

Avsättningar görs för försäkringsfall som har rapporterats men inte reglerats samt för inträffade men ännu ej rapporterade försäkringsfall (IBNR). Storleken på avsättningarna beror på företagets erfarenhet. Oreglerade skador inklusive IBNR beräknas med en schablonmetod och fastställs vid ingående av året, utan diskontering. Denna reserv sätts utifrån aktsamma antaganden som baseras på statistik från tidigare skadeår.

4.3.3 Återbäring och rabatter

Avsättning för tilldelad återbäring består av återbäring som tilldelats försäkringstagarna men vid bokslutstillfället ännu ej fördelats till betalning.

4.3.4 Förlustprövning

KPA Tjänstepensions tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper för försäkringstekniska avsättningar innebär automatiskt en prövning av att avsättningarna är tillräckliga med avseende på förväntade framtida kassaflöden.

4.4 Andra avsättningar

En avsättning är ovisst vad gäller förfallotidpunkt och/eller belopp. Avsättningar redovisas i när det uppstår en legal eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen. Ytterligare en förutsättning för redovisning av avsättning är att det är möjligt att göra en tillförlitlig uppskattning av beloppet. I de fall effekten är väsentlig av när i tiden betalning sker beaktas tidseffekten genom nuvärdesberäkning av framtida uppskattade kassaflöden, till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med avsättningen. Avsättningar omprövas vid varje bokslutstillfälle. Om kriterier för att redovisas som avsättning i balansräkningen inte är uppfyllda kan det ändå bli fråga om att upplysningar lämnas om dessa typer av förpliktelser i årsredovisningen, i det fall kriterierna är uppfyllda för en eventalförpliktelse, se avsnitt för Eventalförpliktelser.

4.4.1 Pensioner och liknande förpliktelser

Pensionsförpliktelserna i KPA Tjänstepension omfattar avgiftsbestämda och förmånsbestämda pensionsplaner reglerade genom kollektivavtal samt individuella pensionsutfästelser. De förmånsbestämda pensionsplanerna är tryggade genom avsättningar till Konsumentkooperationens pensionsstiftelse eller genom försäkring.

4.4.1.1 Avgiftsbestämda pensionsplaner

Som avgiftsbestämda pensionsplaner klassificeras de planer där KPA Tjänstepensions förpliktelse är begränsad till de avgifter företaget åtagit sig att betala. I sådant fall beror storleken på den anställdes pension på de avgifter som företaget betalar till planen eller till ett försäkringsföretag och den kapitalavkastning som avgifterna ger. Följaktligen är det den anställda som bär den aktuariella risken (att ersättningen blir lägre än förväntat) och investeringsrisken (att de investerade tillgångarna kommer att vara otillräckliga för att ge de förväntade ersättningarna). Företagets förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i resultaträkningen i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt företaget under en period.

4.4.1.2 Förmånsbestämda pensionsplaner

I juridisk person tillämpas andra principer för redovisning av förmånsbestämda pensionsplaner än de som anges i IAS 19. KPA Tjänstepension följer Tryggandelagens bestämmelser och Finansinspektionens föreskrifter, eftersom detta är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. Innebörden av detta är att de förmånsbestämda pensionsplanerna i redovisningen i juridisk person hanteras på ett konsekvent sätt med KPA Tjänstepensions avgiftsbestämda pensionsplaner, se ovan avsnitt 4.4.1.1. De väsentligaste skillnaderna jämfört med reglerna i IAS 19 är hur diskonteringsräntan fastställs, att beräkningen av den förmånsbestämda förpliktelsen sker utifrån nuvarande lönenivå utan antagande om framtida löneökningar, och att alla aktuariella vinster och förluster redovisas i resultaträkningen då de uppstår.

4.5 Eventualförpliktelser

Under eventualförpliktelser redovisas förpliktelser som härrör från inträffade händelser som inte uppfyller krav på att redovisas som skuld eller avsättning. Detta då det inte är troligt att en kostnad kommer att uppstå och/eller att förpliktelsen inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

4.6 Koncernbidrag

Erhållna och lämnade koncernbidrag redovisas i Eget kapital. Skattekonsekvenser som kan uppstå i samband med koncernbidrag redovisas med utgångspunkt från den underliggande transaktionen, det innebär att skatt hänförliga till erhållna och lämnade koncernbidrag redovisas i eget kapital.

Not 2. Upplysningar om risker

Denna not beskriver KPA Tjänstepensions riskhantering och lämnar kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker, finansiella risker och verksamhetsrisker.

Företagets riskhantering

Riskstrategi

KPA Tjänstepensions riskstrategi är att risk ska tas medvetet och att risktagandet ska styras som en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Företaget ska ta risker som förväntas addera sådant värde till kundnyttan att det motiverar tillskottet till det totala risktagandet. Risker som inte bedöms addera värde ska begränsas i den utsträckning som är ekonomiskt försvarbart. Företaget ska enbart ta risk inom områden där det finns ett stort kunnande och kapacitet att hantera risk. Risktagandet styrs genom den formaliserade struktur som ges av företagets riskhanteringssystem.

KPA Tjänstepension bedrivs enligt ömsesidiga principer vilket innebär att företagets risker ytterst bärs av försäkringstagar-kollektivet. Eftersom syftet med risktagandet är att skapa värde för kunderna är risk en central komponent i KPA Tjänstepensions affärsmodeller. Risktagandet i företaget ska ske medvetet och kunna ställas i relation till företagets solvens- och kapital situation.

Riskhanteringssystem

KPA Tjänstepensions riskhanteringssystem syftar till att skapa struktur och stöd för verksamheten i arbetet med att hantera risker. Riskhanteringssystemet omfattar strategier, processer, rutiner och metoder för hur risker ska identifieras, mätas, hanteras, övervakas och rapporteras samt hur uppgifter och ansvar för detta är fördelat. Riskhanteringssystemet är formaliserat genom styrande regelverk i form av policyer, riktlinjer och instruktioner.

För att riskhanteringssystemet ska fungera och skapa nytta i den dagliga verksamheten arbetar KPA Tjänstepension kontinuerligt med att följa upp och stärka företagets riskkultur. Riskkulturen är resultatet av medarbetarnas värderingar, attityder och beteenden samt förståelse för riskernas natur och företagets principer för riskhantering.

Riskbaserad verksamhetsstyrning

KPA Tjänstepensions riskhanteringssystem baseras på principen om riskbaserad verksamhetsstyrning. Detta innebär att förändringar i företagets riskexponering, som kan uppstå till följd av beslut på olika nivåer, styrs genom att riskerna på ett strukturerat och transparent sätt identifieras, mäts, övervakas, hanteras och rapporteras. Detta görs samordnat med övriga analyser som genomförs i verksamheten.

Särskilt väsentliga områden som omfattas av riskbaserad verksamhetsstyrning är företagets strategi- och affärsplanering, förvaltning av kapital, produkt- och erbjudandehantering samt hantering av andra väsentliga verksamhetsförändringar.

Riskaptitramverket

Företagets riskaptitramverk, som beslutas årligen av styrelsen, är ett stöd för verksamheten vid styrning av företagets riskexponering. Viktiga komponenter i riskaptitramverket är riskaptit, risktolerans, samt uppföljning och eskalering. Riskaptiten uttrycker styrelsens syn på vilka risker, i art och omfattning som företaget önskar exponera sig mot och risktoleransen uttrycker vilken nivå på dessa risker som styrelsen bedömer vara en nivå som företaget är villig att acceptera. Företagets riskexponering följs löpande upp och om risktoleransen bryts, eller riskerar att brytas, sker en eskalering enligt beslutade rutiner vilka anger de processer som ska initieras och vilka åtgärder som ska övervägas vid sådana situationer.

Riskaptitramverket binder samman företagets processer för mål- och strategiformulering, riskhantering och verksamhetsstyrning. Resultatet av företagets strategi- och affärsplaneringsprocess, samt företagets egen risk- och solvensbedömning, ska stämmas av med gällande riskaptitramverk. Företagets egen risk- och solvensbedömning utgör även underlag för eventuell uppdatering av riskaptitramverkets utformning.

Egen risk- och solvensbedömning

Den samlade effekten som KPA Tjänstepensions övergripande strategier och affärsplaner har på riskexponering och kapitalbehov analyseras och stäms av mot riskaptiten genom en egen risk- och solvensbedömning. Styrelsen ges information om huruvida de långsiktiga mål och strategier samt affärsplaner och aktiviteter som föreslås, är förenliga med företagets riskaptit och kapitalbehov både på kort och lång sikt. Styrelsen beslutar årligen den egna risk- och solvensbedömningen.

Företaget har under 2022 genomfört en egen risk- och solvensbedömning för perioden 2023 till 2027. Det övergripande syftet med den egna risk- och solvensbedömningen är att utifrån företagets strategier, affärsplaner och exponeringar bedöma företagets solvensbehov samt säkerställa att företaget klarar att möta riskerna och det regulatoriska kapitalkravet.

Den egna risk- och solvensbedömningen visar att KPA Tjänstepension har en stabil finansiell situation och är tillräckligt kapitaliserat för att genomföra sin affärsplan.

För kvantitativa upplysningar se avsnitt femårsöversikt.

Riskhanteringsprocessen

Företagets riskhanteringsprocess är integrerad i verksamhetsprocesserna och består av de olika steg som beskrivs nedan.

Risker på både kort och lång sikt identifieras med hjälp av olika metoder beroende på kategorier av risk. Syftet med riskidentifieringen är att kartlägga om vilka händelser som kan inträffa med negativ inverkan på företaget och vad konsekvenserna blir om dessa inträffar. Identifierade risker, inklusive deras orsaker och konsekvenser, dokumenteras och kategoriseras. Därefter sker en bedömning av riskernas sannolikhet och konsekvens. Värdering av konsekvenser görs utifrån kund- och varumärkespåverkan, ekonomisk påverkan samt påverkan på regelefterlevnad.

Företagets riskkaptitramverk är vägledande för beslut om hantering av risker och risktagandet begränsas av företagens risktolerans. Metod för hantering av enskilda risker eller kategorier av risker beror på riskens art, omfattning och komplexitet. Beslut tas om riskerna ska accepteras, reduceras, ökas eller elimineras. Verksamheten genomför beslutade åtgärder samt följer upp att åtgärderna får avsedd effekt. Riskhanteringsfunktionen stödjer första ansvarslinjen i dess arbete med riskhantering. De risker som identifieras rapporteras kontinuerligt vidare i organisationen till berörda parter, inklusive riskhanteringsfunktionen. Rapporterings- och eskaleringsrutiner är anpassade efter organisationsstrukturen och vad som är mest lämpligt för respektive riskkategori.

Minst två gånger per år sammanställer riskhanteringsfunktionen en riskrapport där en samlad bild av risknivån återges till vd och styrelse. Riskrapporten innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ information om företagens risker samt övergripande status på riskhanterande åtgärder. Därutöver rapporterar riskhanteringsfunktionen omgående till vd och/eller styrelse om det finns allvarliga brister avseende riskhantering eller om händelser inträffat som kan leda till en materiell förändring av företagens riskexponering.

Organisation och ansvar

Styrelsen i KPA Tjänstepension har det yttersta ansvaret för att verksamheten bedrivs med god riskhantering. Ansvaret för riskhantering inom företaget följer i övrigt principen om de tre ansvarslinjerna.

Styrelsens ansvar

Styrelsen är ytterst ansvarig för riskhanteringen. Ansvaret innebär bland annat att säkerställa att riskhanteringssystemet är ändamålsenligt och proportionerligt i förhållande till

verksamhetens komplexitet och riskexponering. Styrelsen ansvarar även för uppföljning av att företagens riskhanteringssystem fungerar i enlighet med styrelsens avsikter. Styrelsen beslutar om företagens riskaptit och risktolerans och säkerställer att riskaptiten och principerna för riskhantering ligger i linje med företagens långsiktiga mål, strategier och affärsplaner. Styrelsen ska även säkerställa att den får tillgång till information om och har förståelse för de materiella risker som företaget är eller kan bli exponerat för. Slutligen ska styrelsen säkerställa att information från riskhanteringssystemet beaktats vid styrelsebeslut, hur detta sker ska dokumenteras.

Styrelsen för KPA Tjänstepension har utsett ett risk- och kapitalutskott. Utskottet har bland annat till uppgift att utvärdera riskhanteringssystemet och företagens väsentliga risker.

Verkställande direktörens ansvar

Vd ska leda företaget i enlighet med de regelverk styrelsen fastställt. Vd ska därutöver fastställa de styrande regelverk som behövs för att tydliggöra ansvar och genomförande av riskhantering.

Första ansvarslinjen

Den första ansvarslinjen utgörs av verksamheten där riskerna tas, vilket även innebär ansvar för att riskerna hanteras. Inom första ansvarslinjen är affärsområdeschefer och chefer för centrala enheter ansvariga för att identifiera, analysera/värdera, hantera och dokumentera risker inom sina ansvarsområden. Detta innefattar även eventuell utlagd verksamhet. I chefsansvaret ingår att säkerställa god intern kontroll genom att se till att processer och rutiner möjliggör ett medvetet risktagande. Detta sker genom implementerade effektiva kontroller och övervakning av processer. Chefer på alla nivåer ansvarar för att den verksamhet de leder bedrivs enligt fastställda principer för riskhantering.

Alla medarbetare i företaget har, inom ramen för sina arbetsuppgifter, eget ansvar för att identifiera, hantera och rapportera risker. Medarbetarna ska även rapportera incidenter såväl som väsentliga brister, limitöverträdelser och andra avvikelser till närmaste chef och/eller till funktionerna i andra ansvarslinjen i enlighet med vid var tid gällande rutiner. Första ansvarslinjen ska ge andra och tredje ansvarslinjen tillgång till den information dessa behöver för att kunna genomföra kontroller och analyser av företagens riskexponering.

Andra ansvarslinjen

Den andra ansvarslinjen utgörs av aktuarie-, riskhanterings- och compliancefunktionerna. Dessa funktioner är underställda vd och stödjer vd och styrelse i deras arbete med att fullgöra sitt ansvar för riskhantering och regelefterlevnad i företaget. Inom andra ansvarslinjen har riskhanteringsfunktionen ansvar för att utveckla och förvalta riskhanteringssystemet i enlighet med de krav och principer som anges i företagsstyrningspolicyn och övriga styrande regelverk för riskhantering. Riskhanteringsfunktionen ska stödja, och vid behov utmana, första ansvarslinjens identifiering, analys, värdering och hantering av risker. När det gäller risker i försäkringsrörelsen ansvarar aktuariefunktionen för motsvarande aktiviteter. Riskhanteringsfunktionen och aktuariefunktionen ska även tillhandahålla metod- och dokumentationsstöd och stödja första linjen vid tillämpningen av dessa. Ansvar, uppgifter och rapporteringsrutiner för andra ansvarslinjens funktioner har fastställts i styrande regelverk. För att säkerställa ett aktivt informationsutbyte mellan ansvarslinjerna och öka kvalitén i beslutsunderlag och rapportering till vd och styrelse finns en riskkommitté där risk- och kapitalfrågor bereds och diskuteras. Första och andra ansvarslinjen är representerade i riskkommittén.

Tredje ansvarslinjen

Den tredje ansvarslinjen utgörs av internrevisionen som arbetar på styrelsens uppdrag. Internrevisionen granskar och utvärderar riskhanteringssystemet, samt första och andra ansvarslinjens arbete med intern styrning och kontroll inklusive riskhantering. Ansvar och uppgifter för internrevisionen fastställs av styrelsen i styrande regelverk.

Kapitalhantering

I kapitalhanteringspolicyn fastställer styrelsen de övergripande principerna för kapital- och likviditetshantering i KPA Tjänstepension. Policyn utgör styrelsens verktyg för styrning av företaget avseende hantering av kapitalbas och likviditet.

Kapitalhanteringen är samordnad med KPA Tjänstepensions affärsplanering, egen risk- och solvensbedömning samt riskhantering. Kapitalhanteringen ska vara ändamålsenlig för styrning och måluppfyllnad, samt uppfylla alla gällande regelverkskrav.

Med ändamålsenlig kapitalisering avses den storlek på kapitalbas och dess poster som vid var tidpunkt möjliggör att klara den dagliga driften, täcka risker och åtaganden i verksamheten, genomföra beslutade strategier och affärsplaner och skapa god avkastning, i samtliga fall uppfyllande alla gällande regelverkskrav.

KPA Tjänstepensions ändamålsenliga kapitalisering regleras främst genom dess överskottshantering och riskaptitramverk.

Kapitalbas

Förenligt med tjänstepensionsregleringen, ingår i KPA Tjänstepensions kapitalbas aktiekapital, konsolideringsfond, övriga fonder, årets resultat och obeskattade reserver. Avdrag görs för immateriella tillgångar.

Kapitalkrav

Förenligt med tjänstepensionsregleringen, och såväl externt som internt, rapporterar KPA Tjänstepension kapitalkrav beräknade i enlighet med det riskkänsliga kapitalkravet. Dessutom rapporteras ett internt kapitalkrav (ICR) enligt egen bedömning.

Väsentliga risker i KPA Tjänstepension

KPA Tjänstepension definierar risk som osäkerhet om framtida händelser och deras effekter på företagets möjligheter att nå sina mål. Händelser kopplade till försäkringsavtalen eller finansiella händelser som kan påverka företagets möjligheter att nå sina mål kallas försäkringsrisker respektive finansiella risker. Risker kan även uppstå till följd av omvärldshändelser, internt beslutsfattande eller icke ändamålsenliga interna processer, system och bemanning. Dessa risker ryms inom kategorin verksamhetsrisker. I kommande avsnitt beskrivs KPA Tjänstepensions försäkringsrisker, finansiella risker samt verksamhetsrisker.

Försäkringsrisk

KPA Tjänstepension ska vara ett ansvarstagande och pålitligt företag med god kontroll av försäkringsriskerna.

Den övergripande styrningen av försäkringsriskerna fastställs i de försäkringstekniska riktlinjerna och det försäkringstekniska beräkningsunderlaget. De försäkringstekniska riktlinjerna innehåller bland annat principer för hur premier bestäms och hur försäkringstekniska avsättningar beräknas och hur överskott fördelas. Riktlinjerna är också styrande för uppföljningen av gjorda antaganden. Riktlinjerna beslutas av styrelsen. I det försäkringstekniska beräkningsunderlaget, som beslutas av vd, anges vilka antaganden och beräkningsmetoder som ska gälla för att riktlinjerna ska uppfyllas. Aktuariefunktionen föreslår förändringar av försäkringstekniska riktlinjer medan chefsaktuarien föreslår förändringar av försäkringstekniskt beräkningsunderlag.

Hantering av försäkringsrisk

Hantering och värdering av risker i försäkringsverksamheten är grundläggande för alla tjänstepensionsföretag.

KPA Tjänstepension erbjuder endast Tjänstegrupplivförsäkring men exponeras för ett antal olika försäkringsrisker. Risker förekommer i samband med tecknande av försäkring och i samband med beräkning av försäkringstekniska avsättningar. Konsekvenser av dessa risker beaktas när försäkringsvillkor utformas, premier och åtaganden fastställs och när försäkringstekniska avsättningar beräknas. Verktyg för riskhantering kan skilja sig åt mellan olika typer av risker. Ett stort försäkrings- tagarkollektiv bidrar till en utjämning av de olika riskerna.

Dödlighetsrisk

Med dödlighetsrisk avses risken för att KPA Tjänstepensions möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av en ökad dödlighet bland de försäkrade. Dödlighetsrisken vid tecknandet är risken att dödligheten underskattas i de antaganden som används för premieberäkning. Konsekvensen av felaktiga premieantaganden blir att premien inte täcker försäkringens utbetalningar. En underskattad dödlighet medför också att de beräknade avsättningarna blir otillräckliga.

Riskerna hanteras genom att dödligheten i bestånden följs upp, och genom att dödlighetsantaganden uppdateras. I samband med skadereglering av dödsfall sker en bedömning av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen.

Sjuklighetsrisk

Med sjuklighetsrisk avses risken för att KPA Tjänstepensions möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar av de försäkrades sjuktillstånd. Försäkringsvillkoren anger bland annat att under vissa förutsättningar så omfattas försäkrade av ett efterskydd vid insjuknande. Vid tecknandet av försäkring är risken att sjukligheten underskattas när premien ska fastställas. En underskattad sjuklighet kan också medföra att avsättningarna är otillräckliga.

Riskerna hanteras genom att sjukligheten i beståndet följs upp.

Driftskostnadsrisk

Med driftkostnadsrisk avses risken för att KPA Tjänstepensions möjlighet att nå sina mål påverkas av förändringar av drifts-, anskaffnings- och skadebehandlingskostnader. Driftskostnadsrisken vid tecknandet är risken att driftskostnaderna underskattas i de antaganden som används för premieberäkning. Konsekvensen av felaktiga premieantaganden blir att premien inte täcker försäkringens driftskostnader. Underskattade driftskostnader kan medföra att otillräckliga avsättningar beräknas. Med felaktiga reservsättningsantaganden räcker inte reserverade driftskostnader till för hantering av de skador – rapporterade eller ej rapporterade – som inte slutreglerats. Förutsättningar för hantering av driftskostnadsrisken skapas genom uppföljning av driftskostnaderna i företaget.

Katastrof- och koncentrationsrisk

Med katastrofrisk avses risken för att KPA Tjänstepensions möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av naturkatastrofer, epidemier eller katastrofer orsakade av mänskliga aktiviteter.

KPA Tjänstepension har ett återförsäkringsprogram som omfattar katastrofåterförsäkring för olyckshändelser med mer än ett dödsfall.

Koncentrationsrisk avser risken för att KPA Tjänstepensions möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig diversifiering av försäkringsrisker. Koncentrationsrisker kan medföra att enskilda händelser kan få betydande konsekvenser.

För kollektivavtalad försäkring har företaget ingen möjlighet att styra över riskspridningen men då försäkringen omfattar över en miljon försäkrade bland Sveriges kommuner och regioner ger detta en riskutjämning i form av en större förutsägbarhet om den totala ersättningens omfattning.

Katastrof- och koncentrationsrisker utvärderas löpande och återförsäkringsprogrammet justeras vid behov.

Övrigt

Utöver ovan nämnda försäkringsrisker så kan förändringar i lagar och externa regelverk också få betydelse för KPA Tjänstepensions möjlighet att nå sina mål. Även risken för inflation kan påverka, då utbetalda försäkringsersättningar är värdesäkrade. Dessa risker hanteras bland annat genom omvärldsbevakning och justerad prissättning.

Mätning och exponering av försäkringsrisk

För att mäta hur exponerat företaget är mot försäkringsrisker görs stresstester och framåtblickande analyser. Beräkningarna görs dels med utgångspunkt från det riskkänsliga kapitalkravet i tjänstepensionsregleringen, dels enligt egen bedömning (internt kapitalkrav). Den största försäkringsrisken företaget är exponerat för är dödlighetsrisk i form av katastrofrisk.

Mätning av försäkringsrisker sker även genom uppföljning. Bland annat sker uppföljning av det så kallade riskresultatet. Uppföljning sker också av använda antaganden och av hur känsliga avsättningarna är för en förändring av dessa. De försäkringstekniska avsättningarnas känslighet visas under rubriken "Känslighetsanalyser". Där illustreras hur resultatet och det egna kapitalet skulle påverkas vid en förändring av antaganden.

Avsnittet "Faktiska skadeanspråk jämfört med tidigare uppskattningar" belyser över/underskott som uppstått de senaste två skadeåren på grund av skillnaden mellan faktiska skadeanspråk och beräknade.

Känslighetsanalyser

I tabellen visas hur de försäkringstekniska avsättningarna skulle förändras om antaganden om dödlighet eller kostnadsinflation förändrades. En förändring av arbetsförmågan vid värdering av det efterskydd som finns i produkten tjänstegruppliv avspeglar sig inte i de försäkringstekniska avsättningarna. Vid värderingen antas att arbetsförmågan kvarstår till och med pensionsåldern, vilket är den längsta period som man kan erhålla efterskydd. De försäkringstekniska avsättningarnas känslighet för en förändring av räntan framgår av avsnittet om finansiella risker.

Känsligheten i avsättningarna för dödlighet visas genom att dödssannolikheten antas öka med 10 procent. En ökad dödssannolikhet innebär ökade avsättningar för efterskyddet.

Känsligheten i avsättningarna för driftskostnader visas genom att kostnadsinflationen ökas med 1 procentenhet.

Analyserna är gjorda för respektive antagande oberoende från varandra.

Känslighetsanalyser för försäkringsrisk, Mkr			
	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital
2022			
Försäkringstekniska avsättningar	1 130	-	-
Dödlighet	1 156	-26	-20
Kostnadsinflation	1 131	-1	0
2021			
Försäkringstekniska avsättningar	1 529	-	-
Dödlighet	1 559	-30	-23
Kostnadsinflation	1 530	-1	-1

Koncentrationer av försäkringsrisk

Koncentration av försäkringsrisk uppstår om riskexponeringen är koncentrerad till ett fåtal försäkrade eller viss geografisk plats.

För kollektivavtalad försäkring har företaget ingen möjlighet att styra över riskspridningen men inom ett och samma kollektiv är riskerna spridda på ett stort antal olika försäkringar. Detta illustreras i nedanstående tabell som visar antal försäkringsavtal fördelat på olika åldersintervall.

2022		2021	
	Antal Avtal		Antal Avtal
0-30 år	199 046	0-30 år	199 128
31-40 år	282 352	31-40 år	274 092
41-50 år	293 255	41-50 år	295 595
51-60 år	320 892	51-60 år	318 691
61 år och äldre	230 741	61 år och äldre	187 971
Totalt	1 326 286	Totalt	1 275 477

Faktiska skadeanspråk jämfört med tidigare uppskattningar

Tabellen nedan visar ackumulerade över/underskott i förhållande till uppskattad slutlig skadekostnad i slutet av varje skadeår för de senaste två åren.

Frigjort dödsfallskapital, Mkr	2022	2021
Beräknad	48	51
Utfall	39	35
Dödsfall resultat	9	16

Rapportering av försäkringsrisk

Som ett led i KPA Tjänstepensions interna uppföljning och riskhantering informeras styrelsen löpande om utvecklingen av försäkringsriskerna. I riskrapporten, riskhanteringsfunktionens rapport om risker till vd och styrelse, ges en samlad bild av riskläget, inklusive försäkringsrisker. Riskrapporten innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ uppföljning av risker.

I aktuarierapporten rapporterar aktuariefunktionen till styrelsen om förändrade metoder och modeller för hantering av försäkringsrisk i samband med tecknande av försäkring och beräkning av försäkringstekniska avsättningar, liksom förändringar av parametrar. I KPA Tjänstepensions egna risk- och solvens-

bedömning beskrivs de risker som företaget är, eller kommer att bli, exponerad för under perioden 2023-2027.

Finansiella risker

Finansiell risk definieras som risken att företags möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av finansiella händelser. Exempel på händelser kan vara marknadshändelser såsom aktiekursfall eller förändring av marknadsräntor men även andra finansiella händelser som förändrad kreditvärdighet eller fallissemang hos motparter.

Målet för förvaltningen av tillgångarna är att uppnå högsta möjliga reala avkastning och att på bästa sätt bidra till en stabil

och konkurrenskraftig premie samt att över tid förbättra tillgångsportföljens kvalitet ur ett hållbarhetsperspektiv. Valet av tillgångsportfölj görs med utgångspunkten att företaget ska tåla en mycket svag utveckling på de finansiella marknaderna. Ytterligare begränsningar vid valet av sammansättningen av tillgångsportföljer är att regulatoriska krav, så som solvens, ska uppfyllas med en marginal beslutat av styrelsen.

Styrelsen har det yttersta ansvaret för förvaltningen av företagets tillgångar och anger ramar och limiter för exponeringar samt styrelsens policys för verksamheten. Vd ansvarar för att förvaltningen av företagets tillgångar sker inom de ramar och anvisningar som styrelsen givit samt för översynen av placeringsriktlinjerna.

Vid valet av placeringsinriktning beaktas tillgångarnas och skuldernas egenskaper såsom förväntad avkastning, risk och korrelation samt prognoser för försäkringsrörelsens utveckling. Därutöver gör företaget en miljö- och etikanalys av de företag där placeringar görs. Den placeringsinriktning som fastställs ger ramar för tillgångsförvaltningen. Inom dessa ramar och limiter ansvarar avdelningen för kapitalförvaltning och hållbarhet för den löpande förvaltningen och för spridningen mellan olika tillgångsslag såsom aktier, obligationer, valutor, fastigheter samt alternativa placeringar.

Placeringar sköts både internt och genom externt utlagda förvaltningsuppdrag. Löpande aktie- och ränteförvaltning samt värdepappersadministration har lagts ut till Swedbank Robur. Placeringar vars huvudsyfte är att matcha placeringsrisker i åtagandena eller justera portföljens risknivå hanteras internt inom avdelningen för kapitalförvaltning och hållbarhet. Även alternativa placeringar sköts internt inom företaget.

Hantering av finansiella risker

Företagets kapitalförvaltning ansvarar för att styra, följa upp och utvärdera hur de utlagda förvaltningsuppdragen sköts. Swedbank Robur ansvarar för daglig kontroll av efterlevnaden av gällande placeringsriktlinjer samt att resultatet av utförd kontroll rapporteras till Riskhanteringsfunktionen och företagets kapitalförvaltning. Riskhanteringsfunktionen genomför självständig uppföljning av exponeringar på daglig basis av de limiter som fastställts av styrelsen. Rapportering sker

regelbundet till vd och styrelse avseende utvecklingen av de finansiella riskerna.

I placeringsriktlinjerna anges principerna för vilka instrument, emittenter och motparter som är tillåtna att använda i förvaltningen av placeringstillgångarna. Den totala tillgångsportföljen i KPA Tjänstepension är sammansatt av delportföljer: aktier, räntor, alternativa placeringar och bolagsstrategiska innehav.

I huvudsak används derivat för att skräddarsy portföljens risknivå. Ett annat syfte med derivat är att matcha marknadsrisker i åtagandena, exempelvis med ränteswappar för att reducera balansräkningens räntekänslighet.

Bolagsstrategiska innehav är innehav som anses vara av särskilt strategiskt värde för företaget. Endast styrelsen får fatta beslut om placeringar av detta slag. Exempel på sådant innehav är aktier i koncernföretag.

Marknadsrisker

Med marknadsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadspriser. Marknadsrisken är en betydande risk för KPA Tjänstepension och delas i sin tur in i aktiekursrisk, ränterisk, spreadrisk samt valutarisik. Dessa risker mäts på flera sätt, dels med hjälp av det risk-känsliga kapitalkravet i tjänstepensionsregleringen samt dels med hjälp av ett internt kapitalkrav (ICR). I tabellerna nedan redovisas känslighetsanalyser för respektive risktyp. I känslighetsanalyserna tas hänsyn till effekten av eventuella derivatpositioner.

Känslighetsanalys av aktiekursrisk

Med aktiekursrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i aktiekurser.

I tabellen nedan, Känslighetsanalys aktiekursrisk, redovisas effekten på resultat före skatt och eget kapital vid en nedgång med 10 procent i marknadsvärdet på samtliga innehav. För aktiederivat redovisas risken som värdeförändringen på derivatpositionen då den underliggande tillgången minskar i värde i samma utsträckning som övriga aktieinnehav.

Känslighetsanalys aktiekursrisk, Mkr	2022		2021	
	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
Aktier	1 474	-147	1 717	-172
Investeringsfonder aktier	397	-40	68	-7
Aktierelaterade derivatinstrument	-	2	-	-2
Nettopåverkan resultat före skatt		-185		-180
Nettopåverkan eget kapital		-147		-143

Känslighetsanalys av ränterisk

Med ränterisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadsräntor.

Värderingen av företagets åtaganden är av stor betydelse för det finansiella resultatet och företagets stabilitet. Ränterisken, d v s risken för förändringar i marknadsräntor, påverkar företagets riskutrymme.

För KPA Tjänstepension är det ofördelaktigt med stigande marknadsräntor eftersom värdet av de räntebärande placeringarna då minskar mer än den framtida kostnaden för att infria åtaganden. Tillgångarnas räntekänslighet justeras löpande till önskad nivå genom justering av utlagda räntemandat och genom handel med räntederivat. Ränterisken mäts genom ett ränteskifte med +/- 1 procentenhet.

Känslighetsanalys - ränterisk, Mkr	2022		2021	
	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
Ökning av marknadsränta				
Värdeförändring räntebärande tillgångar	2 146	-81	2 714	-97
Minskning av redovisat värde på försäkringstekniska avsättningar	1 130	13	1 529	18
Nettopåverkan årets resultat		-68		-79
Nettopåverkan eget kapital		-54		-63

Känslighetsanalys - ränterisk, Mkr	2022		2021	
	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
Minskning av marknadsränta				
Värdeförändring räntebärande tillgångar	2 146	66	2 714	95
Ökning av redovisat värde på försäkringstekniska avsättningar	1 130	-12	1 529	-17
Nettopåverkan årets resultat		54		78
Nettopåverkan eget kapital		43		-

Följande tabell illustrerar hur företaget är exponerat för ränterisk utifrån räntebärande tillgångar och skulders räntebindningstid.

Räntebindningstider för tillgångar och skulder		2022			
Ränteexponering, Mkr		< 5 år	5-15 år	> 15 år	Totalt
Tillgångar					
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inkl. upplupen ränta)		1 845	281	5	2 130
Andra räntebärande finansiella instrument		316	-	-	316
Summa tillgångar före ekonomisk säkring med derivat		2 161	281	5	2 446
Skulder och avsättningar					
Livförsäkringstekniska avsättningar		1 028	89	13	1 130
Summa skulder före ekonomisk säkring med derivat		1 028	89	13	1 130
Netto, tillgångar och skulder före ekonomisk säkring med derivat		1 132	192	-8	1 316
Nominellt värde räntederivat		-103	103	-	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat		1 029	295	-8	1 316

Räntebindningstider för tillgångar och skulder		2021			
Ränteexponering, Mkr		< 5 år	5-15 år	> 15 år	Totalt
Tillgångar					
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inkl. upplupen ränta)		2 279	427	8	2 715
Andra räntebärande tillgångar finansiella instrument		173	-	-	173
Summa tillgångar före ekonomisk säkring med derivat		2 452	427	8	2 888
Skulder och avsättningar					
Livförsäkringstekniska avsättningar		1 375	136	18	1 529
Summa skulder före ekonomisk säkring med derivat		1 375	136	18	1 529
Netto, tillgångar och skulder före ekonomisk säkring med derivat		1 077	291	-10	1 359
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat		1 077	291	-10	1 359

Ränterisk kassaflöde

I tabellen nedan framgår hur en ökning eller sänkning av marknadsräntan på 0,5 procent påverkar ränteintäkter respektive räntekostnader för tillgångar och skulder med räntebindningstid på upp till ett år.

Ränterisk kassaflödesrisk, Mkr	2022	2021
Ökning av marknadsräntan		
Ränteintäkter för obligationer och andra räntebärande värdepapper	-1	-2
Ränteintäkter för övriga räntebärande tillgångar	1	1
Minskning av marknadsräntan		
Ränteintäkter för obligationer och andra räntebärande värdepapper	1	2
Ränteintäkter för övriga räntebärande tillgångar	-1	-1

Valutarisk

Med valutarisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i valutakurser. I de fall tillgångar eller skulder är denominerade i utländsk valuta, det vill säga en annan valuta än svenska kronor, uppstår valutarisk. Valutaexponering får endast förekomma mot de valutor där exponering kan uppstå genom placeringar i aktier, räntor, alternativa placeringar, bolagsstrategiska placeringar eller där exponeringen har sitt ursprung i försäkringsåtagandena. Valutaexponeringen begränsas genom fastställda limiter och styrs främst genom nyttjandet av valutaterminer och -swappar. Företagets försäkringsåtaganden är enbart fastställda i svenska kronor.

I tabellen nedan, Känslighetsanalys valutarisk, redovisas effekten på balansräkning och resultat av en förstärkning med 10 procent i den svenska kronan mot samtliga aktuella valutaexponeringar. Beräkningen utförs för nettoposition med avseende på förändring i varje enskild valuta företaget är exponerad mot. Företagets valutaexponering före och efter säkring med derivat redovisas i nedanstående tabell.

2022					
Valutakursexponering, Mkr	USD	JPY	EUR	CAD	Övrigt
Placeringstillgångar					
Aktier och andelar	595	58	90	42	163
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-	-	-	-
Övriga tillgångar	6	2	38	2	9
Summa tillgångar	601	60	128	44	173
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	601	60	128	44	173
Nominellt värde valutaterminer	-429	-	-113	-	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	173	60	16	44	173

2021					
Valutakursexponering, Mkr	USD	JPY	EUR	CAD	Övrigt
Placeringstillgångar					
Aktier och andelar	668	62	86	40	109
Övriga tillgångar	5	1	15	0	2
Summa tillgångar	674	63	101	40	110
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	674	63	101	40	110
Nominellt värde valutaterminer	-196	-	-58	-	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	478	63	44	40	110

Känslighetsanalys - valutarisk

Tabellen visar hur en ogynnsam förändring med tio procent av företagets nettoexponering mot respektive valutor (efter ekonomisk säkring med derivat) påverkar resultat före skatt och eget kapital.

Känslighetsanalys valutarisk, Mkr	2022		2021	
	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
USD	173	-16	478	-48
JPY	60	-6	63	-6
EUR	16	-2	44	-4
CAD	44	-4	40	-4
Övrigt	173	-17	110	-11
Nettopåverkan resultat före skatt		-45		-74
Nettopåverkan eget kapital		-36		-58

Kreditrisk

Kredit-, motparts- och emittentrisker är risker att motparter eller emittenter inte fullgör sina finansiella förpliktelser och att eventuella säkerheter inte täcker fordran. Företaget har som policy att i huvudsak endast tillåta placeringar i värdepapper med hög kreditvärdighet och för en förteckning över godkända emittenter och motparter. Kredit- och motpartsriskerna i denna del av verksamheten bedöms därför vara små. Kreditrisk uppstår i placeringsverksamheten, men även inom återförsäkring.

Mätning av kreditrisk

Den kreditriskexponering (efter avdrag för förlustreserver, kvittning och efter värde av säkerheter) som företaget har för i olika klasser av finansiella tillgångar framgår av tabellen nedan (Maximal kreditexponering). Kredit- och motpartsriskerna bedöms vara små.

Kreditrisk i derivat

För standardiserade derivat begränsas kreditrisken till medel på konto hos den så kallade clearingkontohållaren. För icke standardiserade derivat begränsas kreditrisken i enlighet med ISDA-avtal och CSA-avtal.

Maximal kreditriskexponering, Mkr	2022			2021		
	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto
Tillgångsklass						
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ¹⁾	2 122	-	2 122	2 706	-	2 706
Utlåning till kreditinstitut	115	-	115	14	-	14
Derivat ²⁾	28	124	0	1	1	-
Fordringar ³⁾	1	-	1	2	-	2
Kassa och bank	201	-	201	159	-	159
Upplupna ränteintäkter	9	-	9	9	-	9
Summa i balansräkningen	2 476	124	2 448	2 891	1	2 890
Åtaganden						
Kreditlöften	-	-	-	-	-	-
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	-	-
Summa	2 476	124	2 448	2 891	1	2 890

¹⁾ Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

²⁾ Erhållna säkerheter för derivat avser kvittningsbar och ej kvittningsbar kontantsäkerhet. Derivat med kvittningsrätt återfinns i not Kvittning av finansiella instrument, fördelat på vad som kvittas och inte kvittas i balansräkning. För de derivattillgångar som relaterade belopp inte kvittas i balansräkning finns säkerheter som reducerar kreditrisken, det avser dels kvittningsrätt enligt avtal, vilket i not Kvittning av finansiella instrument återfinns under rubrik Finansiella instrument dels erhållna kontantsäkerheter, i balansräkningen härrör posten från Skulder kreditinstitut. Derivat finns också utan avtal om kvittning eller erhållna kontantsäkerheter, vilket förklarar skillnad derivattillgångarnas värde i balansräkningen, benämnt Derivat/Brutto i ovan tabell och not Kvittning av finansiella instrument.

³⁾ Fordringar avseende direkt försäkring och övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdesskatt.

Kreditkvalitet exkl. återförsäkring, Mkr											
2022											
Låg-hög kreditrisk	Låg kreditrisk					Normal rating		Hög kreditrisk		Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar ³⁾	Brutto före kvittning och förlustreserveringar
	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating		
Tillgångsklass											
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ¹⁾	2 028	83	2	8	-	-	-	-	-	-	2 122
Utlåning kreditinstitut	-	115	-	-	-	-	-	-	-	-	115
Derivat	-	28	-	-	-	-	-	-	-	-	28
Fordringar ²⁾	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Kassa och bank	-	-	201	-	-	-	-	-	-	-	201
Upplupna ränteintäkter	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
Summa i balansräkningen	2 037	226	203	8	1	-	-	-	-	-	2 476
Åtagande											
Kreditlöften	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa	2 037	226	203	8	1	-	-	-	-	-	2 476
<i>Varav tillgångar med avtalsenliga kassaflöden i balansräkningen</i>	-	-	59	-	-	-	-	-	-	-	59

¹⁾ Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

²⁾ Fordringar avser övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdesskatt.

³⁾ Upplysning om förfallna, nedskrivna och omförhandlade fordringar lämnas för finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Kreditkvalitet exkl. återförsäkring, Mkr											
2021											
Låg-hög kreditrisk	Låg kreditrisk					Normal rating		Hög kreditrisk		Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar ³⁾	Brutto före kvittning och förlustreserveringar
	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating		
Tillgångsklass											
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ¹⁾	2 592	104	-	10	-	-	-	-	-	-	2 706
Utlåning kreditinstitut	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	14
Derivat	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Fordringar ²⁾	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Kassa och bank	-	-	159	-	-	-	-	-	-	-	159
Upplupna ränteintäkter	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
Summa i balansräkningen	2 601	105	173	10	1	-	-	-	-	-	2 890
Åtagande											
Kreditlöften	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa	2 601	105	173	10	1	-	-	-	-	-	2 890
<i>Varav tillgångar med avtalsenliga kassaflöden i balansräkningen</i>	-	-	71	-	-	-	-	-	-	-	71

¹⁾ Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

²⁾ Fordringar avser övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdeskatt.

³⁾ Upplysning om förfallna, nedskrivna och omförhandlade fordringar lämnas för finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Kreditrisk i fordringar på återförsäkrare

Tjänstepensionsföretagets återförsäkringspolicy innebär att avtal endast ingås med återförsäkrare med kreditbetyg A eller högre.

Återförsäkrarnas kreditvärdighet ses över regelbundet för att säkerställa att det beslutade återförsäkringsskyddet upprätthålls. Per balansdagen finns inga fordringar på återförsäkrare.

Finansiell koncentrationsrisk

Med finansiell koncentrationsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig diversifiering av tillgångar, motparter eller emittenter. I relation till marknadsriskerna bedöms koncentrationsrisker i företaget vara låga genom den diversifiering som ges av företagets placeringsinriktning.

Den finansiella koncentrationsrisken följs upp för stora koncentrationer av riskexponeringar. De största koncentrerade exponeringarna följs upp särskilt genom scenarioanalys och uppföljning av utveckling av värde och andel av tillgångsportföljen. Tabellerna nedan avser företagets största koncentrationer.

2022		
Väsentliga koncentrationer av kreditexponering, Mkr	Totalt	Varav säkerställda bostadsobligationer
Handelsbanken	435	435
SEB	144	144
Swedbank	202	143
Nordea	252	252
SBAB	163	163

2021		
Väsentliga koncentrationer av kreditexponering, Mkr	Totalt	Varav säkerställda bostadsobligationer
Handelsbanken	560	560
SEB	339	340
Swedbank	290	147
Nordea	276	276
SBAB	152	152

Väsentliga koncentrationer av aktieinnehav

Tabellerna nedan avser företagets största aktieinnehav.

2022	
Väsentliga koncentrationer av aktieinnehav, Mkr	Totalt
Atlas Copco AB	60
Access Edge Emerging Market A	55
Apple Inc	38
AstraZeneca PLC	32
Hexagon AB	31

2021	
Väsentliga koncentrationer av aktieinnehav, Mkr	Totalt
Atlas Copco AB	76
Access Edge Emerging Market A	68
Apple Inc	46
EQT AB	43
Hexagon AB	39

Likviditetsrisker

Företaget definierar likviditetsrisk som risken att företaget inte kan infria sina betalningsförpliktelser eller att finansiella transaktioner inte kan genomföras alternativt endast genomföras till avsevärd merkostnad, förlust eller oönskad riskexponering.

Företaget hanterar likviditetsrisk med hjälp av buffertar som står i proportion mot prognoser av likviditetsbehov på kort och lång sikt. Likviditetsbehov på kort sikt hanteras genom att hålla en tillräcklig kassa i form av banktillgodohavanden. Likviditetsbehov på lång sikt hanteras genom att en tillräckligt hög andel av företagets tillgångar består av likvida värdepapper.

Företaget mäter och följer upp likviditetsrisk med hjälp av likviditetsriskkvoter. Kvoten för likviditetsrisk på kort sikt baseras

på banktillgodohavanden, in- och utflöden. Likviditetsrisken på lång sikt mäter andelen likvida tillgångar i relation till företaget försäkringstekniska avsättningar. Per 2022-12-31 var andelen likvida tillgångar 91,1% (92,3%).

För att hantera risken att finansiella transaktioner inte kan genomföras alternativt endast genomföras till avsevärd merkostnad, förlust eller oönskad riskexponering placeras tillgångarna i huvudsak i värdepapper med god likviditet. För derivat har handel i huvudsak skett i marknader med god likviditet, varför likviditetsrisken bedöms vara låg.

Företagets likviditetsrisk anses vara av ringa betydelse i den totala riskbilden.

Företagets likviditetsexponering med avseende med återstående löptider på finansiella skulder framgår av tabellen nedan. Tabellen visar odiskonterade nominella värden.

2022	Återstående löptider					
	På anmodan	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid	Summa
Likviditetsexponering Finansiella skulder, Mkr						
Derivat	-	6	2	8	-	16
Andra finansiella skulder	123	5	-	-	-	128
Summa balansräkning	123	11	2	8	-	144
Kreditlöften	-	-	-	-	-	-
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	-	-
Summa	123	11	2	8	-	144

2021	Återstående löptider					
	På anmodan	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid	Summa
Likviditetsrisker, Mkr						
Derivat	-	16	2	-	-	17
Andra finansiella skulder	-	5	-	-	-	5
Summa balansräkning	-	21	2	-	-	23
Kreditlöften	-	-	-	-	-	-
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	-	-
Summa	-	21	2	-	-	23

För upplysningar om förväntade löptider, se not Förväntade återvinningstidpunkter.

Verksamhetsrisker

Med verksamhetsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av händelser i företagets omvärld, interna miljö eller till följd av strategiska, affärsrelaterade eller operativa beslut. Verksamhetsrisk delas in i underkategorierna affärsrisk och operativ risk.

Affärsrisk

Affärsrisk avser risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av strategiska och affärsrelaterade beslut eller händelser utanför företagets direkta kontroll. Affärsriskerna påverkas av företagets förmåga att hantera förändringar. Affärsrisk delas in i omvärldsrisk (händelser utanför företagets direkta kontroll) och beslutsrisk (att strategiska och affärsrelaterade beslut baseras på otillräckliga underlag och analyser).

Operativ risk

Med operativ risk avses risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av händelser i den löpande verksamhetens genomförande, orsakade av otillräckliga eller fallerade processer, personal, system eller av externa händelser.

Hantering av verksamhetsrisker

En grundläggande princip inom företaget är att risk tas medvetet och att riskhanteringen är en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Riskhanteringen i företaget sker därför systematiskt både i verksamhetsprocesserna (löpande verksamheten) som i affärsplanering samt inför beslut om väsentliga förändringar.

Vid riskidentifiering är utgångspunkten verksamhetens mål, en aktuell omvärldsanalys och nulägesbedömning, informationsklassning samt incidenter. Omvärldsanalysen ska innefatta bevakning av nya riskområden.

Riskhanteringsprocessen för verksamhetsrisk följer i allt väsentligt den process som beskrivs under rubrik "Riskhanteringsprocessen". Rapportering av verksamhetsrisker sker två gånger per år till vd och styrelse i den riskrapport som sammanställs av riskhanteringsfunktionen.

Kontinuitetsplanering

Om händelser inträffar trots att riskreducerande åtgärder har vidtagits begränsas konsekvensen av dessa händelser med hjälp av kontinuitetsplaner och krisberedskap. Kris och kontinuitetsplaner är upprättade inom företaget och övas i syfte att kunna hantera en eventuell krissituation och begränsa effekterna av negativa händelser. Styrelsens övergripande mål och krav när det gäller kontinuitetshantering tydliggörs i interna regelverk.

Incidenthantering

Incidenter rapporteras av alla medarbetare, åtgärder dokumenteras och följs upp. Rapporterade incidenter kategoriseras och värderas.

Not 3. Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)

Mkr	2022	2021
Inbetalda och tillgodoförda tjänstegruppförsäkringspremier, engångspremie	84	77
Premieskatt	-36	-33
Premieinkomst	47	45
Premier för avgiven återförsäkring	0	0
Premiereduktion	316	296
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	363	340

Not 4. Kapitalavkastning, intäkter

Mkr	2022	2021
Utdelning på aktier och andelar	37	35
Ränteintäkter m m	46	16
Valutakursvinster, netto	32	57
Realisationsvinster, netto		
Aktier och andelar	88	168
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	5
Summa	203	281

Not 5. Orealiserade vinster på placeringstillgångar

Mkr	2022	2021
Aktier och andelar, netto	-	226
Summa	-	226

Not 6. Utbetalda försäkringsersättningar

Mkr	2022	2021
Utbetalda försäkringsersättningar	-300	-267
Skaderegleringskostnader	-13	-16
Summa	-313	-283

Not 7. Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar

Mkr	2022	2021
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar		
Livförsäkringsavsättningar	43	26
Summa	43	26

Not 8. Driftskostnader

Mkr	2022	2021
Anskaffningskostnader	-1	-1
Administrationskostnader	-37	-28
Summa	-38	-29
Övriga driftskostnader		
Skaderegleringskostnader ingående i Utbetalda försäkringsersättningar	-13	-16
Kostnader för kapitalförvaltning ingående i Kapitalavkastning, kostnader	-6	-7
Summa	-19	-22
Summa driftskostnader	-57	-51

Totala driftskostnader uppdelade på kostnadslag	2022	2021
Personalkostnader ¹⁾	-39	-37
Lokalkostnader	-3	-3
Avskrivningar	-1	0
Andra verksamhetsrelaterade kostnader	-15	-11
Driftskostnader	-57	-51

Tkr	2022	2021
Arvode till revisorer		
Ernst & Young AB		
Revisionsuppdrag ²⁾	-265	-430
Summa	-265	-430

¹⁾KPA Tjänstepension har erhållit återbäring inom kollektivavtalet KTP2 från Folksam Sak via befintlig kostnadsfördelningsmodell. Återbäringen om 2,1 miljoner kronor redovisas som kostnadsreduktion.

²⁾Med revisionsuppdrag avses lagstadgad revision av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och vd:s förvaltning samt revision och annan granskning utförd i enlighet med överenskommelse eller avtal. Detta inkluderar övriga arbetsuppgifter som det ankommer på företagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

Not 9. Kapitalavkastning, kostnader

Mkr	2022	2021
Kapitalförvaltningskostnader	-6	-7
Räntekostnader m m	0	0
Nedskrivning aktier i koncernföretag	-2	-
Realisationsförluster netto		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-35	-
Övriga finansiella kostnader	-1	-1
Summa	-46	-8

Not 10. Orealiserade förluster på placeringstillgångar

Mkr	2022	2021
Aktier och andelar, netto	-437	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper, netto	-173	-12
Summa	-609	-12

Not 11. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument

2022, Mkr	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt			Upplupet anskaffningsvärde	Summa
	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa		
Finansiella tillgångar					
Aktier och andelar	-	-236	-236	-	-236
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-139	-139	-	-139
Utlåning till kreditinstitut	-	-2	-2	-	-2
Övriga fordringar	-	0	0	0	0
Kassa och bank	-	2	2	0	2
Summa	-	-374	-374	0	-374
Finansiella skulder					
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	0	0
Derivat, netto	-69	-	-69	-	-69
Övriga skulder	-	-	-	0	0
Summa	-69	-	-69	0	-69
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	-69	-374	-443	0	-443
Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella tillgångar				0	
Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella skulder				0	

I noten ingår resultatposterna Kapitalavkastning intäkter och kostnader och Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar. Ej fördelbara finansiella poster och icke finansiella poster ingår ej.

Not 11. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument forts.

2021, Mkr	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt			Upplupet anskaffningsvärde	Summa
	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa		
Finansiella tillgångar					
Aktier och andelar	-	508	508	-	508
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	9	9	-	9
Utlåning till kreditinstitut	-	0	0	-	0
Övriga fordringar	-	0	0	0	0
Kassa och bank	-	0	0	-	0
Summa	-	518	518	0	518
Finansiella skulder					
Derivat, netto	-25	-	-25	-	-25
Övriga skulder	-	-	-	0	0
Summa	-25	-	-25	0	-25
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	-25	518	493	0	493
Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella tillgångar				0	
Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella skulder				0	

I noten ingår resultatposterna Kapitalavkastning intäkter och kostnader och Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar. Ej fördelbara finansiella poster och icke finansiella poster ingår ej.

Not 12. Skatter

Mkr	2022	2021
Skatt på årets resultat		
Aktuell skattekostnad	-27	-23
<i>varav inkomstskatt</i>	-24	-21
<i>varav kupongskatt</i>	-2	-2
Uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt	109	-55
Summa	83	-78
Aktuell skattekostnad avseende inkomstskatt och kupongskatt		
Periodens skattekostnad	-24	-21
Kupongskatt	-2	-2
Justering av skattekostnad hänförlig till tidigare år	0	-
	-27	-23
Specifikation av uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt		
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader andra finansiella placeringstillgångar	109	-55
Uppskjuten skatt avseende förändring i skattesats	-	0
Uppskjuten skatt avseende övriga temporära skillnader	0	-
Summa	109	-55
Skatt avseende inkomstskatt		
Aktuell skatt avseende inkomstskatt	-27	-23
Uppskjuten skatt	109	-55
Summa	83	-78
Avstämning av effektiv skattesats avseende inkomstskatt		
Resultat före skatt	-401	380
Summa resultat i inkomstbeskattad verksamhet	-401	380
Skatt enligt gällande skattesats, 20,6%	83	-78
Skatteeffekt kupongskatt	-2	-2
Skatteeffekt andra icke avdragsgilla kostnader/ej skattepliktiga intäkter	-1	-12
Skatteeffekt hänförlig till tidigare år samt ändrade skattesatser	-	0
Skatteeffekt hänförlig till avräkning av utländsk skatt	3	3
Skatteeffekt hänförlig till byte av redovisningsprincip	-	12
Summa	83	-78
Effektiv skatt	-20,6%	-20,5%
Mkr	2022	2021
Uppskjutna skattefordringar (-) och skulder (+)		
Immateriella tillgångar	0	0
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-28	5
Aktier och andelar	87	169
Derivat	2	-3
Summa	61	170

Samtliga förändringar mellan åren i posten uppskjuten skatt har redovisats som uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt i resultaträkningen.

Not 13. Andra immateriella tillgångar

Mkr	Internt	Internt	Summa immateriella tillgångar	
	upparbetat	upparbetat	2022	2021
Ackumulerade anskaffningsvärden				
Ingående balans	6	2	6	2
Investeringar	3	5	3	5
Utgående balans	9	6	9	6
Ackumulerade avskrivningar				
Ingående balans	0	-	0	-
Årets avskrivningar	-1	0	-1	0
Utgående balans	-1	0	-1	0
Redovisade värden	8	6	8	6
Årets avskrivningar ingår i nedanstående rader i resultaträkningen				
Driftskostnader	-1	0	-1	0

Avskrivningstider

Typ av immateriell tillgång	Nyttjande period	Avskrivningsmetod
Internt upparbetat - IT-system	10 år	Linjär
Internt upparbetat – Tjänstepensionsreglering	5 år	Linjär

Under 2022 har 1 (1) miljoner kronor kostnadsförts avseende utgifter för forskning, samt 6 (4) miljoner kronor avseende utgifter för utveckling. Utgifter för forskning och utveckling innefattar samtliga utgifter som direkt kan hänföras till forsknings- eller utvecklingsinvesteringar.

Not 14. Aktier och andelar i koncernföretag¹⁾

Mkr	Organisations-nummer	Typ av verksamhet	Antal aktier och andelar	Ägarandel ²⁾ %	Resultat 2022 ³⁾	Eget kapital 2022 ³⁾	Bokfört värde 2022	Bokfört värde 2021
KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) ⁴⁾⁵⁾	516401-6544	Tjänstepensionsföretag	300 000	100	14 778	147 592	341	344
Summa bokfört värde							341	344

¹⁾ Säte för KPA Tjänstepensionsförsäkring är Stockholm. Röstandelen är densamma som ägarandelen. Samtliga aktier och andelar är onoterade.

²⁾ Med ägarandel avses moderföretagets kapitalandel i företaget i tabellen.

³⁾ Resultat och eget kapital visar koncernmässiga värden beräknad enligt lagbegränsad IFRS samt justerat för koncernens redovisningsprinciper. För information om resultat och eget kapital i juridisk person hänvisas till årsredovisningen för företaget.

⁴⁾ Företaget är moderföretag till en koncern, som inte konsolideras in i Folksam Livs koncernredovisning på grund av att företaget drivs enligt ömsesidiga principer, vilket innebär ett vinstutdelningsförbud. Hela överskottet i ej konsoliderande koncernföretag med vinstutdelningsförbud tillfaller försäkringstagarna i form av återbäring och kan således inte disponeras av moderföretaget.

⁵⁾ För mer detaljerade uppgifter gällande koncernföretag och intresseföretag samt övriga ägarintressen i KPA Tjänstepensionsförsäkring lämnas direkt i företagets årsredovisning. Årsredovisningen finns på www.kpa.se

Not 14. Aktier och andelar i koncernföretag forts.

Mkr	Bokfört värde 2022	Bokfört värde 2021
Akkumulerade anskaffningsvärden¹⁾		
Ingående balans	344	344
Utgående balans	344	344
Akkumulerade nedskrivningar		
Ingående balans	-	-
Årets nedskrivningar	-2	-
Utgående balans	-2	-
Summa bokfört värde	341	344

¹⁾ Ränta är inte inräknat i anskaffningsvärdet

Uppskattningar och bedömningar

KPA Tjänstepensions ägarintresse i KPA Tjänstepensionsförsäkring är innehav i koncernföretag som KPA Tjänstepension bedömer vara av strategiskt väsentlig betydelse för KPA Tjänstepension och Folksam Livkoncernen. KPA Tjänstepensionsförsäkring är moderföretag till ett antal fastighetsbolag, vilka innehav bedöms vara av varken strategisk eller operativt väsentlig betydelse för KPA Tjänstepension utan syftet med att äga dessa innehav är endast att erhålla god avkastning till gagn för försäkringstagarna.

Åtaganden och övrigt ansvar till förmån för koncernföretag finns i not 31 Eventualförpliktelser. För övrigt finns inga betydande begränsningar för ovan innehav.

Information om närstående och transaktioner med närstående finns i not 32 Upplýsningar om närstående. Där framgår även företagets bedömningar och antaganden i samband med transaktioner, utestående mellanhavanden samt åtaganden.

Not 15. Aktier och andelar

Mkr	2022	2021
Svenska och utländska		
Anskaffningsvärde	1 110	966
Verkligt värde	1 530	1 785
varav:		
Noterade aktier	1 530	1 785
Onoterade aktier	0	0

Not 16. Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Mkr	2022	2021
Upplupet anskaffningsvärde		
Svenska staten	469	516
Svenska kommuner	169	280
Svenska bostadsinstitut	1 165	1 248
Övriga svenska emittenter	174	349
Övriga utländska emittenter	279	288
Summa	2 256	2 681
varav:		
Noterade	2 256	2 681
Verkligt värde		
Svenska staten	441	541
Svenska kommuner	158	281
Svenska bostadsinstitut	1 096	1 246
Övriga svenska emittenter	163	350
Övriga utländska emittenter	265	288
Summa bokfört värde	2 122	2 706
varav:		
Noterade	2 122	2 706
Positiv skillnad till följd av att bokfört värde överstiger nominella värden	84	165
Negativ skillnad till följd av att bokfört värde understiger nominella värden	-125	-3

Not 17. Utlåning kreditinstitut

Mkr	2022	2021
Verkligt värde		
Kreditinstitut Sverige	14	1
Kreditinstitut inom EU	100	13
Summa	115	14
Summa bokfört värde	115	14
Upplupet anskaffningsvärde för tillgångar bokförda till verkligt värde	115	14
Verkligt värde för tillgångar bokförda till upplupet anskaffningsvärde	-	-

Posten avser kontantsäkerheter.

Not 18. Derivat

Mkr	2022	2021
Derivatinstrument med positiva värden		
Verkligt värde		
Ränteswappar	-	1
Ränteterminer	-	0
Valutaterminer	28	0
Summa	28	1
Derivatinstrument med negativa värden		
Verkligt värde		
Aktieterminer	0	0
Ränteswappar	15	2
Ränteterminer	0	0
Valutaterminer	1	15
Summa	16	17
Nominellt belopp/återstående kontraktstid, Mkr	2022	2021
Derivat med positiva värden		
Under 1 år		
Ränteswappar	-	140
Ränteterminer	-	7
Valutaterminer	430	80
Summa	430	227
1-5 år		
Ränteswappar	-	101
Summa	-	101
Nominellt belopp/återstående kontraktstid, Mkr	2022	2021
Derivatinstrument med negativa värden		
Under 1 år		
Aktieterminer	0	0
Ränteswappar	173	-
Ränteterminer	262	143
Valutaterminer	113	333
Summa	548	476
1-5 år		
Ränteswappar	65	338
Summa	65	338
Över 5 år		
Ränteswappar	103	36
Summa	103	36

Not 19. Upplysningar om kvittning

Företaget har ISDA avtal för OTC derivatavtal. Detta avtal ger parterna en kvittningsrätt av marknadsvärdet på skulder mot marknadsvärdet på fordringarna på motparten i fall av allvarligt betalningsfallissemang. Vidare har företaget i flera fall CSA avtal som kräver den ena parten i derivatavtalet ska ställa säkerhet till den andra om marknadsvärdet på en skuldposition överstiger en överenskommen nivå under en överenskommen tidsperiod. OTC-derivat som är föremål för central clearing regleras via avtal Client cleared OTC Derivatives Addendum.

2022, Mkr		Brutto- belopp	Kvittning i balans- räkningen	Redovisat belopp	Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen			Netto- belopp
					Finansiella instrument	Erhållen/ Erlagd säkerhet värde- papper	Erhållen/ Erlagd kontant säkerhet	
Balanspost	Tillgångar							
Derivat	Derivat (OTC)	28	-	28	-1	-	-22	4
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	15	-	15	-1	-14	-	-
2021, Mkr								
Balanspost	Tillgångar							
Derivat	Derivat (OTC)	1	-	1	-1	-	-	-
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	17	-	17	-1	-1	-9	6

Not 20. Övriga fordringar

Mkr	2022	2021
Fordringar på koncernföretag	0	0
Sålda ej likviderade aktier, andelar och räntebärande värdepapper	1	1
Övriga fordringar	3	4
Summa	4	5

Not 21. Finansiella tillgångar och skulder

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Mkr, 2022	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt			Upplupet anskaffningsvärde	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivåindelning verkligt värde		
	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa				Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Tillgångar									
Aktier och andelar	-	1 530	1 530	-	1 530	1 530	1 530	-	0
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	2 122	2 122	-	2 122	2 122	2 122	-	-
Utlåning till kreditinstitut	-	115	115	-	115	115	115	-	-
Derivat	28	-	28	-	28	28	-	28	-
Övriga fordringar	-	1	1	0	1	1	1	-	-
Kassa och bank	-	142	142	59	201	201	142	-	-
Upplupna räntetäckter	1	9	9	-	9	9	9	1	-
Summa finansiella tillgångar	29	3 919	3 947	59	4 007	4 007	3 918	29	0
Aktier och andelar i koncernföretag	-	-	-	-	341	341	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	17	17	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	359	359	-	-	-
Summa tillgångar	29	3 919	3 947	59	4 365	4 365	3 918	29	0
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	123	123	123	-	-	-
Derivat	16	-	16	-	16	16	0	16	-
Övriga skulder	-	-	-	5	5	5	-	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	0	0	0	-	-	-
Summa finansiella skulder	16	-	16	128	144	144	0	16	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	1 192	1 192	-	-	-
Summa skulder	16	-	16	128	1 336	1 336	0	16	-

Not 21. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Mkr, 2021	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt			Upplupet anskaffningsvärde	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivåindelning verkligt värde		
	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa				Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Tillgångar									
Aktier och andelar	-	1 785	1 785	-	1 785	1 785	1 785	-	0
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	2 706	2 706	-	2 706	2 706	2 706	-	-
Utlåning till kreditinstitut	-	14	14	-	14	14	14	-	-
Derivat	1	-	1	-	1	1	0	1	-
Övriga fordringar	-	1	1	0	1	1	1	-	-
Kassa och bank	-	88	88	71	159	159	88	-	-
Upplupna räntetäckter	0	9	9	-	9	9	9	0	-
Summa finansiella tillgångar	1	4 603	4 604	71	4 675	4 675	4 603	1	0
Aktier och andelar i koncernföretag	-	-	-	-	344	344	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	12	12	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	356	356	-	-	-
Summa tillgångar	1	4 603	4 604	71	5 031	5 031	4 603	1	0
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	0	0	0	-	-	-
Derivat	17	-	17	-	17	17	0	17	-
Övriga skulder	-	-	-	5	5	5	-	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	0	0	0	-	-	-
Summa finansiella skulder	17	-	17	5	23	23	0	17	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	1704	1704	-	-	-
Summa skulder	17	-	17	5	1727	1727	0	17	-

Not 21. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om finansiella instruments verkliga värden

I ovanstående tabell lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

Inga betydande överföringar mellan nivå 1, 2 och 3 har skett under året.

Information om verkligt värde för finansiella tillgångar och skulder klassificerade till upplupet anskaffningsvärde

Bokfört värde för finansiella tillgångar och skulder, klassificerade till upplupet anskaffningsvärde, anses reflektera det verkliga värdet. Finansiella tillgångar och skulder klassificerade till upplupet anskaffningsvärde avser betalningsmedel hänförliga till kassa och bank samt kortfristiga finansiella fordringar och skulder.

Värderingsprocessen för finansiella instrument

Verkliga värden för finansiella tillgångar och skulder som handlas på en aktiv marknad baseras på noterade priser. För övriga finansiella instrument använder sig företaget av andra värderingstekniker. Finansiella instrument där handeln inte är frekvent och det verkliga värdet därför mindre objektivt, krävs i varierande utsträckning att företaget gör bedömningar beroende på likviditet, koncentrationer, osäkerheter beträffande marknadsfaktorer, prisantaganden och andra risker som påverkar ett specifikt instrument.

Företaget har ett värderingsforum för att uppfylla intern kontroll med hänsyn till finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Värderingsforum, där CFO är beslutande, har övergripande ansvar för att kontrollera alla väsentliga värderingar till verkligt värde.

Värderingsforum hålls kvartalsvis för att analysera väsentliga ej observerbara indata och justeringar i värderingar. Om tredjepartsinformation används vid värdering utvärderas om informationen uppfyller kraven enligt IFRS, inklusive i vilken nivå i verkligt värdehierarkin som innehavet ska kategoriseras.

Värderingsforumets huvuduppgift är att fastställa värderingsramverket för samtliga finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Detta innefattar en värderingsinstruktion som är gemensam för samtliga försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag. Väsentliga värderingsfrågor rapporteras till Revisionskommittén.

Företaget har ett flertal kontroller för att säkerställa korrekt värdering för finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Det inbegriper bland annat oberoende kontroller av priser, uppföljning av avkastning mot index mm.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (till exempel courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. För finansiella skulder bestäms verkligt värde utifrån noterad säljkurs. Sådana instrument återfinns på balansposterna aktier och andelar, obligationer och andra räntebärande värdepapper. Den största delen av företagens finansiella instrument åsätts ett verkligt värde med priser som är kvoterade på en aktiv marknad.

Not 21. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så tar företaget fram det verkliga värdet genom att använda en värderingsteknik. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter och företags-specifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. Värderingstekniker används för följande klasser av finansiella instrument; derivat, obligationer och onoterade innehav av aktier vilka redovisas i balansposten aktier och andelar.

Aktier och andelar

Aktier och andelar värderas till verkligt värde. Aktier och andelar som är officiellt noterade värderas med hjälp av senaste officiella köpkurs, i lokal valuta.

För innehav i onoterade aktier, främst riskkapitalbolag, ska värderingen i första hand följa IPEVCs principer (International Private Equity and Venture Capital) eller likvärdiga värderingsprinciper och ska i första hand vara baserat på tillgängliga marknadspriser, men även andra värderingsmetoder som till exempel diskonterat kassaflöde, substansvärdeметоден, nyligen genomförda transaktioner och multipelvärdering används. Generellt gäller att innehaven ska uppvisa verkligt värde med beaktande av försiktighet och konsekvens i värderingen. Värderingen uppdateras då ny värdering erhålls och justeras för eventuella kassaflöden fram till bokslutstillfället.

Verkligt värde för så kallade fond-i-fond ska fastställas utifrån underlag erhållet från extern part utsedd av fond i fond-förvaltaren. Det verkliga värdet beräknas genom att de underliggande tillgångarna i respektive fond marknadsvärderas och kurssätts. Värderingen uppdateras då ny värdering erhålls och justeras för eventuella kassaflöden fram till bokslutstillfället.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Obligationer och andra räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde. Både svenska och utländska obligationer och andra räntebärande värdepapper med officiell handel marknadsvärderas dagligen med hjälp av senaste officiella köpkurs i lokal valuta.

För instrument utan officiell handel och där tillförlitliga marknadspriser inte finns att tillgå värderas instrumentet med hjälp av allmänt vedertagna värderingsmodeller som innebär att kassaflöden diskonteras till relevant värderingskurva.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper utan officiell handel marknadsvärderas med hjälp av en yieldkurva baserad på Stibor (för löptider upp till 9 månader) respektive swapräntor (för löptider över 1 år) samt en marknadsmässig justering med en för respektive värdepapper bedömd rimlig creditspread.

Derivat

Börshandlade ränteterminer tas upp till det verkliga värdet utifrån senast officiella köp- eller säljkurs. Valuteterminer värderas med hjälp av noterad köpkurs mot kronor för aktuell valuta vid värderingsdagens slut och yieldkurvor för de två valutorna för aktuell löptid. Transaktionskostnader för derivat kostnadsförs.

Värderingstekniker och väsentliga indata för innehav tillhörande nivå 2

KPA Tjänstepension har innehav i valuteterminer och swappar vilka hänförs till värderingskategori 2.

Valuteterminer värderas med hjälp av noterad köpkurs mot svenska kronor för aktuell valuta och yieldkurvor för de två valutorna för aktuell löptid.

Swappar värderas med hjälp av yieldkurvor.

Värderingstekniker och väsentliga ej observerbara indata för innehav tillhörande nivå 3

Till nivå 3 hänförs andelar i investeringsfonder. KPA Tjänstepensions innehav i investeringsfonder avser private equity. Fonderna värderas med alternativ värderingsmetod för vilka observerbara indata inte finns tillgänglig.

För innehav i fondandelar i nivå 3 redovisas ingen känslighetsanalys. Anledningen är att värderingen utförs av extern part.

Not 22. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder

Mkr	2022			2021		
	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Tillgångar						
Andra immateriella tillgångar	-	8	8	-	6	6
Aktier och andelar i koncernföretag	-	341	341	-	344	344
Aktier och andelar	303	1 227	1 530	250	1 535	1 785
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	241	1 881	2 122	334	2 372	2 706
Utlåning till kreditinstitut	115	-	115	14	-	14
Derivat	28	-	28	0	1	1
Fordringar avseende direkt försäkring	0	-	0	1	-	1
Aktuell skattefordran	6	-	6	1	-	1
Övriga fordringar	4	-	4	5	-	5
Kassa och bank	201	-	201	159	-	159
Upplupna ränte- och hyresintäkter	9	-	9	9	-	9
Summa tillgångar	908	3 458	4 365	773	4 258	5 031
Skulder och avsättningar						
Försäkringstekniska avsättningar						
Livförsäkringsavsättning	54	223	277	50	270	320
Oreglerade skador	84	-	84	108	17	125
Återbäring och rabatter	305	464	769	296	789	1 085
Aktuell skatteskuld	-	-	-	4	-	4
Uppskjuten skatteskuld	-	61	61	-	170	170
Skulder till kreditinstitut	123	-	123	0	-	0
Derivat	6	10	16	16	2	17
Övriga skulder	5	-	5	5	-	5
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1	-	1	1	-	1
Summa skulder och avsättningar	578	758	1 336	479	1 248	1 727

Not 23. Aktiekapital

	2022	2021
Antal aktier	72	72
Kvotvärde, kronor	10 000	10 000

Not 24. Obeskattade reserver

Mkr	Periodiseringsfond	Säkerhetsreserv	Totalt
Ingående balans 2021	35	-	35
Avsättning	58	136	194
Utgående balans 2021	93	136	229
Ingående balans 2022	93	136	229
Avsättning	44	-	44
Utgående balans 2022	136	136	272
Periodiseringsfond			
Avsättning 2020		35	35
Avsättning 2021		58	58
Avsättning 2022		44	-
Summa		136	93

Not 25. Livförsäkringsavsättning

Mkr	2022	2021
Ingående balans enligt fastställd balansräkning	320	345
Frigjort dödsfallskapital	-49	-51
Effekt av ändrad diskonteringsränta ¹⁾	-35	8
Effekt av byte av redovisningsprincip	-	4
Effekt av ny metod för diskonteringsränta ²⁾	-	-3
Prisbasbeloppet förändring	21	4
Frigjorda belastningar	-	-2
Beståndsförändring	20	14
Utgående balans	277	320

¹⁾ Summan på denna rad består dels av effekten av ändrade marknadsräntor och modellantaganden för diskonteringsränta (då den långsiktig terminsräntan (UFR) har sänkts till 4,05% den 1 januari 2022). Samt dels består summan av effekten av ändrat värderingssäkringsantagande.

²⁾ KPA Tjänstepensions ändrade antagande om aktsam räntesats i föregående år gav påverkan på den diskonteringsränta som används vid värdering av beräkning av livförsäkringsavsättningen.

Ränteantagande

Förväntade kassafflöden diskonteras med ett antagande om aktuell ränta (per balansdag) som är av aktsam karaktär. Den aktsamma diskonteringsräntan beräknas utgående från marknadsräntor för ränteswappar på balansdagen, där marknadsnoteringarna justeras för kreditrisk genom ett avdrag om 15 baspunkter, samt på en modellerad långsiktig terminsränta (UFR). Marknadsräntorna ges full vikt upp till tio år, varefter de fasas ut linjärt upp till tjugo års löptid. Negativa marknadsnoteringar efter justering för kreditrisk tillåts. Därefter ska räntekurvan fullt ut konvergera mot den långsiktiga terminsräntan (UFR). Metoden bakom bestämningen av UFR nivå är förenlig med Eiopas metodik för beräkning av UFR. Anpassning till denna metodik sker dock gradvis till utgången av 2026 på så sätt att UFR nivån vid utgången av 2021 är 4,2 procent och ändras successivt till den nivån som gäller år 2026.

Dödlighetsantaganden

KPA Tjänstepension tillämpar aktsamma antaganden om dödlighet. Antagandena motsvarar aktuell erfarenhet inom KPA Tjänstepension.

Driftkostnadsantagande

En kostnad som är proportionell mot inbetald premie och denna kostnad motsvarar aktuell erfarenhet inom KPA Tjänstepension. Driftkostnadsantagande bestäms som en procentsats på avsättningarna.

Not 26. Oreglerade skador

Mkr	2022	Förändring	2021
Avsättning för fastställda skador	22	0	22
Avsättning för icke fastställda skador *	51	-36	87
Skadebehandlingsreserv	11	-5	16
Avsättning för oreglerade skador	84	-40	125

*Avsättningen till icke fastställda skador sker utifrån statistik om inträffade skador under de föregående tre åren. Beloppet diskonteras inte.

Not 27. Återbäring och rabatter

Mkr	2022	2021
Ingående balans	1 085	1 381
Årets upplösning av tilldelad återbäring	-316	-296
Utgående balans	769	1 085

Fond för tilldelad återbäring används bl.a. för att finansiera framtida premier.

Not 28. Skulder till kreditinstitut

Mkr	2022	2021
Kreditinstitut Sverige	-	0
Kreditinstitut inom EU	123	-
Summa	123	0

Not 29. Övriga skulder

Mkr	2022	2021
Skulder till koncernföretag	4	2
Skulder till övriga närstående företag	0	2
Leverantörsskulder	0	0
Köpta ej likviderade aktier, andelar och räntebärande värdepapper	0	0
Övrigt	0	0
Summa	5	5

Not 30. Ställda säkerheter

Mkr	2022	2021
Övriga ställda säkerheter (bokfört värde)		
För försäkringstagarnas räkning registerförda tillgångar		
Aktier och andelar	1 530	1 785
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 052	2 631
Derivat	12	-16
Kassa och bank	20	88
Upplupna räntor och hyresintäkter	9	9
	3 624	4 497
För andras räkning pantsatta tillgångar		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	70	75
Likvida medel	115	14
Totalt ställda säkerheter	3 808	4 586

Ställda säkerheter

I händelse av obestånd har försäkringstagarna förmånsrätt i de registerförda tillgångarna. KPA Tjänstepension har rätt att föra tillgångar in och ut ur registret så länge som tillgångarna, enligt Lag om tjänstepensionsföretag 6 kapitlet och FFFS 2019:21 5 kapitlet, överstiger de åtaganden som företaget har mot försäkringstagarna. De försäkringstekniska åtagandena uppgår till 1 130 (1 529).

För andras räkning pantsatta tillgångar avser obligationer och likvida medel pantsatta för positioner i börshandlade derivat. Pantsättning är ett krav från clearinginstitutet och således en förutsättning för handel.

För andras räkning pantsatta tillgångar avser också obligationer och likvida medel pantsatta för positioner i OTC-derivat. Pantsättningen avser reglering av orealiserat resultat och regleras via med motparterna ingångna ISDA-avtal samt via avtal Client cleared OTC Derivatives Addendum för OTC-derivat som är föremål för central reglering.

Säkerheter har ställts i enlighet med clearinginstitutens angivna marginalsäkerhetskrav.

Not 31. Eventualförpliktelser

Mkr	2022	2021
Eventualförpliktelser	-	-

Not 32. Upplysningar om närstående

Närstående parter

Noten innehåller beskrivningar av transaktioner och utestående mellanhavanden inklusive åtaganden mellan KPA Tjänstepension och närstående enligt definitionen i IAS 24, Upplysningar om närstående.

KPA Tjänstepension betraktar följande juridiska och fysiska personer som närstående enligt denna definition:

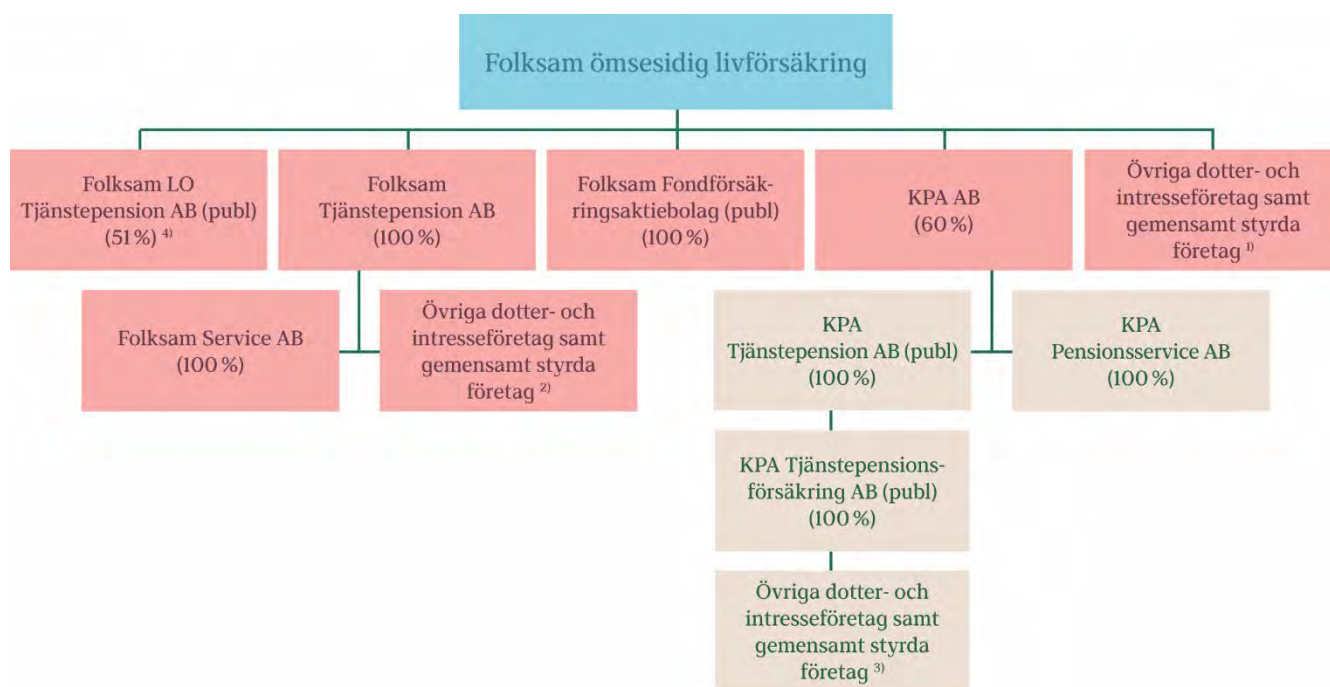
- Samtliga företag i Folksam (Folksam Sak-koncernen samt Folksam Liv-koncernen inklusive KPA Pension)
- Nyckelpersoner i ledande ställning¹⁾
- Nyckelpersoners nära familjemedlemmar
- Samtliga företag i SKR-koncernen
- Konsumentkooperationens pensionsstiftelse

Företag eller fysiska personer anses inte vara närstående enbart på grund av normala kund- eller affärskontakter på marknadsmässiga villkor. Som närstående räknas inte de organisationer som har styrelserepresentation i företaget i Folksamgruppen. Dessa agerar inte i direkt eget intresse utan representerar försäkringstagarna.

¹⁾Nyckelpersoner överensstämmer med de ledande befattningshavare för vilka upplysningar lämnas i not 33. Medelantal anställda samt löner och ersättningar.

Bolagsstruktur i Folksam

Folksam består av två koncerner. Folksam Liv-koncernen inklusive KPA Pension och Folksam Sak-koncernen. Bilden nedan visar legal struktur för Folksam Liv-koncernen. Detaljerad redovisning av samtliga Folksam Sak-koncernföretag finns i Folksam ömsesidig sakförsäkrings årsredovisning och detaljerad redovisning av samtliga Folksam Liv-koncernföretag finns i Folksam ömsesidig livförsäkrings årsredovisning. Årsredovisningarna finns på www.folksam.se.

¹⁾ Detaljerad redovisning av samtliga koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag finns i not 18-19 i årsredovisningen för Folksam Liv.

²⁾ Detaljerad redovisning av samtliga koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag finns i not 16-17 i årsredovisning för Folksam Tjänstepension AB.

³⁾ Detaljerad redovisning av koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag finns i not 17-18 i årsredovisning för KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ).

⁴⁾ Fd Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ) t o m 2022-12-31.

Not 32. Upplysningar om närstående forts.

Upplysningar om hur transaktioner, mellanhavanden samt åtaganden ingås och följs upp

Varje år beslutar styrelsen om en affärsplan som bland annat beskriver nyttjandet av gemensamma resurser. Affärsplanen ska vara på tre års sikt och uppdateras årligen, eller då väsentliga behov uppstår. Vd ska regelbundet redovisa utfall gentemot affärsplanen för styrelsen. I samband med affärsplanen antar styrelsen även en budget för det kommande kalenderåret, inklusive fördelning av kostnader för gemensamma resurser.

Gemensam operativ organisation

Folksam Liv-koncernen tillsammans med Folksam Sak-koncernen bedriver sin verksamhet i samverkan med en i huvudsak gemensam operativ organisation samt delvis gemensam infrastruktur (IT, inventarier, immateriella rättigheter med mera). Beskriven samverkan gäller de företag som namnges i bilden ovan, ej namngivna företag i kategorin Övriga dotter- och intresseföretag ingår inte.

En central del av samverkan mellan Folksam Liv- och Sak-koncernerna är de gemensamma personalresurserna i form av tillikaanställning, vilket innebär att medarbetarna är anställda i samtliga företag, med vissa undantag. Utgångspunkten är att de samlade personalresurserna över tid ska vara lämpligt dimensionerade för att kostnadseffektivt kunna tillgodose personalbehovet för moder- och dotterföretag i båda koncernerna. Tillikaanställningen medför att företagen som delar operativ organisation inte köper och säljer tjänster som tillhandahålls av den tillikaanställda personalen, annat än i undantagsfall där det är särskilt motiverat. Istället tillämpas fördelning av kostnader enligt principerna som beskrivs i avsnitt *Principer för kostnadsfördelning* nedan.

Gemensamma inköp

Mot bakgrund av den samverkan som bedrivs mellan koncernerna kan även inköp samordnas. Inköp till fler än ett företag ska som huvudregel ingås med Folksam Liv, Folksam Sak respektive KPA Tjänstepensionsförsäkring, som part och inköpsföretag för respektive berörd koncern. Avtal kan ingås separat för varje inköpsföretag eller i ett för dessa företag gemensamt avtal.

Kostnader för gemensamma inköp fördelas enligt de generella principer som beskrivs i avsnitt *Principer för kostnadsfördelning* nedan.

Principer för kostnadsfördelning

Respektive företag, verksamhetsgren och produkt ska bära sina direkt eller indirekt hänförliga driftskostnader kopplade till den gemensamma operativa organisationen samt gemensam infrastruktur. Vidare ska respektive företag endast belastas med de kostnader som uppstår baserat på faktiskt nyttjande, om inte en annan fördelning är särskilt motiverad i det enskilda fallet.

Baserat på behoven i affärsplanen upprättas interna överenskommelser om kostnadsfördelning mellan enhet och företag inom ramen för budgetprocessen. Överenskommelserna dokumenteras och innehåller specifikation per avdelning/kostnadsställe, samt uppgifter om hur uppföljning ska utföras. Fördelning av kostnader per företag sker sedan i varje månadsbokslut, utifrån procentuell andel av månadsvis utfall på kostnadsställe eller ordernummer.

Fördelade kostnader och mottagna kostnader

Kostnader som fördelas mellan företagen inom Folksam består bland annat av personalkostnader, lokalkostnader, marknadsförings- och försäljningskostnader samt IT-kostnader såsom datautrustning, drift, utveckling av system. I det avlämnande företaget uppstår en koncernintern intäkt och i det mottagande företaget uppstår en koncernintern kostnad. Både intäkten och kostnaden redovisas under raden Driftskostnader i resultaträkningen. I samband med kostnadsfördelningen uppstår en koncernintern fordran och en koncernintern skuld mellan företagen inom Folksam. Utöver driftskostnader fördelas skadehanteringskostnader och andra försäkringsadministrativa kostnader samt kapitalförvaltningskostnader.

Pensionsvalet PV

KPA Pensionservice administrerar val och förmedling av pensionspremier inom region, kommun, PA-KFS och de kooperativa avtalen. Pensionsvalet hanterar även kapitalflyttar, värdebesked och övrig förmedlingsadministration så som fakturering. Pensionsvalet PV är ett så kallat särskilt företagsnamn inom KPA Pensionservice, som är oberoende och arbetar helt neutralt mot de olika försäkringsföretagen och tjänstepensionsföretagen.

Transaktioner mellan Pensionsvalet PV och KPA Tjänstepension

Det har inte skett några transaktioner mellan Pensionsvalet PV och KPA Tjänstepension under 2021 och 2022.

Koncerninterna fordringar och skulder samt ränta

Ränta på mellanhavandet beräknas månadsvis och Folksam tillämpar STIBOR 1 vecka. Reglering av mellanhavanden sker dagligen, veckovis, månadsvis eller kvartalsvis beroende på rörelse och belopp. Vid behov kan även fordringarna regleras vid anfordran.

Transaktioner, utestående mellanhavanden och åtaganden mellan KPA Tjänstepension och SKR-koncernen

Det har inte skett några transaktioner med företagen i SKR-koncernen under perioden. Det finns heller inga utestående mellanhavanden eller åtaganden mellan KPA Tjänstepension och företagen i SKR-koncernen.

Transaktioner, utestående mellanhavanden och åtaganden mellan KPA Tjänstepension och Konsumentkooperationens pensionsstiftelse

Det har inte skett några transaktioner med Konsumentkooperationens pensionsstiftelse under perioden. Det finns heller inga utestående mellanhavanden eller åtaganden mellan KPA Tjänstepension och Konsumentkooperationens pensionsstiftelse.

Återbäring

Folksam Liv har betalat ut återbäring till berörda arbetsgivare och försäkringstagare inom kollektivavtalad kooperativ förmånsbestämd tjänstepension, KTP 2. De berörda arbetsgivarna och försäkringstagarna inom Folksamgruppen är Folksam

ömsesidig sakförsäkring som erhållit 179,0 miljoner kronor, samt KPA AB som erhållit 3,9 miljoner kronor, totalt utbetald återbäring inom Folksamgruppen uppgår till 182,9 miljoner kronor.

Den återbäring som tilldelats Folksam ömsesidig sakförsäkring har därefter fördelats vidare till övriga företag inom Folksam i enlighet med befintlig kostnadsfördelningsmodell. Det innebär att övriga företag inom Folksam Liv-koncernen indirekt erhållit 74,1 miljoner kronor i återbäring samt att övriga företag inom Folksam Sak-koncernen indirekt erhållit 5,9 miljoner kronor i återbäring, totalt fördelad återbäring till övriga företag inom Folksamgruppen uppgår därmed till 80 miljoner kronor.

Upplysningar om transaktioner mellan KPA Tjänstepension och närstående inom:

	Folksam Liv-koncernen			Folksam Sak-koncernen			Övriga närstående
	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	
2022, Tkr							
Mottagna kostnader	-14 712	-17 567	-	-22 961	-	-	-
Ränteintäkter	0	0	-	0	-	-	-
Räntekostnader	-8	-10	-	-17	-	-	-
Summa	-14 719	-17 577	-	-22 977	-	-	-

Upplysningar om KPA Tjänstepensions utestående mellanhavanden och åtaganden till närstående per 31 december

	Folksam Liv-koncernen			Folksam Sak-koncernen			Övriga närstående
	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	
2022, Tkr							
Fordringar	-	0	-	-	-	-	-
Skulder	1 563	2 723	-	277	-	-	-
Summa	1 563	2 723	-	277	-	-	-

Not 32. Upplysningar om närstående forts.

Upplysningar om transaktioner mellan KPA Tjänstepension och närstående inom:

	Folksam Liv-koncernen			Folksam Sak-koncernen			Övriga närstående
	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	
2021, Tkr							
Mottagna kostnader	-14 545	-14 569	-	-20 839	-	-	-
Ränteintäkter	1	1	-	1	-	-	-
Räntekostnader	-	0	-	-	-	-	-
Summa	-14 545	-14 568	-	-20 837	-	-	-

Upplysningar om KPA Tjänstepensions utestående mellanhavanden och åtaganden till närstående per 31 december

	Folksam Liv-koncernen			Folksam Sak-koncernen			Övriga närstående
	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	
2021, Tkr							
Fordringar	-	0	-	-	-	-	-
Skulder	1 392	924	-	2 200	-	-	-
Summa	1 392	924	-	2 200	-	-	-

Not 33. Medelantal anställda samt löner och ersättningar

Medelantal anställda ¹⁾

Medelantalet anställda uppgick till 1 (1) tjänstemän. Andelen män uppgick till 100 (100) procent och andelen kvinnor till 0 (0) procent.

¹⁾ Företagen inom Folksam tillämpar tillikaanställning vilket innebär att personalen är anställd i flera företag inom Folksam. Varje anställd är organisatoriskt placerad på ett kostnadsställe. Ett kostnadsställe kan endast tillhöra ett företag. Den anställdes lönekostnader belastar initialt det organisatoriskt tilldelade kostnadsstället, varefter lönekostnaderna fördelas mellan kostnadsställen inom Folksam i förhållande till utfört arbete. Utifrån tillikaanställningsmodellen är medelantalet anställda i KPA Tjänstepension 39 (39) personer.

Fördelning kvinnor och män, ledande befattningshavare, antal	2022		2021	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Styrelse	4	7	3	8
Vd	-	1	-	1
Andra ledande befattningshavare	-	3	-	3
Summa kvinnor och män, ledande befattningshavare	4	11	3	12

Löner, ersättningar och övriga förmåner, Tkr ¹⁾	2022	2021
Styrelse	-1 115	-1 088
Vd	-1 268	-1 344
Andra ledande befattningshavare	-731	-676
Summa ledande befattningshavare	-3 114	-3 108
Tjänstemän	-21 437	-20 546
Totalt	-24 551	-23 654
Sociala kostnader	-12 446	-12 216
varav pensionskostnader vd, inklusive löneskatt	-1 050	-249
varav pensionskostnader andra ledande befattningshavare, inklusive löneskatt	-293	-188
varav pensionskostnader tjänstemän, inklusive löneskatt	-3 113	-3 985

¹⁾ Ledande befattningshavare består av företagsledningen, som är tillika engagerad av samtliga företag i KPA Pension. Därför fördelas lönerna mellan företagen.

Not 33. Medelantal anställda samt löner och ersättningar, forts.

Ersättningspolicy

Folksams ersättningspolicy är gemensam för samtliga företag inom Folksam och utgår från de grundläggande värderingarna inom Folksam och har som mål att långsiktigt attrahera, motivera och behålla kvalificerade medarbetare med rätt kompetens vilka bidrar till att KPA Tjänstepension når sina mål och strategier på kort och lång sikt. Ersättningen ska vara individuell och differentierad, den ska motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med ägarnas och kundernas förväntningar på KPA Tjänstepension. Ersättningarna ska utformas och bestämmas utan hänsyn till kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

KPA Tjänstepension har en restriktiv hållning till rörliga ersättningar. För att minimera överdrivet risktagande samt undvika intressekonflikter där kundens intressen inte tas till vara med tillbörlig omsorg så utgår inga rörliga ersättningar inom KPA Tjänstepension utöver kollektiva program baserade på Folksam Livs övergripande mål fastställda av styrelsen för Folksam Liv och som gäller för alla anställda inom Folksam Liv inklusive dotterföretag. För vd och tillikaanställd chef för internrevision utgår ingen rörlig ersättning.

Beslutsgång för ersättningspolicy

Folksams ersättningspolicy är fastställd av KPA Tjänstepensions styrelse.

Ersättningsutskott

Inom KPA Tjänstepension har styrelseordföranden ersättningsutskottets roll.

Anställda som kan påverka risknivån i KPA Tjänstepension

KPA Tjänstepension har identifierat de anställda som väsentligen kan påverka risknivån i företaget. Denna grupp av anställda utvärderas löpande och kan ändras beroende på den påverkan de har från tid till annan. Anställda som kan påverka risknivån i KPA Tjänstepension är vd samt tillikaanställd chef för internrevision.

Folksams belöningsprogram

Folksam har ett belöningsprogram som omfattar samtliga medarbetare inom Folksam inklusive dotterföretag utom vd, koncernledning, vd i dotterföretag och chef för internrevision. Syftet med belöningsprogrammet för 2022 var att skapa fokus på Folksams strategi och övergripande mål; att Folksam ska ha försäkrings- och pensionssparandebansens mest nöjda samt att ha en lönsam tillväxt. Dessa områden utgjorde de belöningsgrundande målen i programmet samt att det finns en tröskel för driftkostnader i belöningsprogrammet. Denna tröskel innebär att utbetalning i programmet endast kan ske om driftskostnaderna uppgår till en viss nivå oaktat hur väl de belöningsgrundande målen uppnås.

Belöningsprogrammet kan falla ut med 0 kronor till maximalt 20 000 kronor per medarbetare beroende på grad av måluppfyllelse. Utfallet i belöningsprogrammet växlas obligatoriskt till en avsättning i en individuell tjänstepensionsförsäkring.

Not 33. Medelantal anställda samt löner och ersättningar, forts.

2022 Ersättning styrelse och utskott, Tkr	Styrelse- arvode	Risk- och kapital- utskott	Övriga förmåner	Sociala kostnader ¹⁾	Totalt
Styrelsens ordförande					
Anders Henriksson	-182	-60	-	-76	-318
Övriga styrelseledamöter					
Lars Fresker	-130	-	-	-41	-171
Per Holmström	-116	-60	-	-55	-231
Niclas Lindahl, t o m maj 2022	-49	-	-	-16	-65
Tomas Norderheim	-124	-60	-	-19	-203
Boel Godner	-108	-	-	-34	-142
Anna-Britta Åkerlind	-108	-	-	-34	-142
Per Martinsson ²⁾	-	-	-	-	-
Mats Hägglund ²⁾	-	-	-	-	-
Thomas Månsson, arb.t.rep	-18	-	-	-6	-24
Anette Nordlöf, arb.t.rep supp	-18	-	-	-6	-24
Jeanette Hedberg, fr maj 2022	-81	-	-	-8	-89
Summa ersättning styrelse och utskott	-935	-180	-	-294	-1 409

2021 Ersättning styrelse och utskott, Tkr	Styrelse- arvode	Risk- och kapital- utskott	Övriga förmåner	Sociala kostnader ¹⁾	Totalt
Styrelsens ordförande					
Anders Henriksson	-169	-58	-	-71	-298
Övriga styrelseledamöter					
Lars Fresker	-121	-	-	-38	-159
Per Holmström	-113	-53	-	-52	-218
Niclas Lindahl	-121	-6	-	-40	-167
Tomas Norderheim	-121	-58	-	-56	-236
Boel Godner	-113	-	-	-36	-149
Anna-Britta Åkerlind	-113	-6	-	-37	-157
Per Martinsson ²⁾	-	-	-	-	-
Mats Hägglund ²⁾	-	-	-	-	-
Thomas Månsson, arb.t.rep	-15	-3	-	-6	-24
Anette Nordlöf, arb.t.rep supp	-15	-3	-	-6	-24
Summa ersättning styrelse och utskott	-901	-187	-	-342	-1 431

¹⁾ Varav inga pensionskostnader

²⁾ Interna ledamöter erhåller inget arvode

Arvodesnivåer styrelsen, Tkr	2022	2021
Styrelsen		
Styrelseordförande, fast årsarvode	-125	-121
Övriga exklusive vd, fast årsarvode	-83	-81
Sammanträdesarvode per tillfälle	-8	-8
Personalrepresentanter		
Sammanträdesarvode per tillfälle	-3	-3
Arvoden till ledamöter i Risk- och kapitalutskottet		
Årsarvode	-36	-35
Sammanträdesarvode per tillfälle	-6	-6

Not 33. Medelantal anställda samt löner och ersättningar, forts.

Löner, ersättningar, arvoden och förmåner, Tkr	Grundlön	Övriga förmåner och ersättningar, ²⁾	Pensionskostnad, ³⁾	Summa	Rörlig ersättning	Avgiftsbestämda pensionskostnader
Moderföretaget, 2022						
Vd						
Johan Sjöström	-1 256	-12	-1 050	-2 318	-	-
Andra ledande befattningshavare ^{1), 4)}						
Andra ledande befattningshavare 3 personer varav 3 personer med rörlig ersättning	-722	-8	-293	-1 023	-11	-59
Övriga tjänstemän						
Övriga anställda 35 personer varav 35 personer med rörlig ersättning	-21 158	-279	-3 113	-24 550	-288	-717
Summa	-23 136	-299	-4 456	-27 891	-299	-776
Moderföretaget, 2021						
Vd						
Johan Sjöström	-1 333	-11	-249	-1 593	-	-
Andra ledande befattningshavare ^{1), 4)}						
Andra ledande befattningshavare 3 personer varav 3 personer med rörlig ersättning	-658	-18	-188	-864	-8	-65
Övriga tjänstemän						
Övriga anställda 35 personer varav 35 personer med rörlig ersättning	-20 275	-271	-3 985	-24 531	-602	-646
Summa	-22 266	-300	-4 422	-26 988	-610	-711

¹⁾Ledande befattningshavare tillhör även KPA Pensions företagsledning. Lönekostnaderna fördelas därför mellan KPA Pensions företag.

²⁾Övriga förmåner och ersättningar avser huvudsakligen tjänstebil.

³⁾Pensionskostnader avser kostnader hänförligt till respektive år.

⁴⁾Ledande befattningshavare består av koncernens företagsledning, som är tillika engagerad av samtliga företag i KPA Pension.

Övrig information om ersättningar till anställda enligt Finansinspektionens föreskrift FFFS 2019:23

Under 2022 har det utbetalats 757 (570) tusen kronor inklusive särskild löneskatt avseende utfall från belöningsprogrammet för 2021. För räkenskapsåret 2022 har det avsatts 427 (785) tusen kronor inklusive särskild löneskatt, för utbetalning under 2023. Belöningsprogrammet är inte föremål för uppskjuten utbetalning.

Räkenskapsårets kostnadsförda totalbelopp för avgångsvederlag uppgick till 12 (101) tusen kronor. Räkenskapsårets ackumulerade totalbelopp för avgångsvederlag uppgick till 0 (68) tusen kronor och räkenskapsårets utbetalda avgångsvederlag uppgick till 124 (244) tusen kronor. Överenskommelserna om avgångsvederlag har alla haft individuella behov. I avgångsvederlagen ingår en tidigare anställd i ledande position.

Ersättningar till ledande befattningshavare

Principer

Till styrelsens ordförande och ledamöter inklusive arbetstagarrepresentanter utgår arvode enligt bolagsstämmans beslut.

Ersättningen till vd och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, övriga förmåner och tjänstepension. Det finns inga rörliga ersättningar eller övriga ersättningar till vd. För övriga ledande befattningshavare utgår inga rörliga ersättningar utöver Folksams belöningsprogram.

Med andra ledande befattningshavare avses de 3 personer som tillsammans med vd och vice vd utgör KPA Pensions företagsledning. För företagsledningens sammansättning, se ovan.

Pensioner

Vd och ledande befattningshavare omfattas av den kollektivavtalade tjänstepensionsplanen, KTP. Några ytterligare utestående pensionsförpliktelser för styrelse och vd finns inte.

Avgångsvederlag och liknande förmåner

Inga avtal om avgångsvederlag eller liknande förmåner för vd eller andra ledande befattningshavare finns. Vd och andra ledande befattningshavare har i likhet med alla anställda fast lön och 6 månaders uppsägningstid.

Not 33. Medelantal anställda samt löner och ersättningar, forts.

Pensionsupplysningar (moderföretag)

KPAs pensionsåtaganden till anställda för kollektivavtalade tjänstepensioner tryggas i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse sedan 1 juli 2011. Pensionsplanen, KTP-planen, är i huvudsak en förmånsbestämd plan. Dock finns en mindre del i KTP-planen som är premiebestämd.

Premierna för de förmånsbestämda och premiebestämda delarna redovisas löpande som kostnader i arbetsgivaren KPA ABs resultaträkning. Kostnaden för särskild löneskatt på pensionskostnader periodiseras i takt med att de uppstår i KPA ABs resultaträkning. Pensionsåtagandena redovisas inte i KPA ABs balansräkning.

Tidigare intjänade pensionsrätter enligt KPA-planen tryggas med försäkring. KPA Pension har även tryggt pensionsrätter i KPA ABs Pensionsstiftelse för före detta anställda enligt pensionsavtalet PA-KL och några äldre kommunala pensionsbestämmelser. Även dessa pensionsåtaganden har lösts in i

försäkring. Under 2022 har KPA ABs Pensionsstiftelse upplöst. Pensionsåtaganden tryggade i stiftelsen har beräknats enligt Finansinspektionens tryggningsgrund FFFS 2007:24 som ska användas vid beräkning av pensionssskuld för företaget.

Vid redovisning av pensionsåtaganden i juridisk person tillämpas reglerna i tryggandelagen och Finansinspektionens föreskrifter. Tillämpning av tryggandelagen är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. Reglerna i IAS 19 avseende förmånsbestämda pensionsplaner tillämpas därför inte utan upplysningar lämnas enligt relevanta delar av vad som anges i IAS 19. Pensionsberäkningarna bygger på löne- och pensionsnivåer på balansdagen.

Berednings- och beslutsprocessen

Styrelsen beslutar om vd:s anställningsvillkor. Ordförande förbereder frågan om vd:s anställningsvillkor för beslut av styrelsen.

Specifikation av redovisade pensionskostnader i KPA Pension, pensionering genom försäkring, Tkr	2022	2021
Försäkringspremier	587	739
Särskild löneskatt på pensionskostnader	143	221
Årets pensionskostnad	730	960

Pensionsåtagande tryggade i KPA AB:s Pensionsstiftelse, Tkr	2022	2021
Verkligt värde på tillgångar i stiftelsen	-	18 936
Finansiella skulder	-	-9 869
Pensionsåtagande tryggade i stiftelsen	-	-
Övervärde	-	9 067

Not 34. Avstämning av totalavkastningstabell

Mkr	Not	Ingående marknads- värde 2022-01-01	Utgående marknads- värde 2022-12-31	Total- avkastning 2022
Räntebärande				
Obligationer	16	2 706	2 122	
Upplupen ränta på räntebärande värdepapper		9	9	
Räntederivat		-1	-14	
Valutaderivat		-15	27	
Likvida medel		91	116	
Räntebärande innan värderingsskillnader		2 790	2 260	-206
Prisskillnader		2	3	2
Värderingsprinciper terminer		0	0	-
Räntebärande enligt TAT		2	2 263	-205
Aktier				
Aktier och andelar, noterade	15	1 785	1 530	
Aktiederivat		0	0	
Restitutioner		1	1	
Likvida medel		11	19	
Aktier innan värderingsskillnader		1 797	1 550	-240
Prisskillnader		0	-1	-1
Värderingsprinciper terminer		0	0	0
Aktier enligt TAT		1 797	1 549	-241
Alternativa placeringar				
Onoterade aktier		0	0	
Likvida medel		0		
Alternativa placeringar innan värderingsskillnader		0	0	0
Prisskillnader		0	0	
Alternativa placeringar enligt TAT		0	0	0
Bolagsstrategiska innehav				
Aktier i dotterföretag		344	341	
Bolagsstrategiska innehav innan värderingsprinciper		344	341	-2
Värderingsprinciper pris				
Bolagsstrategiska innehav enligt TAT		344	341	-2

Not 34. Avstämning av totalavkastningstabell forts.

Mkr	Not	2022
Kapitalavkastning intäkter	4	203
Orealiserade vinster	5	0
Kapitalavkastning kostnader	9	-46
Orealiserade förluster	10	-609
Kapitalavkastning enligt resultaträkningen		-452
Justeringar för poster i resultaträkningen som inte ingår i TAT ¹⁾		6
Justeringar pga skillnad i prisprofiler mellan resultaträkningen och TAT		-2
Totalavkastning enligt TAT		-448

¹⁾Avser avkastning på tillgångar och skulder som inte ingår i placeringsriktlinjerna. Ingår därför inte i TAT.

Not 35. Tvister

Det förekommer inte några tvister som i väsentligt avseende kan påverka företagets finansiella ställning.

Not 36. Disposition av företagets vinst eller förlust

Styrelsens förslag till vinstdisposition

Till årsstämmans förfogande står enligt balansräkningen

Konsolideringsfond	3 065 909 371
Årets resultat	-318 195 781
Totalt, kronor	2 747 713 590

Styrelsen och vd föreslår stämman att den för år 2022 redovisade förlusten 318 195 780,98 kronor förs över till konsolideringsfonden. En överföring har gjorts under året av aktiverade utvecklingskostnader om 2 940 038 kronor från konsolideringsfonden till fond för utvecklingsutgifter. Fonden får inte användas för förlusttäckning.

Not 37. Väsentliga händelser efter balansdagen

KPA Tjänstepension fusioneras med KPA Tjänstepensionsförsäkring

I syfte att renodla tjänstepensionsverksamheten och förenkla concernstrukturen föreslås styrelserna i KPA Tjänstepension och KPA Tjänstepensionsförsäkring att i mitten av mars 2023 fatta beslut om att moderföretaget KPA Tjänstepension fusioneras in i dotterföretaget KPA Tjänstepensionsförsäkring genom så kallad omvänd fusion. Genom fusionen upphör KPA Tjänstepension att existera och KPA AB blir direkt ägare av aktierna i KPA Tjänstepensionsförsäkring. KPA AB är moderföretag i KPA Pension och ägs till 60 procent av Folksam Liv. Resterande 40 procent ägs av SKR. KPA Pension består förutom av tjänstepensionsholding-företaget KPA AB, av de helägda dotterföretagen KPA Tjänstepension, KPA Tjänstepensionsförsäkring och KPA Pensionservice.

Fusionsplanen ska läggas fram på bolagsstämman i KPA Tjänstepension den 23 maj 2023. Styrelserna i KPA Tjänstepension och KPA Tjänstepensionsförsäkring ska därefter gemensamt ansöka hos Finansinspektionen om tillstånd att

verkställa fusionsplanen. Erhållet tillstånd att verkställa fusionen ska ges in till Bolagsverket för registrering. Genom registrering upplöses KPA Tjänstepension och tillgångar och skulder övergår till KPA Tjänstepensionsförsäkring.

Fusionen föreslås genomföras den 1 november 2023. En viktig förutsättning för genomförandet av fusionen är att KPA Tjänstepensionsförsäkring får tillstånd från allmän domstol att verkställa bolagsstämmans beslut att minska aktiekapitalet för att återbetala till KPA Tjänstepension. Aktiekapitalet föreslås minskas i KPA Tjänstepensionsförsäkring för att förhindra fusionsförlust för försäkringstagarna i KPA Tjänstepension vid fusionstillfället. På styrelsemötet den 21 februari 2023 togs beslut att ge vd mandat att ta fram en med KPA Tjänstepensionsförsäkring gemensam fusionsplan. På samma möte informerades det om att KPA Tjänstepensionsförsäkring skulle besluta om en ändrad bolagsordning och minskning av aktiekapital och antal aktier. Den 24 februari 2023 hölls en extra stämma i KPA Tjänstepensionsförsäkring där det sedan beslutades om att ändra bolagsordning samt minskning av aktiekapital och antal aktier.

Årsredovisningens undertecknande

Stockholm, det datum som framgår av elektronisk signering

Anders Henriksson
Ordförande

Anna-Britta Åkerlind

Lars Fresker

Boel Godner

Tomas Norderheim

Per Holmström

Per Martinsson

Mats Hägglund

Jeanette Hedberg

Thomas Månsson
Arbetsstagarrepresentant

Johan Sjöström
VD

Vår revisionsberättelse har lämnats det datum som framgår av elektronisk signering

Ernst & Young AB
Daniel Eriksson
Auktoriserad revisor

Definitioner och begrepp

Direktavkastning, i procent

Kapitalavkastning, intäkter, minskat med driftskostnader för byggnader och mark, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med Kapitalavkastning, intäkter menas hyresintäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter med mera.

Duration

Löptid.

ERSB (enligt IORP II)

ERSB utgör förkortning för egen risk- och solvensbedömning. Detta utgör ett tjänstepensionsföretags egen analys av dess risker och kapitalbehov för att driva verksamheten.

Förvaltningskostnadsprocent

Driftskostnader jämte skaderegleringskostnader, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med driftskostnader menas anskaffningskostnader, förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader, administrationskostnader samt provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring.

IORP II

De regler som gäller för tjänstepensionsföretag, en typ av företag som driver tjänstepensionsverksamhet på försäkringsområdet och som enbart meddelar tjänstepensionsförsäkringar.

Regleringen för tjänstepensionsföretag utgår från andra tjänstepensionsdirektivet (IORP II), och omfattar bland annat regler för tjänstepensionsföretags ekonomiska ställning och styrka (solvens). Utöver de regler som följer av direktivet, kompletteras regleringen i svensk rätt av bland annat en förstärkt solvensreglering med ett riskkänsligt kapitalkrav (RKK). Reglerna började gälla den 1 december 2019, men lagen blir först tillämplig vid antingen omvandling till tjänstepensionsföretag eller vid bildande av ett helt nytt tjänstepensionsföretag.

Kapitalbas (enligt IORP II)

Kapitalbasen består av eget kapital inklusive obeskattade reserver. Avdrag görs för immateriella tillgångar och förutbetalda anskaffningskostnader.

Avräkning sker från kapitalbasen i det fall att de försäkringstekniska avsättningarna för solvensändamål uppgår till ett högre värde än motsvarande belopp som finns upptaget i företagets finansiella rapporter.

Kapitalbas (enligt solvens II)

Kapitalbasen består av primärkapital och tilläggskapital som har godkänts av Finansinspektionen.

I primärkapital ingår följande poster, den positiva skillnaden mellan tillgångar och skulder, inklusive försäkringstekniska skulder samt efterställda skulder. Tilläggskapital är en post som inte ingår i primärkapitalet men som kan krävas in för att täcka förluster.

Kollektiv konsolidering

Företagets tillgångar värderade till verkligt värde minskade med aktiekapital, finansiella skulder och företagets totala åtagande (garanterade och icke garanterade).

Kollektivt konsolideringskapital

Företagets tillgångar värderade till verkligt värde minskade med företagets totala åtagande, det vill säga försäkringstekniska avsättningar och allokerad återbäring.

Kollektiv konsolideringsnivå

Förhållandet mellan tillgångsvärden och företagets totala åtagande.

Konsolideringskapitalet

Konsolideringskapital utgörs av i balansräkningen redovisat eget kapital, obeskattade reserver, uppskjuten skatt samt övernärden och undervärden i placeringstillgångar som inte redovisats i balansräkningen.

Minimikapitalkrav (enligt IORP II)

I tjänstepensionsregleringen finns bestämmelser om kapitalkrav för tjänstepensionsinstitut – den s.k. solvensmarginalen. Det kapitalkravet är i svensk rätt genomfört i form av ett minimikapitalkrav (ett minsta kapitalkrav gällande utöver det riskkänsliga kapitalkravet).

Minimikapitalkravet beräknas enligt huvudregeln med utgångspunkt i storleken på de försäkringstekniska avsättningarna, s.k. positiva risksummor och nettodriftskostnaderna. För tilläggsförsäkringar gäller att minimikapitalkravet beräknas med utgångspunkt i premiebasen och ersättningsbasen. Minimikapitalkravet får inte understiga en lagstadgad minsta nivå, det s.k. garantibeloppet. Enligt lagen ska kapitalbasen (enligt IORP II) aldrig vara mindre än det högsta av minimikapitalkravet eller garantibeloppet.

Minimikapitalkrav (enligt solvens II)

Minimikapitalkravet utgör den minsta storlek på det medräkningsbara primärkapitalet som krävs för att försäkringsföretaget med 85 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagare och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

ORSA (enligt solvens II)

ORSA utgör förkortning för engelskans "Own Risk Solvency Assessment", det vill säga en egen risk- och solvensbedömning. Detta utgör ett försäkringsföretags egen analys av dess risker och kapitalbehov för att driva verksamheten.

Riskkänsligt kapitalkrav (enligt IORP II)

Det riskkänsliga kapitalkravet (RKK) utgör den minsta storlek på kapitalbasen som krävs för att tjänstepensionsföretaget med 97 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagarna, de försäkrade och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

RKK-kvot (enligt IORP II)

Med RKK-kvot avses kapitalbas i förhållande till det riskkänsliga kapitalkravet (RKK).

Solvens II

De regler för försäkringsföretags ekonomiska ställning och styrka (solvens) som arbetas fram inom EU. Reglerna började gälla den första januari 2016.

Solvenskapitalkrav

Solvenskapitalkravet utgör den minsta storlek på det medräkningsbara primärkapitalet som krävs för att försäkringsföretaget med 99,5 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagare och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

Solvenskvtot

Förhållandet mellan kapitalbas och legalt solvenskrav. Solvenskravet är SCR för i försäkringsföretag. Solvenskravet är RKK för tjänstepensionsföretag.

Totalavkastning

Summan av direktavkastning (före avdrag för förvaltningskostnader) samt realiserade och orealiserade värdeförändringar på placeringstillgångarna.

Totalavkastning, i procent

Kapitalavkastning, intäkter jämte värdeförändringar och realisationsresultat vid försäljning av placeringstillgångar i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkrings-tagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med Kapitalavkastning, intäkter menas hyresintäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter med mera.

Bolagsbenämningar

Folksam

Folksam omfattar Folksam Liv-koncern och Folksam Sak-koncern. I begreppet koncern ingår konsoliderade och ej konsoliderade företag.

Folksam Liv-koncernen

I de finansiella rapporterna används begreppet koncern för att beskriva konsoliderade och ej konsoliderade företag. I koncernens balans- och resultaträkningar med tillhörande noter avses företag som konsolideras. Folksam Liv konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Intresseföretag konsolideras och är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande. Folksam Liv är moderföretag i en koncern som förutom moderföretaget omfattar dels helägda dotterföretag som Folksam Tjänstepension AB (Folksam Tjänstepension) och Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ) (Folksam Fondförsäkring), dels delägda företag som företagen inom KPA Pension, som ägs till 60 procent och Folksam LO Tjänstepension AB (publ) (fd Folksam LO Fondförsäkring), som ägs till 51 procent. KPA Pension omfattar KPA AB, KPA Tjänstepension AB (publ) (KPA Tjänstepension), KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) (KPA Tjänstepensionsförsäkring) samt KPA Pensionservice AB.

Folksam Sak-koncernen

I de finansiella rapporterna används begreppet koncern för att beskriva konsoliderade och ej konsoliderade företag. I koncernens balans- och resultaträkningar med tillhörande noter avses företag som konsolideras. Folksam Sak konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Intresseföretag konsolideras och är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande. Folksam Sak är moderföretag i en koncern som förutom moderföretaget omfattar det helägda försäkringsdotterföretag Tre Kronor Försäkring AB samt dotterföretag som bland annat bedriver fastighetsverksamhet.

Folksam Liv-gruppen

Avser den försäkringsgrupp som rapporteras enligt SII-regelverket, för Folksam Liv motsvarar det företag som ingår i Folksam i Folksam Liv-koncernen det vill säga företag som både konsolideras och ej konsolideras i de finansiella rapporterna.

Folksam Sak-gruppen

Avser den försäkringsgrupp som rapporteras enligt SII-regelverket, för Folksam Sak motsvarar det företag som ingår i Folksam Sak-koncernen det vill säga företag som både konsolideras och ej konsolideras i de finansiella rapporterna.

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i KPA Tjänstepension AB (publ), org nr 502010-3502

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för KPA Tjänstepension AB (publ) för år 2022. Bolagets årsredovisning ingår på sidorna 17–83 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av bolagets finansiella ställning per den 31 december 2022 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för bolaget.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till bolagets Styrelse i dess roll som revisionsutskott i enlighet med Revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till bolaget enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbundna tjänster som avses i Revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden. Beskrivningen nedan om hur revisionen genomfördes inom dessa områden ska läsas i detta sammanhang.

Vi har fullgjort de skyldigheter som beskrivs i avsnittet *Revisorns ansvar* i vår rapport om årsredovisningen också inom dessa områden. Därmed genomfördes revisionsåtgärder som utformats för att beakta vår bedömning av risk för väsentliga fel i årsredovisningen. Utfallet av vår granskning och de granskningsåtgärder som genomförts för att behandla de områden som framgår nedan utgör grunden för vår revisionsberättelse.

Värdering av livförsäkringsavsättningar

Upplýsingar om livförsäkringsavsättningar återfinns i not 1 Redovisningsprinciper, not 2 Upplýsingar om risker samt i not 25 Livförsäkringsavsättning.

Beskrivning av området	Hur detta område beaktades i revisionen
<p>Per den 31 december 2022 uppgick försäkringstekniska avsättningar till 1 130 mkr varav 277 mkr avser livförsäkringsavsättning, 84 mkr avser oreglerade skador och 769 mkr avser återbäring och rabatter. Totalt sett utgör försäkringstekniska avsättningar 85 procent av bolagets totala skulder.</p> <p>Livförsäkringsavsättningar ska motsvara nuvärdet av försäkringsbolagets framtida åtaganden gentemot försäkringstagarna med hänsyn tagen till faktorer som garanterad avkastning, omkostnader och dödlighet. Avsättningen för framtida åtaganden beräknas med hjälp av aktuariella metoder. Givet att det kräver att ledningen gör bedömningar och antaganden, har värdering av livförsäkringsavsättningar ansetts vara ett särskilt betydelsefullt område i vår revision.</p>	<p>Vi har skaffat oss förståelse för reservsättningsprocessen och utvärderat nyckelkontroller inklusive godkännande av metod och antaganden och utvärdering av de modellbaserade beräkningarna. Vidare har vi testat att data från underliggande system som används i modellen är fullständiga och riktiga. Vi har även utvärderat lämpligheten i metoder och betydelsefulla antaganden samt genomfört självständiga beräkningar av avsättningar gällande väsentliga försäkringsklasser. I vår revision har vi använt våra interna aktuarier för att bistå oss i de granskningsåtgärder vi utfört.</p> <p>Vi har även granskat lämnade upplýsingar i de finansiella rapporterna avseende livförsäkringsavsättningar och företagsledningens bedömningar.</p>

Annan information än årsredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 4–16 och 84–86. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- ▶ identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån

dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- ▶ skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- ▶ utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- ▶ drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- ▶ utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Vi måste också förse styrelsen med ett uttalande om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende, samt i tillämpliga fall åtgärder som har vidtagits för att eliminera hoten eller motåtgärder som har vidtagits.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av KPA Tjänstepension AB (publ) för år 2022 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman behandlar förlusten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till bolaget enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- ▶ företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- ▶ på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, lagen om tjänstepensionsföretag, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen, lagen om tjänstepensionsföretag och bolagsordningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen, lagen om tjänstepensionsföretag eller bolagsordningen

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen, lagen om tjänstepensionsföretag och bolagsordningen.

Ernst & Young AB, Hamngatan 26, 111 47 Stockholm, utsågs till KPA Tjänstepension AB (publ)s revisor av bolagsstämman den 23 maj 2022 och har varit bolagets revisor sedan 29 juni 2016.

Stockholm, det datum som framgår av elektronisk underskrift

Ernst & Young AB

Daniel Eriksson
Auktoriserad revisor

